

- и) **Еутрофикација** означава обogaћивање воде храњивим тварима, нарочито спојевима азота и/или фосфора, које убрзавају раст алги и виших облика биљног живота који доводи до нежељеног поремећаја равнотеже организама присутних у води као и квалитета воде;
- ј) **Гранична вриједност емисије** означава масу специфичног параметра, концентрацију и/или ниво емисије који не може бити прекорачен за вријеме једног или више временских периода. Гранична вриједност емисије се може успоставити за одређену групу, фамилију или категорију супстанце датих у прилозима од 1 до 32 ове уредбе; по правилу, Гранична вриједност емисије се примјењује у тачки гдје отпадне воде напуштају постројење при чему се за било какву квантификацију истих свако разрешење мора занемарити. У погледу индиректних испуштања у водна тијела, учинак постројења за прочишћавање може се узети у обзир уколико се гарантује еквивалентан ниво заштите околиша у цјелини те ако испуштање отпадних вода не доводи до повећања загађења околиша;
- к) **Индиректно испуштање** означава испуштање прочишћених отпадних вода са филтрацијом кроз површинске или подземне слојеве земљишта у подземне воде;
- л) **Канализациони систем је** систем којим се прикупљају, одводе и прочишћавају комуналне и/или технолошке отпадне воде;
- м) **Комуналне отпадне воде** означавају санитарне отпадне воде или мјешавина санитарних отпадних вода с технолошким отпадним водама и/или оборинским водама;
- н) **Испуштање отпадних вода у околиш** означава испуштање отпадних вода у површинске воде и индиректно испуштаје отпадних вода у подземне воде, укључујући и испуштање у јавне канализационе системе без пречишћавања;
- о) **Мониторинг отпадних вода** означава процес узимања узорак према утврђеном програму, анализирања, записивања и размјене података о карактеристикама отпадних вода који се најчешће проводи са циљем провјере придржавања дозвољених вриједности за квалитет испуштене воде;
- п) **Муљ** означава преостали муљ, обрађен или необрађен, добијен из постројења за прочишћавање комуналних отпадних вода;
- р) **НРТ** (Најбоље расположиве технике) означавају најдјелотворнију и најнапреднију фазу у развоју активности и начину њиховог обављања која указује на практичну погодност одређених техника да пруже основу за граничне вриједности емисија и друге услове из дозволе, прописане у циљу спречавања, или ако то није изводљиво, у циљу смањења емисија и утјецаја на околиш као цјелину:
- **технике** означавају обоје: кориштenu технологију и начин на који је постројење пројектовано, изграђено, одржавано, погоњено и стављено ван погона;
  - **расположиве технике** означавају технике развијене до степена који омогућава примјену у релевантном индустријском сектору под економски и технички прихватљивим условима, узимајући у обзир трошкове, њихове предности и критериј једноставне доступности за оператора;
- **најбоље** значи најучинковитије у постизању високог опћег нивоа заштите околиша као цјелине;
- с) **Оборинске очистићене воде** су отпадне воде које настају испирањем обориана с површина: аутоцеста, аеродрома и сличних прометних објеката, бензинских црпи, радионица за поправак возила са ненакривеним радним простором;
- т) **Предтретман** означава прочишћавање технолошких отпадних вода у складу са захтјевима из ове уредбе о испуштању технолошких отпадних вода у јавни канализациони систем;
- у) **Примарно прочишћавање** означава прочишћавање комуналних отпадних вода физикалним и/или кемијским процесом који обухваћа таложење суспендованих крутих твари или друге процесе у којима се БПК5 улазних отпадних вода смањује за најмање 20% прије испуштања, а укупне суспендиране круте твари улазних отпадних вода се смањују за најмање 50%;
- в) **Приоритетне супстанце** означавају супстанце или групе супстанци које представљају значајан ризик за акватични околиш и људско здравље, наведене у пропису који регулише карактеризацију површинских и подземних вода, референтне увјете и параметре за оцјену стања вода и мониторинга вода;
- з) **Санитарне отпадне воде** означавају отпадне воде из стамбених, услужних и других објеката које углавном потичу од људског метаболизма и из кућанских активности;
- аа) **Секундарно прочишћавање** означава прочишћавање комуналних отпадних вода процесом који опћенито обухваћа биолошко прочишћавање са секундарним таложењем или друге процесе у којима се поштују захтјеви из Табеле 1.2 Прилога 1. ове уредбе;
- бб) **SKO** (Стандард квалитета околиша) означава сет захтјева који морају бити испуњени у одређено вријеме у одређеној средини или њеном одређеном дијелу, у складу са Законом о заштити околиша ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 33/03 и 38/09);
- цц) **Технолошке отпадне воде** означавају све отпадне воде које настају у технолошким поступцима и испуштају се из објеката у којима се обавља било каква индустријска или привредна активност, осим санитарних отпадних вода и оборинских вода;
- дд) **Терцијарно прочишћавање** означава прочишћавање комуналних отпадних вода путем којег се након секундарног прочишћавања фосфор и/или азот додатно уклањају у складу са захтјевима из члана 10. ове Уредбе ;
- ее) **Токсиколошки биооглед 48hEC50** означава ефективну почетну инхибиторну концентрацију која изазива непокретност 50% организама унутар 48 h времена излагања (*Daphnia magna* Straus);
- фф) Укупни азот означава суму органског азота и азота из NH_4^+ , NO_2^- и NO_3^-

ПОГЛАВЉЕ II. КОМУНАЛНЕ ОТПАДНЕ ВОДЕ**Члан 4.**

(Јавни канализациони системи)

- (1) Прикупљање, одводња, прочишћавање и испуштање комуналних отпадних вода у околиш врши се путем јавних канализационих система на начин и под условима утврђеним у чл. 5. до 12. ове уредбе.
- (2) Забрањено је да се у јавни канализациони систем одлаже отпад или испуштају отпадне воде које могу изазвати:
  - а) опасност по здравље људи;
  - б) прекид или смањење протичаја у канализационом систему или дотицаја на постројење за прочишћавање;
  - ц) оштећење канализационог система или постројења за прочишћавање;
  - д) проблеме у раду или одржавању постројења за прочишћавање;
  - е) рестрикције у кориштењу муља са постројења за прочишћавање у пољопривредне сврхе.
- (3) У циљу обезбјеђења услова за сигуран рад канализационог система и/или постројења за прочишћавање, надлежни оператор за управљање канализационим системом може, уз захтјеве из члана 9. ове уредбе, успоставити и додатне техничке захтјеве у погледу испуштања отпадних вода у јавни канализациони систем.
- (4) Прочишћене отпадне воде поново ће се користити кад год је могуће (одговарајуће) уз услов да се минимализирају штетни учинци на околиш.

Члан 5.

(Рокови за изградњу јавних канализационих система)

- (1) Све агломерације морају имати јавне канализационе системе за прикупљање отпадних вода најкасније у сљедећим роковима, и то:
  - а) 6 година након што Босна и Херцеговина (у даљем тексту: БиХ) постане чланица Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) и то за агломерације са оптерећењем преко 15.000 ЕС;
  - б) 18 година након што БиХ постане чланица ЕУ и то за агломерације са оптерећењем између 2.000 и 15.000 ЕС;
  - ц) 12 година након што БиХ постане чланица ЕУ и то за агломерације са оптерећењем преко 10.000 ЕС које испуштају отпадне воде у водна тијела која се уврштена у осјетљива подручја.
- (2) У подручјима гдје изградња јавног канализационог система није оправдана било што се изградњом тог система не би остварила значајнија заштита околиша или што би његова изградња изискивала неоправдано велике инвестиционе и експлоатационе трошкове, користиће се индивидуални системи или други прикладни системи којима се остварује исти ниво заштите околиша, а што се прописује одлуком о одводњи отпадних вода која се доноси на основу Закона о водама.

Члан 6.

(Тип јавног канализационог система)

- (1) Јавни канализациони систем може бити:
  - а) мјешовити систем код којег се отпадне и оборинске воде одводе заједничким канализационим водовима;
  - б) сепаратни систем код којег се отпадне и оборинске воде одводе одвојеним канализационим водовима;

ц) комбиновани систем код којег је дио агломерације покривен мјешовитим системом, а дио сепаратним системом;

- (2) Избор канализационог система из става (1) овог члана утврдиће се за сваку агломерацију посебно у складу са локалним условима и одлуком о одводњи отпадних вода која се доноси на основу Закона о водама.

Члан 7.

(Пројектовање, изградња и одржавање канализационог система)

Пројектовање, изградња и одржавање канализационог система врши се на основу кориштења најбољих техничких достигнућа а у циљу што економичнијег функционирања система и то нарочито у погледу:

- а) количине и карактеристика комуналних отпадних вода;
- б) водонепропусност система прикупљања и одводње отпадних вода;
- ц) смањења загађења које се преко кишних прелива испушта у водотоке.

Члан 8.

(Услови и рокови за прочишћавање комуналних отпадних вода)

- (1) Прије било каквог испуштања у околиш, комуналне отпадне воде требају бити изложене секундарном или еквивалентном степену прочишћавања, што се треба остварити у сљедећим роковима, и то:
  - а) из агломерација са оптерећењем већим од 15.000 ЕС у року од 6 година након што БиХ постане чланица ЕУ;
  - б) из агломерација са оптерећењем између 10.000 и 15.000 ЕС у року од 12 година након што БиХ постане чланица ЕУ;
  - ц) из агломерација са оптерећењем између 2.000 и 10.000 ЕС у року од 18 година након што БиХ постане чланица ЕУ.
- (2) Испуштање комуналних отпадних вода у високим планинским подручјима (изнад 1.500 m надморске висине), гдје је тешко примјенити ефикасни биолошки третман усљед ниских температура, може се подврћи мање строгом прочишћавању од оног прописаног у ставу (1) овог члана, уколико се детаљном студијом/пројектом докаже да испуштање комуналних отпадних вода нема штетан утицај на околиш.

Члан 9.

(Пројектовање, изградња и одржавање постројења за прочишћавање комуналних отпадних вода)

- (1) Постојења за прочишћавање комуналних отпадних вода се пројектују, граде, управљају и одржавају како би се обезбиједило испуњавање услова прописаних овом уредбом, те њихов дугорочан рад, у свим нормалним локалним климатским условима и под свим уобичајеним сезонским варијацијама оптерећења, те са минимално негативним утицајима на околиш.
- (2) Код испуштања из постројења за прочишћавање комуналних отпадних вода морају се задовољити одговарајући захтјеви, и то:
  - а) постројења за прочишћавање комуналних отпадних вода морају се пројектовати, изградити или реконструисати тако да се омогући несметано захватање репрезентативних узорака улазних отпадних вода и прочишћене воде на излазу из постројења;
  - б) да испуштања из постројења за прочишћавање комуналних отпадних вода подвргнутих

- прочишћавању у складу са чланом 8. ове уредбе задовоље граничне вриједности емисије дате у Табели 1.2 у Прилогу 1. ове уредбе;
- ц) да испуштања из постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода у осјетљива подручја подложна еутрофикацији морају испуњавати захтјеве наведене у Табели 1.3 из Прилога 1. ове уредбе;
- д) да испуштања из постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода у површинска водна тијела која се користе за купање и рекреацију, поред захтјева из тачке (б) овог става, задовоље и захтјеве из Табеле 1.4 дате у Прилогу 1. ове уредбе;
- е) да се могу одредити и строжији захтјеви за граничне вриједности емисија отпадних вода од оних одређених у Табелама 1.2, 1.3 и 1.4 из Прилога 1. ове уредбе у складу са чланом 17. ове уредбе, када је потребно осигурати да квалитет реципијента задовоља и прописе којима се уређује заштита околиша.
- ф) да се локација испуштања из постројења за пречишћавање одабере, ако је икако могуће, тако да се минимизирају негативни утицаји на околиш.
- (3) Оптерећење комуналних отпадних вода на улазу у постројење изражено преко броја еквивалентних становника ће се обрачунати на бази максималног средњег седмичног оптерећења које улази у постројење за пречишћавање у току једне календарске године при чему се неуобичајене ситуације неће узети у обзир, као што је нпр. екстремно повећани дотицај воде услјед киша.

Члан 10.

(Услови и рокови за испуштања у осјетљива подручја)

- (1) Најкасније 12 година након што БиХ постане чланица ЕУ, све комуналне отпадне воде ће се морати прочистити прије испуштања у осјетљива подручја:
- (а) кориштењем терцијарног степена пречишћавања за све агломерације са оптерећењем већим од 10.000 ES;
- (б) кориштењем секундарног степена пречишћавања за све агломерације са оптерећењем мањим од 10.000 ES.
- (2) Испуштања из постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода у складу са ставом (1) тачка (а) овог члана, у осјетљива подручја подложна еутрофикацији морају задовољавати одговарајуће захтјеве из Табеле 1.3 дате у Прилогу 1. ове уредбе.
- (3) У изузетним ситуацијама, захтјеви из ст. (1) и (2) овог члана не морају се примјенити за осјетљива подручја за која се може доказати да минимални проценат смањења укупног оптерећења које улази у постројења за пречишћавање отпадних вода у том подручју износи најмање 75% за укупни фосфор и најмање 75% за укупни азот.
- (4) Испуштања из постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода која се налазе у одговарајућим сливовима осјетљивих подручја и која доприносе онечишћењу тих подручја подлијежу ст. (1) до (3) овог члана.
- (5) Идентификација осјетљивих подручја неће бити потребна када се пречишћавање отпадних вода на цијелој територији Федерације БиХ буде обављало у складу са захтјевима из ст. (1), (2) и (3) овог члана.

Члан 11.

(Испуштање пречишћених комуналних отпадних вода из постројења за пречишћавање у мање осјетљива подручја)

- (1) Код испуштања пречишћених комуналних отпадних вода из агломерација са оптерећењем између 10.000 и 150.000 ES у обалне воде и она из агломерација са оптерећењем између 2.000 и 10.000 ES у естуарије, отворене заљеве и друге обалне воде са добром размјеном воде које нису подложне еутрофикацији могу се подврћи пречишћавању које је мање строго од оног утврђеног у члану 8. ове уредбе, под условом:
- а) да се тако испуштене отпадне воде морају прочистити најмање примарним степеном пречишћавања уз провођење мониторинга из члана 19. ове уредбе;
- б) да се опсежном студијом докаже да та испуштања отпадних вода неће штетно утицати на околиш.
- (2) У изузетним околностима, када се може доказати студијом да напредније пречишћавање не би донијело никакве користи за околиш, испуштање отпадних вода у подручја из става (1) овог члана из агломерација са оптерећењем преко 150.000 ES може се провести у складу са ставом (1) овог члана.

Члан 12.

(Адекватно пречишћавање комуналних отпадних вода)
Комуналне отпадне воде прикупљене путем јавног канализационог система биће изложене адекватном пречишћавању, у случају када се пречишћене отпадне воде:

- а) из агломерација са оптерећењем мањим од 2.000 ES испуштају у површинске воде или естуарије;
- б) из агломерација са оптерећењем мањим од 10.000 ES испуштају у обалне воде.

ПОГЛАВЉЕ III. ТЕХНОЛОШКЕ ОТПАДНЕ ВОДЕ

Члан 13.

(Услови за испуштање технолошких отпадних вода)

- (1) Технолошке отпадне воде које се намјеравају испустити у јавни канализациони систем, односно довести на постројење за пречишћавање комуналних отпадних вода, морају бити предмет предtretмана да би се:
- а) заштитило здравље радника који раде у систему јавне канализације и постројењу за пречишћавање отпадних вода;
- б) осигурало да канализациони систем, постројење за пречишћавање отпадних вода и припадајућа опрема неће бити оштећени;
- ц) осигурало да се не омета рад постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода и третман муља;
- д) осигурало да испуштања из постројења за пречишћавање отпадних вода немају штетан утјецај на околиш и како би се заштитила водна тијела, у складу са прописима којима се уређује заштита околиша;
- е) осигурало да муљ може бити сигурно одложен на околишно прихватљив начин.
- (2) Код испуштања технолошких отпадних вода у јавни канализациони систем свако правно и физичко лице из индустријске или привредне дјелатности мора за сва испуштања отпадних вода обезбиједити:
- а) одговарајући степен претходног пречишћавање (предtretмана) који ће му условити оператор канализационог система, при чему тако постављени захтјеви не могу бити нижи од захтјева потребних за примарно пречишћавање;

- б) придржавање граничних вриједности емисије прописаних овом уредбом.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, граничне вриједности емисија у технолошким отпадним водама које се испуштају у систем јавне канализације, оператор канализационог система може другачије одредити за:
- ВРК5, КРК, укупни фосфор и укупни душик, ако уређај за прочишћавање комуналних отпадних вода постиже степен прочишћавања у складу с одредбама ове уредбе.
  - хлориде и сулфате, овисно од материјала од којег је изграђен систем прикупљања, одводње и прочишћавања.
- (4) Технолошке отпадне воде које се намјеравају испустити у околиш морају се прочистити како би задовољиле граничне вриједности емисије утврђене овом уредбом, овисно о врсти правног лица из индустријске или привредне дјелатности.

Члан 14.

(Оборинске онечишћене отпадне воде)

Оборинске онечишћене отпадне воде је прије испуштања у околиш потребно пречистити како би се достигле граничне вриједности квалитета за параметре суспендоване материје и минерална уља наведене у Табели 1. Прилога 1. ове уредбе.

Члан 15.

(Граничне вриједности емисија технолошких отпадних вода)

- Граничне вриједности емисија технолошких отпадних вода које се испуштају у систем јавне канализације или у околиш, одређене су у прилозима од 4. до 32. који се налазе у прилогу ове уредбе и чине њен саставни дио.
- За испуштање технолошких отпадних вода оних индустрија које су наведене у прилозима од 4. до 32. ове уредбе, изнимно је могуће прописати и нове параметре квалитета утврђене у Табели 1.1 Прилога 1. и Прилогу 3. ове уредбе, као и припадајуће граничне вриједности емисије које су карактеристичне за ту индустрију, према условима из водне дозволе.
- За остале технолошке отпадне воде које нису обухваћене прилозима од 4. до 32. ове уредбе примјењују се граничне вриједности емисија отпадних вода утврђене у Табели 1.1. Прилога 1. ове уредбе с тим да је изнимно могуће прописати и нове параметре квалитета утврђене у Прилогу 3. ове уредбе као и припадајуће граничне вриједности које су карактеристичне за ту индустрију, према условима из водне дозволе.
- Граничне вриједности емисија технолошких отпадних вода из става (1) овог члана, утврђују се за следеће технолошке гране:
  - прерада млијека и производње млијечних производа (Прилог 4.);
  - производња безалкохолних пића и воде (Прилог 5.);
  - припрема и прерада воћа и поврћа (Прилог 6.);
  - производња алкохолних пића, алкохола и квасца (Прилог 7.);
  - прерада меса и конзервирања месних прерађевина (Прилог 8.);
  - прерада кромпира (Прилог 9.)
  - производња желатине и љепила из коже и костију (Прилог 10.);
  - прерада и ускладиштења производа рибарства (Прилог 11.);

- производња хране за животиње из биљних производа (Прилог 12.);
- производња пива и слада (Прилог 13.);
- прерада и штављења коже и производње крзна (Прилог 14.);
- производња органских хемикалија и производа (Прилог 15.);
- производња кокса (Прилог 16.);
- термоенергетска постројења (Прилог 17.);
- експлоатација, прање и сепарација угља и производње брикета мрког угља (Прилог 18.);
- одлагалишта неопасног отпада (Прилог 19.);
- производња пулпе за папир, папира и картона (Прилог 20.);
- производња и прераде текстила (Прилог 21.);
- производња биљних и животињских уља и масти (Прилог 22.);
- финална обраде обојених метала (Прилог 23.);
- лијевања и обраде жељеза, челика и ливница кованог гвожђа (Прилог 24.);
- производња и прераде стакла и минералних влакана (Прилог 25.);
- производња амонј сулфата и минералних гнојива (Прилог 26.);
- ископавања камена, кварца, доломита (Прилог 27.);
- прерада fine обраде метала (Прилог 28.);
- производња соде (Прилог 29.);
- производња кухињске соли (Прилог 30.);
- производња кондиторских производа (прилог 31.)
- производња плоча од дрвених влакана (Прилог 32.).

ПОГЛАВЉЕ IV. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 16.

(Индиректно испуштање отпадних вода у подземне воде)

- Испуштање прочишћених технолошких и/или комуналних отпадних вода у подземне воде дозвољено је само индиректно у изузетним случајевима, и то ако су испуњени сви следећи услови:
  - транспорт прочишћених отпадних вода до потенцијалног реципијента би био праћен неубичајено високим инвестиционим и експлоатационим трошковима;
  - ако се у поступку издавања претходне водне сагласности, одговарајућом студијом може доказати да пречишћене отпадне воде немају негативан утицај на стање подземних вода;
  - да испуштање прочишћених отпадних вода задовољава у потпуности услове из ове уредбе о испуштању прочишћених отпадних вода у површинска водна тијела која се налазе у осјетљивим подручјима.
- У изнимним случајевима, када је дозвољено индиректно испуштање прочишћених отпадних вода у подземне воде према ставу (1) овог члана, неопходно је водити рачуна о загађујућим тварима из Табеле 1. Прилога 1. ове уредбе чије се испуштање забрањује и разликовати их од онечишћујућих твари чије се испуштање ограничава.
- Студија утицаја из става (1) тачке б) овог члана није потребна за испуштање санитарних отпадних вода из индивидуалних објеката оптерећења мањег од 50 ES, уз обавезну примјену прочишћавања према одлуци о одводњи отпадних вода.

Члан 17.

(Примјена строжијих мјера за заштиту вода)

- (1) Граничне вриједности емисија отпадних вода из прилога 1. до 32. ове уредбе примјењује се као основна мјера заштите вода.
- (2) Ако се на основу мониторинга или других података утврди да циљеви из стратегије и планова управљања водама за поједино водно тијело неће бити достигнути, утврдиће се допунске и/или додатне мјере укључујући и одређивање строжијих граничних вриједности за оптерећење вода за поједине индустрије које испуштају отпадне воде у то водно тијело, у складу са Законом о водама.
- (3) Утврђивање допунских и/или додатних мјера се врши на основу података о квалитету воде припадајућег водног тијела, специфичним притисцима антропогених утицаја, установљених на основу Одлуке о карактеризацији површинских и подземних вода, референтним увјетима и параметрима за оцену стања вода и мониторингу вода ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/14), те протоку отпадних вода које се излијевају у поједино водно тијело, као и протоку реципијента.
- (4) Начин примјене строжијих мјера израђују агенције за воде, а проглашава федерални министар околиша и туризма.

Члан 18.

(Одредбе о муљу)

- (1) Муљ настао прочишћавањем отпадних вода поновно ће се користити кад год је то могуће, у складу са Законом о водама.
- (2) Одлагање муља у површинске воде избацивањем из бродова, испуштањем из цјевовода или другим начинима је забрањено.

ПОГЛАВЉЕ V. МОНИТОРИНГ ОТПАДНИХ ВОДА

Члан 19.

(Мониторинг)

- (1) Мониторинг квалитета и квантитета отпадних вода из постројења за пречишћавање отпадних вода проводи оператер постројења. Оператер уређаја за прочишћавање отпадних вода ће надzirати:
  - а) испуштања прочишћених отпадних вода из постројења за прочишћавање отпадних вода како би се установило да ли су испуњени захтјеви из ове уредбе;
  - б) количину и састав муља који се из постројења за прочишћавање отпадних вода збрињава у складу са Законом о водама.
- (2) Сва правна и физичка лица из индустријске и привредне дјелатности која врше испуштање технолошких отпадних вода у систем јавне канализације или у околиш дужни су путем овлашћених лабораторија, вршити испитивање квалитета и квантитета отпадних вода – мониторинг у складу са Законом о водама.
- (3) Мјерење количина отпадних вода, као и узимање узорак за испитивање њиховог физичко-хемијског састава, обављаће се на мјесту испуста у околиш односно на тачкама прикључака технолошких колектора на јавни канализациони систем, како би се могле пратити просјечне и максималне вриједности.
- (4) Да би се обезбиједила једноставна инспекција и мјерење укупне количине отпадних вода, као и једноставно узорковање отпадних вода, свако правно лице из индустријске и привредне дјелатности дужно је да на сваком прикључку технолошких отпадних вода на јавни

канализациони систем/на мјесту испуста у околиш направи ревизиони шахт одговарајућих димензија.

- (5) Уколико постоји потреба, узорковање отпадне воде и мјерење протока је потребно вршити и на улазу у постројење за прочишћавање ради праћења захтјева минималног степена редукције загађења прописаног овом уредбом.

Члан 20.

(Узимање узорак)

- (1) Узимања узорак за испитивање квалитета и квантитета комуналних и технолошких отпадних вода врши се према одредбама овог члана и члана 19. ове уредбе.
- (2) Узимање узорак отпадне воде и мјерење протока врши се у току 24 сата, при чему се захватају композитни једносатни узорци који се узимају континуирано аутоматским уређајем за узорковање или ручно,
- (3) Минимални годишњи број узорак утврдиће се сукладно величини постројења за прочишћавање комуналних отпадних вода при чему ће исти бити прикупљени у редовним временским интервалима, у складу са вриједностима датим у Табели 2.1 у Прилогу 2. ове уредбе.
- (4) Минималан годишњи број узорак за технолошке отпадне воде утврдиће се у складу са вриједностима датим у Табелама 2.1 и 2.2.

Члан 21.

(Испитивање узорак)

- (1) За сва правна и физичка лица у области индустрије побројане у прилозима од 4 до 32 ове уредбе испитивање отпадних вода ће обухватити параметре наведене у тим прилозима.
- (2) За правна и физичка лица из области осталих индустрија које нису побројане у ставу (1) овог члана, испитивање отпадних вода обавезно ће обухватити слиједеће параметре: мјеродавни протицај, температура, рН, боја, садржај отопљеног кисика, ВРК5. КРК, суспендиране материје, таложиве материје, електропроводљивост, амонијачни азот (NH₄-N), укупни азот и укупни фосфор, тест токсичности (биооглед са *Daphnia magna* Straus), као и све остале параметре специфичне за индустрију чије се отпадне воде испитују.

Члан 22.

(Тумачење резултата мониторинга)

- (1) За прочишћене отпадне воде ће се претпоставити да испуњавају релевантне параметре уколико се за сваки релевантни параметер анализиран индивидуално утврди да је у складу са релевантним вриједностима параметра, и то:
  - (а) за параметре који су дати у виду концентрације и/или као проценат редукције у Табели 1.2 Прилога 1. ове уредбе, максималан број узорак који могу да не задовоље постављене захтјеве дат је у Табели 2.3 у Прилогу 2. ове уредбе;
  - (б) за параметре који су дати у Табели 1.2 Прилога 1. ове уредбе у виду концентрације, узорци који не задовољавају граничне вриједности, а који су узети под нормалним увјетима рада не смију одступати од референтних вриједности за више од 100%. За вриједности концентрације укупних суспендираних твари одступање до 150% се може прихватити;
  - (ц) за параметре наведене у Табели 1.3 Прилога 1. ове уредбе, средња вриједност свих годишњих узорак треба да задовољи за сваки параметер релевантне параметарске вриједности.

- (2) За параметре отпадних вода из члана 15. ове уредбе чије су измјерене вриједности веће од прописаних исте не смију одступати за више од 50% а за суспендоване материје за 100%. Ако текст токсичности не задовољи прописану граничну вриједност сматраће се да квалитет отпадних вода не задовољава услове за безбједно испуштање чак и ако су вриједности свих осталих параметара нижи од граничних вриједности датих у прилозима од 1. до 32. ове уредбе.
- (3) Измјерене екстремне вриједности квалитета воде на излазу из уређаја за прочишћавање неће се узимати у обзир уколико су оне посљедица неуобичајених ситуација, као што су ситуације изазване неуобичајено обилним падавинама, изузетно ниским температурама или краткотрајним кваровима на постројењу.

Члан 23.

(Достављање извјештаја о испитивању и квалитету отпадних вода надлежној агенцији за воде)

- (1) Обвезници провођења мониторинга дужни су своје појединачне извјештаје доставити надлежној агенцији за воде.
- (2) Обвезници који проводе мониторинг више од четири пута годишње су дужни доставити и збирни годишњи извјештај о испитивању и оцјени квалитета отпадних вода.
- (3) Извјештај о проведеним мјерењима мораће да садржи и слиједеће податке и информације:
- датум испитивања;
  - датум претходног испитивања;
  - ситуациони приказ и опис настанка и третмана отпадних вода;
  - координате испуста на којима су узети узорци;
  - вријеме узимања композитног узорка;
  - број смјена у току 24 сата;
  - минимална, средња и максимална дневна потрошње питке и технолошке воде (l/s);
  - минимална, средња и максимална дневна количина испуштених отпадних вода (m³/дан);
  - капацитет производње готовог производа на дан узорковања и на годишњем нивоу;
  - запремина евентуално ускладиштених отпадних вода (m³);
  - резултати испитивања успоређени са прописаним граничним вриједностима;
  - контакт адресе лабораторије која је извршила мјерења/испитивања;
  - напомене у случају неуобичајених ситуација које могу утицати на резултат испитивања;
  - оцјена резултата мониторинга.

Члан 24.

(Трошкови испитивања квалитета отпадних вода)

У складу са принципима "загађивач плаћа" и "корисник плаћа" све трошкове испитивања и оцјене квалитета отпадних вода које се испуштају у околиш или систем јавне канализације, финансира физичко или правно лице које испушта отпадне воде.

ПОГЛАВЉЕ VI. ПРИЈЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

(Комуналне отпадне воде)

- (1) До изградње постројења за прочишћавање комуналних отпадних вода са минимално секундарним степеном прочишћавања, надлежни орган, за већ изграђене јавне канализацијске системе, ће издати дозволе за испуштање комуналних отпадних вода у околиш.

- (2) Дозволе са условима из става (1) овог члана ће прописати услове мониторинга за испуштање комуналних отпадних вода минимално два пута годишње на главним испустима према параметрима мониторинга из Табела 1.2 и 1.3. из Прилога 1. ове уредбе.

Члан 26.

(Технолошке отпадне воде)

- (1) За све привредне и индустријске субјекте који већ испуштају своје технолошке отпадне воде у околиш, а које не задовољавају граничне вриједности емисије супстанци и параметара квалитета за технолошке отпадне воде у складу с овом уредбом, крајњи рок за усаглашавање с одредбама ове уредбе је 19.12.2023. година.
- (2) Субјекти из става (1) овог члана су обавезни израдити детаљан динамички план који садржи списак активности и мјера са финансијском процјеном за улагање (за сваку наредну годину разрађено по годинама) и смањење емисија са предвиђеним завршетком активности најкасније до рока из става (1) овог члана, а у циљу задовољавања услова за испуштање технолошких отпадних вода у складу с овом уредбом.
- (3) Динамички план треба садржавати и рокове у којима ће субјекти из става (1) овог члана реализирати поједине активности (припремне радње, прибављање одобрења из области грађења укључујући и одговарајуће водне акте и слично), те рок у коме мора реализирати радове на систему за прикупљање, третман и испуштање технолошких отпадних вода у природни реципијент или систем јавне канализације.
- (4) Израђен динамички план из става (2) овог члана је услов за издавање водне дозволе за испуштање технолошких отпадних вода и чини њен саставни дио.
- (5) Субјекти из става (1) овог члана су обавезни проводити услове из водне дозволе, а уколико не испуне те услове, подлијежу одговорности према Закону о водама.
- (6) Надлежна федерална инспекција ће код субјеката из става (1) овог члана вршити најмање шестомјесечни надзор реализације мјера у роковима из динамичких планова, а у случајевима утврђених одступања наложити мјере у складу са Законом о водама за усклађивање са динамичким планом из водне дозволе, те утврђено стање о реализацији динамичких планова приказати као посебну ставку у својим редовним извјештајима.

Члан 27.

(Престанак важења уредбе)

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје важити Уредба о условима испуштања отпадних вода у природне реципијенте и системе јавне канализације ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 101/15, 1/16 и 101/18).

Члан 28.

(Ступање на снагу)

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 555/2020
16. априла 2020. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

ПРИЛОГ 1 - Граничне вриједности емисије за испуштање отпадних вода**Табела 1.1. Граничне вриједности емисије супстанци и параметара квалитета за технолошке отпадне воде**

Параметар	Јединица мере	Граничне вриједности емисије технолошких отпадних вода које се испуштају у		
		Површинска водна тијела	Систем јавне канализације	
1	2	3	4	
А Општи параметри				
1	Максимална температура	°C	30	40
2	pH		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
3	Паложиве материје	ml/l h	0,5	10,0
4	Укупне суспендоване материје	mg/l	35,0	400,0
Б Неоргански параметри				
1	Алуминијум, Al	mg/l	3,0	3,0
2	Антимон, Sb	mg/l	0,3	0,3
3	Арсен, As	mg/l	0,1	0,1
4	Бакар, Cu	mg/l	0,5	0,5
5	Баријум, Ba	mg/l	5,0	5,0
6	Бор, B	mg/l	1,0	10,0
7	Цијаниди, слободни	mg/l	0,1	0,1
8	Цијаниди укупно	mg/l	0,5	1,0
9	Цинк, Zn	mg/l	2,0	2,0
10	Флуориди	mg/l	10,0	20,0
11	Хлор слободни	mg/l	0,2	0,5
12	Хлор укупни	mg/l	0,5	1,0
13	Хлориди	mg/l	3000	1000
14	Хром шествалентни, Cr ⁶⁺	mg/l	0,1	0,1
15	Хром укупни, Cr	mg/l	0,5	0,5
16	Кадмијум, Cd	mg/l	0,1	0,1
17	Калај, Sn	mg/l	2,0	2,0
18	Кобалт, Co	mg/l	1,0	1,0
19	Манган, Mn	mg/l	1,0	1,0
20	Молибден, Mo	mg/l	1,0	1,0
21	Никел, Ni	mg/l	0,5	0,5
22	Олово, Pb	mg/l	0,5	0,5
23	Селен, Se	mg/l	0,1	0,1
24	Сребро, Ag	mg/l	0,1	0,1
25	Сулфати, SO ₄	mg/l	200,0	2,00
26	Сулфиди, S	mg/l	0,1	1,0
27	Сулфити, SO ₃	mg/l	1,0	10,0
28	Талиј	mg/l	0,5	0,5
29	Ванадиј	mg/l	0,5	0,5
30	Волфрам	mg/l	5,0	5,0
31	Железо, Fe	mg/l	2,0	10,0
32	Жива, Hg	mg/l	0,01	0,01
Ц Хранљиви састојци				
1	Амонијачни азот, NH ₄ - N	mg/l	10,0	40,0
2	Нитратни азот, NO ₃ - N	mg/l	10,0	50,0
3	Укупни азот	mg/l	15,0	100,0
4	Укупни фосфор, P	mg/l	2,0 (a)	5,0
Д Органски параметри				
1	Адсорбилни органски халогени (АОХ)	mg/l	0,5	0,5
2	ВПК ₅	mg O ₂ /l	25	250
3	Хексахлорбензен (НСВ)	mg/l	0,03	0,03
4	КРК-Сг	mg O ₂ /l	125	700
5	Лакохлорљиви ароматски угљиководици (ВТХ)	mg/l	0,1	1,0
6	Лакохлорљиви хлорирани угљиководици (ЛКСН)	mg/l	0,1	1,0
7	Минерална уља	mg/l	10,0	20,0
8	Тешкохлорљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20	100

9	Укупне површинске активне твари (детерџенти и др.)	mg/l	1,0	10,0
10	Укупни ароматски угљиководици (РАН)	mg/l	0,01	0,01
11	Укупни феноли (C ₆ H ₅ OH)	mg/l	0,1	10,0
12	Укупни хлорирани бифенили (PCBs)	mg/l	0,01	0,01
13	Укупни органофосфорни и карбаматни пестициди	mg/l	0,05	0,05
14	Укупни органофосфорни и карбаматни пестициди	mg/l	0,025	0,025
15	Укупни органски угљик (ТОС)	mg/l	30,0	50,0
Е Радиоактивност				
1	Укупна бета радиоактивности	mBq/l	500	500,0
Ф Токсичност				
1	Токсиколошки биооглед <i>Daphnia magna</i> Straus, 48hEC50	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	

Напомене:

- За осјетљива подручја ова вриједност се смањује на 1,0 mg/l.
- Граничне вриједности емисије отпадних вода датих у колони четири (4) у Табели 1.1 могу се примјењивати само у случају ако се отпадне воде упуштене у јавни канализациони систем одводе на уређај за прочишћавање са минимално секундарним степеном прочишћавања. У противном, сва испуштања отпадних технолошких вода у јавни канализациони систем морају бити у складу са граничним вриједностима емисије датим у колони три (3) у Табели 1.1.
- За испуштање отпадних вода у систем јавне канализације које се одводе на постројење за прочишћавање отпадних вода сваки оператор постројења може успоставити строжије граничне вриједности емисије у односу на вриједности дате у колони четири (4) у Табели 1.1 при чему исте не могу бити строжије од вриједности датих у колони три (3) у Табели 1.1.

Табела 1.2 Граничне вриједности емисије за испуштање прочишћених отпадних вода из постројења за прочишћавање урбаних отпадних вода у природни реципијент (секундарно прочишћавање)⁽¹⁾

Параметар	Гранична вриједност емисије	Минимални проценат редукције оптерећења ⁽¹⁾	Референтна метода испитивања
Биокемијска потрошња кисеоника (ВПК ₅ при 20°C) без нитрификације ⁽²⁾	25 mg/l O ₂	70 - 90%	Хомогенизирани, нефилтрирани, недекантирани узорак. Утврђивање дисолвираног кисеоника прије и после 5 дана уз инкубацију у потпуном мраку при 20 °C ± 1 °C. Додавање инхибитора за нитрификацију
		40% за постројења из члана 8. ове уредбе	
Хемијска потрошња кисеоника (КРК)	125 mg/l O ₂	75%	Хомогенизирани, нефилтрирану, недекантирани узорак

Укупне суспендоване чврсте материје	35 mg/l	90%	калијум дикромат. Филтрирање репрезентативног узорка кроз филтерску мембрану од 0.45 µm. Сушење при 105 °C и вагање.
	За постројења из члана 8. ове уредбе: - 35 mg/l за агломерације са оптерећењем преко 10.000 ES; - 60 mg/l за агломерације са оптерећењима између 2.000 и 10.000 ES	За постројења из члана 8. ове уредбе: - 90% за агломерације са оптерећењима преко 10.000 ES; - 70% за агломерације са оптерећењима између 2.000 и 10.000 ES	Центрифугирање репрезентативног узорка (током најмање 5 минута са средњим убрзањем од 2800 до 3200 окретаја), Сушење при 105 °C и вагање.
Амонијачни душик (NH ₄ -N)	10 mg/l	60- 80%	Молекуларна апсорпција

Напомене:

- (1) Примјењиват ће се или вриједности за концентрацију или проценат редукције
- (2) Редукција се односи на оптерећење отпадних вода које дотичу на постројење
- (3) Анализе које се односе на изливе из лагуна треба вршити на филтрираним узорцима. Концентрација укупних суспендованих материја у нефилтрираним узорцима не треба да премаши 150 mg/l

Табела 1.3 Граничне вриједности емисије за испуштање процишћених отпадних вода из постројења за процишћавање урбаних отпадних вода у осјетљива подручја подложна еутрофикацији (терцијарно процишћавање)⁽¹⁾

Параметар ⁽²⁾	Гранична вриједност емисије	Минимални проценат редукције оптерећења ⁽³⁾	Референтна метода испитивања
Укупни фосфор	2 mg/l (за агломерације са оптерећењима између 10 000 и 100 000 ES) 1 mg/l (за агломерације са оптерећењима преко 100 000 ES)	80%	Молекуларна апсорпција мјерена спектрофотометром
Укупни азот ⁽⁴⁾	15 mg/l (за агломерације са оптерећењима између 10 000 и 100 000 ES) ⁽⁵⁾ 10 mg/l (за агломерације са оптерећењима преко 100 000 ES) ⁽⁶⁾	70% - 80%	Молекуларна апсорпција мјерена спектрофотометром

Напомене:

- (1) Примјењиват ће се вриједности за концентрацију или проценат редукције
- (2) Један или оба параметра могу се примјенити овисно од локалних услова
- (3) Редукција се односи на оптерећење отпадних вода које дотичу на постројење
- (4) Укупни азот означава суму укупног азота по Кјелдахлу (органични, амонијачни, нитратни и нитритни азот)
- (5) Као друга могућност, дневни просјек не смије бити виши од 20 mg/ l N. Тај захтјев односи се на температуру воде од 12° C или више током рада

биолошког реактора у оквиру постројења за процишћавање отпадних вода. Као замјена за наведени услов који се односи на температуру, могуће је примјенити ограничено вријеме рада, при чему се узимају у обзир регионални климатски увјети. Та алтернатива примјењује се ако се може показати да је испуњени захтјеви члана 22. ове уредбе.

Табела 1.4 Граничне вриједности емисије за испуштање процишћених отпадних вода из постројења за процишћавање урбаних отпадних вода у површинске воде које се користе за купање и рекреацију⁽¹⁾

Параметар	Унутрашње површинске воде	Приобалне и пријелазне воде	Референтна метода испитивања
1 Цријевни ентерококи (cfu/100 ml)	400	200	ISO 7899-1 или ISO 7899-2
2 Escherichia coli (cfu/100 ml)	1000	500	ISO 9308-3 или ISO 9308-1

Напомена.

- (1) Граничне вриједности емисије базиране су на основу 95-перцентиле анализе

ПРИЛОГ 2 - Учесталост узимања узорака

Табела 2.1 Минимални број узимања узорака отпадних вода испуштених из постројења за процишћавање урбаних отпадних вода и од стране индустријских корисника само за испусте санитарних вода

Агломерације са оптерећењем	Минимални број узорака током једне године
мање од 2.000 ES	- 2 узорка
2.000 - 9.999 ES	- 12 узорака током прве године; - 4 узорка током следећих година ако се може доказати да су током прве године отпадне воде из постројења за процишћавање испуниле захтјеве из ове уредбе; - 12 узорака мора се узети у наредној години уколико један од узорака не покаже задовољавајуће резултате
10.000 - 49.999 ES	12 узорака
50 000 и више ES	24 узорка

Табела 2.2 Минимални број узимања узорака технолошких отпадних вода

Проток м ³ / дан	Минимални број узорака током једне године
<5	1
5- 20	2
20 - 50	4
50 - 100	6
100 - 500	8
> 500	12

Табела 2.3 Максимално дозвољени број узорака који могу да не задовоље услове дате у Табели 1.2 у Прилогу 1. ове уредбе

Број узорака током једне године	Максимално дозвољени број узорака који могу да не задовоље услове дате у Табели 2.2
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14

188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-350	24
351-365	25

ПРИЛОГ 3 - Индикативна листа кључних опасних материја за које се морају прописати граничне вриједности емисије

1. Органохалогени спојеви као и супстанце које могу формирати такве спојеве у акватичном околишту.
2. Органофосфорни спојеви као и супстанце које могу формирати такве спојеве у акватичном околишту.
3. Органокалајни спојеви као и супстанце које могу формирати такве спојеве у акватичном околишту.
4. Супстанце и препарати за које је доказано да посједују канцерогене и/или мутагене особине или особине које могу угрозити репродукцију у или преко акватичног околишта.
5. Перзистентни хидрокарбонски спојеви и перзистентне и биоаккумулирајуће органске токсичне супстанце.
6. Цијаниди.
7. Метали и њихови спојеви.
8. Арсеник и његови спојеви.
9. Бициди и производи који поспјешују биљни раст.
10. Твари у суспензији.
11. Супстанце које доприносе еутрофикацији (нарочито нитрати и фосфати).
12. Супстанце које имају негативан утјецај на биланс кисика а могу се мјерити параметрима као што су ВРК, КРК, итд).

**Прилог 4
ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРАДЕ МЛИЈЕКА И ПРОИЗВОДЊЕ МЛИЈЕЧНИХ ПРОИЗВОДА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током прераде млијека и производњи млијечних производа.
- (2) Одредбе овога Прилога не односе се на:
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 овог Прилога.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИЧКО - ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	С	30	40
рН вредност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендоване твари	mg/l	35	400 *
Галоживе твари	ml/l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
Тешкохлапљиве липофилне твари	mg /l	20	100

(укупна уља и масти)			
Детерџенти	mg /l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни хлор	mg /l	0,5	1,0
Укупни азот	mg /l	15	100 *
Амонијак (NH ₄ -N)	mg /l	10	
Укупни фосфор	mg /l	2 (1 за осетљива подручја)	5 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре зависно од капацитета и ефикасности постројења;

- (4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- 5) Индустији се препоручује примјена следећих мјера спречавања загађивања вода, као што су:
  - Уградња сливника на подовима са решеткама ради спречавања доспјећа чврстих материја у отпадне воде;
  - Пројектовати простор који се користи за утовар и истовар сировина тако да је олакшано често и ефикасно чишћење, предвиђајући глатке површине и минимизирање углова и осталих тешко доступних мјеста за чишћење;
  - Пројектовање и израда радног платоа испред мазутне станице (уколико таква постоји), радионице за поправку и одржавање машина, са сливним каналима, како би се усмјерило одвођење отпадних вода према сепаратору масти и уља;
  - Уградња СР (Cleaning in place) система који садржи рецикулацију средстава за чишћење и аутоматско дозирање хемијских средстава или уградња мјерача проводљивости ради утврђивања концентрације хемијских средстава у води за прање СР система, те планирање самонутрализације у резервоару за неутрализацију;
  - Поставити аутоматске млазнице на цријева са отвореним крајем за прање подова и радних површина;
  - Кориштење аутоматских пјеномата за чишћење;
  - Увести начин прања водом под високим притиском чиме се значајно штеди кориштење воде;
  - Кориштење воде из проточних расхладних система за прање нпр. радних површина у производњи;
  - Минимизирати количине воде које се троше редовним поправкама на мјестима гдје долази до губитака и цурења;
  - Задржавање отпадака сира и сирутке унутар погона и постројења, те спречавање њиховог испуштања у систем одводње отпадних вода;
  - Замјена дезинфекцијских средстава која садржавају хлор са средствима која садржавају водик пероксид и персирфетну киселину;
  - Употреба средстава за чишћење и дезинфекцијских средстава који садрже што мање адсорбилних органских халогена.

Прилог 5**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ БЕЗАЛКОХОЛНИХ ПИЋА И ВОДЕ**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током производње безалкохолних пића и воде, осим производње и пуњења безалкохолног пива.
- (2) Одредбе из ставка 1. овог Прилога односе се на отпадне воде настале радом:
  - пунионица природних минералних, природних изворских вода и столне воде,
  - производња и паковање безалкохолних пића у што спадају воћни сокови, воћни нектари концентrirани воћни сокови, сокови од поврћа.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода из погона и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1. ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	35
pH вриједност		6,5 -9,0	6,0 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 (6)
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 (6)
НРК	mg O ₂ /l	125	700 (6)
Дегерјенти	mg/l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Бакар	mg/l	0,5	0,5
Слободни хлор	mg/l	0,2	0,5
Укупни хлор	mg/l	0,5	1,0
Укупни душак	mg/l	15	100 (6)
Амонијак (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 за осетљива подручја)	5,0 (6)
Жељезо (а)	mg/l	2,0	2,0
Сулфиди (а)	mg/l	0,1	1,0

- (а) Показатељ се одређује за отпадне воде из пунионица природних минералних, природних изворских вода, стоне воде и воде која се користи као медицински производ
- (б) Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења
- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде
- (6) Индустирији се препоручује примјена мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:
  - Смањење употребе воде у технолошком процесу за чишћење и прање (нпр: високотлачно прање, рецикулација воде за прање и чишћење,

- рецикулација средстава за прање и дезинфекцију те прање и чишћење стакленки и друге амбалаже);
- Уградња СІР (Cleaning in place) система који садржи рецикулацију средстава за чишћење и аутоматско дозирање хемијских средстава или уградња мјерача проводљивости ради утврђивања концентрације хемијских средстава у води за прање СІР система, те планирање самонеутрализације у резервоару за неутрализацију;
- Разумна употреба средстава за прање и чишћење, као и употреба дезинфекцијских средстава, која не излучују хлор;
- Употреба наљепница и натписа на стакленкама и другој амбалажи на којима боја не садржи тешке метале или их садржи у смањеним количинама;
- Уклањање свих чврстих твари из отпадних вода насталих у технолошком процесу производње минералних вода и безалкохолних пића;
- Минимизирати потрошњу воде путем редовне поправке на мјестима гдје долази до губитака и цурења;
- Поновна употреба филтрираних остатака у пољопривреди.

Прилог 6.**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРИПРЕМЕ И ПРАРАДЕ ВОЋА И ПОВРЋА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током припреме и прераде воћа и поврћа.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на отпадне воде настале приликом:
  - поступака обраде воћа и поврћа за тржиште без претварања у прерађевине: прање, чишћење, резање, обрезивање, љуштене, уситњавање, сјецкање, расхлађивање, замрзавање и сушење,
  - поступака прераде воћа и поврћа у циљу производње прерађевина: загријавање, димљење, сољење, дозријевање, сушење, маринирање, екстрахирање, прешање или комбинација ових процеса.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на отпадне воде настале радом:
  - погона и постројења за производњу сокова од воћа и поврћа,
  - погона и постројења за производњу биљних уља и масти,
  - расхладних система и парних генератора унутар погона и постројења,
  - уређаја за технолошку припрему воде унутар наведених извора загађујућих материја и санитарне отпадне воде (ако су развојене од технолошких отпадних вода),
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода из погона и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 овог прилога.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40

пХ вредност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендоване супстанце	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250
НРК	mg O ₂ /l	125	700
Тешкохлапљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	10	100
Детерџенти	mg/l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни душик	mg/l	15	100 *
Хлориди **	mg/l	3000	1000 *
Укупни фосфор	mg/l	2 (1 за осетљива подручја)	5 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

** Само за погоне и постројења која користе со у оквиру технолошког поступка

(5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде

(6) Индустији се препоручује примјена општих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:

- Уградња сливника на подовима са решеткама ради спрјечавања доспјећа чврстих материја у отпадне воде;
- Пројектовати простор који се користи за утовар и истовар сировина тако да је олакшано често и ефикасно чишћење, предвиђајући глатке површине и минимизирање углова и осталих мјеста која су тешко доступна за чишћење;
- Уградња СРП (Cleaning in place) система који садржи рецикулацију средстава за чишћење и аутоматско дозирање хемијских средстава или уградња мјерача проводљивости ради утврђивања концентрације хемијских средстава у води за прање СРП система, те планирање самонеутрализације у резервоару за неутрализацију;
- Поставити аутоматске млазнице на цријева са отвореним крајем за прање подова и радних површина;
- Кориштење аутоматских пјеномата за чишћење;
- Увести начин прања водом под високим притиском умјесто прања водом без високог притиска, а при којем се користи велика количина воде током чишћење;
- Кориштење воде из проточних расхладних система за прање нпр. радних површина у производњи;
- Минимизирати потрошњу воде путем редовне поправке на мјестима гдје долази до губитака и цурења;
- Употреба наљепница и натписа на стакленкама и другој амбалажи која се пере на којима боја не садржи тешке метале или их садржи у смањеним количинама;
- Уклањање свих чврстих твари из отпадних вода насталих у технолошком процесу припреме и/или прераде воћа и поврћа;

- Правилно одлагање свих врста отпада који настају у технолошком процесу производње;
- Поновна употреба филтрираних остатака у пољопривреди.

Прилог 7

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ АЛКОХОЛНИХ ПИЋА, АЛКОХОЛА И КВАСЦА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се технолошке отпадне воде настале током производње, прераде и пуњења алкохолних пића, алкохола и квасца.
- (2) Одредбе става 1. овога Прилога не односе се на:
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - уређаје за технолошку припрему воде унутар унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

- Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	° C	30	35
рН вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
Детерџенти	mg/l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Бакар	mg/l	0,5	0,5
Укупни душик	mg N/l	15	100 *
Амонијак (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Нитрати (NO ₃ -N)	mg/l	10	50
Укупни фосфор	mg/l	2 (1 за осетљива подручја)	5 *
Сулфиди	mg/l	0,1	1,0
Сулфити	mg/l	1,0	1 0,0
Сульфати	mg/l	200 0	2 00 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

(4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.

(5) Индустији се препоручује примјена мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:

- Смањење употребе воде у технолошком процесу за чишћење и прање (нпр. високотлачно прање, рецикулација воде за прање и чишћење, рецикулација средстава за прање и дезинфекцију, прање и чишћење стакленки и друге амбалаже, употреба расхладних система са рецикулацијом и смањење губитка воде у технологији хлађења);
- Разумна употреба средстава за прање и чишћење, као и употреба дезинфекцијских средстава која не излучују хлор;

- Употреба наљепница и натписа на стакленкама и другој амбалажи на којима боја не садржи тешке метале или су у смањеним количинама;
- Уклањањем свих чврстих твари из отпадних вода насталих у технолошком процесу производње алкохолних пића и алкохола нарочито отпадака грожђа код прераде за производњу вина;
- Поновна употреба воде за испирање опреме за прераду грожђа, посуда за справљање мошта и вина и одстрањивање тропа, петелки, остатака наљепница и осталог отпада насталог у технолошком процесу производње вина;
- Примјена рецикулација технолошке воде из поступка одстрањивања винског камена.

Прилог 8**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРАДЕ МЕСА И КОНЗЕРВИРАЊА МЕСНИХ ПРАДЕВИНА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током производње, прераде и конзервирања месних производа.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на погоне и постројења:
  - клоационе крупне и ситне стоке и перади,
  - за прераду, конзервирање и производњу месних прерађевина,
  - третирање и прерада намијењена производњи прехранбених производа из животињских сировина (осим млијека).
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
  - погоне и постројења за производњу и прераду животињских масти,
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставку,
  - уређаје за технолошку припрему воде унутар погона и постројења наведених у претходном ставку,
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
рН вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
Тешкохлапљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20	100
Детерџенти	mg/l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни хлор	mg/l	0,5	1,0
Укупни душик	mg/l	15	100 *
Амонијак (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Укупни фосфор	mg/l	2 (1 осјетљива подручја)	5 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Индустији се препоручује примјена општих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су :
  - Уградња сливника на подовима са решеткама ради спрјечавања доспијећа чврстих материја у отпадне воде;
  - Пројектовати простор који се користи за утовар и истовар сировина тако да је олакшано често и ефикасно чишћење, предвиђајући глатке површине и минимизирање углова и осталих мјеста која су тешко доступна за чишћење;
  - Пројектовање и израда радног платоа испред мазутне станице са сливним каналима, како би се усмјерило одвођење отпадних вода према сепаратору масти и уља;
  - Уградња СІР (Cleaning in place) система који садржи рецикулацију средстава за чишћење, и аутоматско дозирање хемијских средстава или уградња мјерача проводљивости ради утврђивања концентрације хемијских средстава у води за прање СІР система, те планирање самонутрализиције у резервоару за неутрализацију;
  - Поставити аутоматске млазнице на цријева са отвореним крајем за прање подова и радних површина;
  - Кориштење аутоматских пјеномата за чишћење;
  - Увести начин прања водом под високим притиском умјесто прања водом без високог притиска, а при којем се користи велика количина воде током чишћења;
  - Кориштење воде из проточних расхладних система за прање, нпр. радних површина у производњи;
  - Примјена планираног програма за чишћење и одржавање опреме и просторија;
  - Сухо чишћење погона и постројења;
  - Минимизирати потрошњу воде путем редовне поправке на мјестима гдје долази до губитака и цурења.

Прилог 9**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРАДЕ КРОМПИРА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током прераде кромпира.
- (2) Одредбе из става 1. овог Прилога односе се на:
  - прање, љуштење и сортирање кромпира,
  - резање кромпира и прање кромпира након резања,
  - испаравање и сушење кромпира,
  - бланширање кромпира,
  - пржење кромпира,
  - ароматизирање и пакирање производа од кромпира и
  - хлађење и пакирање производа од кромпира.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставку,

- уређаје за технолошку припрему воде унутар погона и постројења наведених у претходном ставку,
- санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.

(4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИЧКИ ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml / l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ⁵	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
Тешкоклапљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20	100
Детерџенти	mg/l	1, 0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни душак	mg/l	15	100 *
Укупни фосфор	mg/l	2 (1 за осјетљива подручја)	5 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

(4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.

(5) Индустији се препоручује примјена општих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су :

- Уклањање чврстих твари из отпадних вода насталих у процесу прераде кромпира;
- Уградња сливника на подовима са решеткама ради спјечавања доспјећа чврстих материја у отпадне воде;
- Пројектовати простор који се користи за утовар и истовар сировина тако да је олакшано често и ефикасно чишћење, предвиђајући глатке површине и минимизирање углова и осталих мјеста која су тешко доступна за чишћење;
- Пројектовање и израда радног платоа испред мазутне станице (уколико таква постоји), радионице за поправку и одржавање машина, са сливним каналима, како би се усмјерило одвођење отпадних вода према сепаратору масти и уља;
- Уградња СР (Cleaning in place) система који садржи рецикулацију средстава за чишћење, и аутоматско дозирање хемијских средстава или уградња мјерача проводљивости ради утврђивања концентрације хемијских средстава у води за прање СР система, те планирање самонеутрализације у резервоару за неутрализацију;

- Поставити аутоматске млазнице на цријева са отвореним крајем за прање подова и радних површина;
- Кориштење аутоматских пјеномата за чишћење;
- Увести начин прања водом под високим притиском чиме се значајно штеди кориштење воде;
- Кориштење воде из проточних расхладних система за прање, нпр. радних површина у производњи;
- Максимално одвајање концентрата сивог и бијелог шкроба из отпадне воде;
- Рационална потрошња воде и примјена рецикулације воде у највећој могућој мјери гдје год је то могуће.

Прилог 10

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ ЖЕЛАТИНЕ И ЉЕПИЛА ИЗ КОЖЕ И КОСТИЈУ

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током производње желатине и љепила из коже и костију.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на:
- производњу желатине у прехранбеној индустрији,
  - производњу празних желатинских капсула за фармацеутску и другу индустрију,
  - производњу желатине за сточну храну,
  - производњу љепила из коже и костију.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
- производњу фармацеутских производа у форми желатинских капсула,
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - уређаје за технолошку припрему воде унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога, наводе се у табели 1. ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg / l	35	400 *
Таложиве твари	ml / l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
Тешкоклапљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg / l	20	100
Детерџенти	mg / l	1, 0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни фосфор	mg P/l	2,0 (1,0 осјетљива подручја)	5 *
Укупни душак	mg N/l	15	100 *
Амонијак (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Нитрати (NO ₃ -N)	mg/l	10	50

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да

пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Индустији се препоручује примјена општих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су :
- Одвајање санитарних и оборинских вода од технолошких;
  - Уградња сливника на подовима са решеткама ради спрјечавања доспјећа чврстих материја у отпадне воде;
  - Пројектовати простор који се користи за утовар и истовар сировина тако да је олакшано често и ефикасно чишћење, предвиђајући глатке површине и минимизирање углова и осталих мјеста која су тешко доступна за чишћење;
  - Поставити аутоматске млазнице на цријева са отвореним крајем за прање подова и радних површина;
  - Кориштење аутоматских пјеномата за чишћење;
  - Увести начин прања водом под високим притиском чиме се значајно штеди кориштење воде;
  - Кориштење воде из проточних расхладних система за прање нпр. радних површина у производњи.

Прилог 11 ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРАРАДЕ И УСКЛАДИШТЕЊА ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале у процесима прераде и ускладиштења производа рибарства.
- (2) Одредбе из става 1 овога Прилога односе се на:
- прераду рибе сољењем, маринирањем, димљењем, сушењем,
  - прераду термичким поступком (не укључујући смрзавање),
  - производњу рибљег уља,
  - производњу рибљег брашна,
  - обраду (декапитација, евисцерација, расијецање, одљускивање и сл.),
  - филетирање.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
- дистрибуцију производа рибарства,
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - уређаје за технолошку припрему воде унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода из објеката за прераду производа рибарства наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40

рН вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg / l	35	400 *
Таложиве твари	ml / l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ / l	25	250 *
НРК	mg O ₂ / l	125	700 *
Тешкохлапљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg / l	20	100
Детерџенти	mg / l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни хлор	mg / l	0,5	1,0
Укупни душак	mg / l	15	100 *
Амонијак (NH ₄ -N)	mg / l	10	-
Укупни фосфор	mg / l	2,0 (1,0 осјетљива подручја)	5,0*

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Индустији се препоручује примјена општих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су :
- Спрјечавање уласка чврстог отпада у систем одводње уградњом сита у одводе;
  - Сухо чишћење опреме, радних површина, подова погона, хладне коморе и свих простора за рад прије прања;
  - Прање опреме, радних површина и простора воденом паром под притиском и/или високотлачним перилицама уз смањење потрошње воде и хемијских средстава за чишћење и прање;
  - Кориштење средстава за чишћење и дезинфекцију која садрже ниске концентрације апсорбирајућих органских халогена (АОХ). Замјена дезинфицијенса који садрже хлор са водиковим пероксидом и персирфетном киселином, гдје је технички изведиво без негативног дјеловања на производњу;
  - Поновно кориштење технолошких вода гдје год је то могуће без негативног дјеловања на производњу.

Прилог 12 ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ПРОИЗВОДЊЕ ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ ИЗ БИЉНИХ ПРОИЗВОДА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током производње хране за животиње из биљних производа.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на:
- прераду зрна житарица,
  - прераду сјеменки и плодова уљарица,
  - прераду зрна махунарки,
  - прераду гомоља и коријења,
  - прераду осталих зрна, сјеменки, плодова и крмива.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
- припрему и прераду нуспроизвода животињског поријекла,
  - расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,

- уређаје за технолошку припрему воде унутар погона и постројења наведених у претходном ставу,
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога, наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400*
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
Тешкохлапљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20	100
Детерџенти	mg/l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Сулфити	mg/l	1,0	10,0
Сулфиди	mg/l	0,1	1,0
Сулфати	mg/l	200,0	200*
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 осјетљива подручја)	5,0*
Укупни хлор	mg/l	0,5	1,0
Укупни душак	mg/l	15,0	100*

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре зависно од капацитета и ефикасности постројења

- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Индустији се препоручује примјена о мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:
- Рационална употреба воде у технолошком процесу за чишћење и прање (нпр. високотлачно прање, рецикулација воде за прање и чишћење, те рецикулација средстава за прање и дезинфекцију);
  - Сухо чишћење опреме, радних површина, подова погона и свих простора за рад прије прања;
  - Рационална употреба средстава за прање и чишћење, као и употреба дезинфекцијских средстава која не садрже хлор;
  - Уклањање чврстих твари из отпадних вода насталих у технолошком процесу производње;
  - Поновна употреба дјеломично прочишћених технолошких отпадних вода за мање захтјевне поступке у технолошком процесу;
  - Правилно одлагање свих врста отпада који настају у технолошком процесу производње.

Прилог 13**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ ПИВА И СЛАДА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током производње пива и слада.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на погоне и постројења која се користе за:

- производњу слада из житарица за пиво или алкохолне дестилате;
  - производњу и пуњење пива;
  - производњу и пуњење пића, која имају у саставу хмељ и слад и декларирају се као безалкохолна.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
- расхладне системе и парне генераторе унутар погона и постројења;
  - санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
temperatura	° C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,0 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
Детерџенти	mg/l	1,0	-
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Бакар	mg/l	0,5	0,5
Цинк	mg/l	2,0	2,0
Слободни хлор	mg/l	0,2	0,5
Укупни хлор	mg/l	0,5	1,0
Укупни душак	mg/l	15,0	100 *
Амонијак	mg/l	10,0	-
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 осјетљива подручја)	5,0 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре зависно од капацитета и ефикасности постројења

- (4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (5) Посебне мјере у вези с испуштањем отпадних вода из објеката и постројења за производњу пива и слада су:
- Смањење употребе воде у технолошком процесу рецикулацијом воде за прање, омекшање воде, воде која се користи за намакање и клијање, као и воде кориштене током црпљења јечма при производњи слада;
  - Давање предности употреби сухог чишћења житарица;
  - Смањење или поновна употреба воде кориштене за испирање;
  - Поновна употреба измијешане воде настале на почетку или крају филтрације пива;
  - Уградња CIP (Cleaning in place) система који садржи рецикулацију средстава за чишћење, и аутоматско дозирање хемијских средстава или уградња мјерача проводљивости ради утврђивања концентрације хемијских средстава у води за прање CIP система, те планирање самонутрализације у резервоару за неутрализацију;
  - Рецикулација дезинфекцијских средстава за прање и чишћење стакленки и друге амбалаже;

- Разумна употреба средстава за прање и чишћење, као и употреба дезинфекцијских средстава која не садрже хлор;
- Употреба правила у технолошком процесу која омогућавају једнакомјерно испуштање ефлуента, те његов доток на уређај за прочишћавање отпадних вода;
- Уклањање свих чврстих твари из отпадних вода насталих у технолошком процесу производње пива и слада, примјеном општих техника превенције као што је постављање решетки изнад канала за прикупљање технолошке отпадне воде, којима се спрјечава доспијевање чврстих твари органског поријекла у отпадну воду;
- У неким пиварама се вода која се користи за расхлађивање танкова (у процесима ферментације или пастеризације) рециклира, те се такођер практикује поновно кориштење воде након пастеризирања боца;
- Кориштење врућа вода, настале хлађењем сладовине у плочастим измјењивачима, за припрему производа и прање опреме;
- Примјена танкова за седиментацију алкалног раствора из праоне боца, чиме се продужава вријеме употребљивости раствора прије његове комплетне замјене;
- За прање гајби користи се вишак вруће, алкалне воде са праоне боца;
- Вода након хлађење компресора се потхлађује на воденим торњевима, а у неким пиварама додатно хлорише и користи за испирање и дезинфекцију амбалаже прије пуњења. Кондензат паре се прикупља и поновно користи, чиме се смањује потрошња воде и енергената.

Прилог 14 ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРАДЕ И ШТАВЉЕЊА КОЖЕ И ПРОИЗВОДЊЕ КРЗНА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током:
  - прераде и штављења коже и производње крзна из сирових кожа,
  - прераде различитих врста сирових кожа у полупроизводе, који настају приликом штављења с хромовим солима средствима,
  - прераде сирових кожа у бојени или небојени производ, који настају након мокрих завршних операција и сушења,
  - израде крзна и коже из полупроизвода и прераду кожних отпадака,
  - скупљања и конзервирање сирове коже.
- (2) Одредбе овога Прилога не односе се на отпадне воде из објеката и постројења за:
  - прераду коже у кожне производе;
  - санитарне отпадне воде које настају у унутар погона и постројења наведених у претходном ставу, осим ако нису одвојене од технолошких отпадних вода.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 овога Прилога.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			

Температура	° C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	4 00 *
Таложиве твари	ml/l на сат	0, 5	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% разблажења отпадних вода	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	200	700 *
Тешкохлупљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20	100
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Хром ***	mg/l	0,5	0, 5
Хром VI***	mg/l	0,1	0,1
Сулфиди**	mg/l	1,0	1,0
Укупни душик	mg N/l	15	100 *
Сулфати	mg/l	2000	200 *
Хлориди	mg/l	3000	1000 *
Амонијак (NH ₄ -N/l)	mg/l	10	-
***			
Укупни фосфор **	mg/l	2,0 (1,0 за осјетљива подручја)	5, 0 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре оvisно од капацитета и ефикасности постројења

** Параметри које не треба да анализирају и прате погони и постројења за скупљање и конзервирање коже

*** Параметри који се анализирају само у случају примјене поступка штављења са солима хрома

(4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.

(5) Индустији се препоручује примјена следећих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:

- Приликом конзервирања коже сољењем и складиштења, примјенити мјере задржавања и поновног кориштења соли;
- Употреба кратких купки, уколико је могуће, јер се тако смањује количина технолошке воде, а самим тим и количина хемикалија из процеса које остају неизреаговане;
- Употреба чистих кожа и кожа које имају мање вањске гноја и нечистоћа;
- Обрада свјежих кожа гдје је могуће, односно кориштење несољене коже. За спрјечавање пропадања коже користи се брзо постмортално хлађење у комбинацији с кратким роковима доставе или транспортом и складиштењем при контролисаној температури;
- Стресање сувишне соли с коже механичким путем, сољене коже се тресу у посебно намијењеним уређајима при чему се одвајају кристали соли који тиме не улазе у процес квашења;
- Употребом органских сумпорних спојева или ензима за одстрањивање длака с говеђе коже смањује се количина анорганског сулфида;
- Одстрањивање длака поступком "очувања длаке" тако да се прво разгради коријен длаке умјесто цијеле длаке, а преостала длака се филтрира из отпадне воде чиме се смањује концентрација продуката разградње длаке у отпадној води;

- Смањена или потпуно замијењена употреба амонијака у откочавању убризгавањем угљичног диоксида и/или употребом других агенаса за откочавање;
- Повећање искориштења хромних штавила путем оптимизације радних параметара (нпр. рН, састава купке, температуре, времена и брзине рада бубња) и употреба хемикалија за повећање удјела хромних штавила које апсорбира кожа;
- Оптимизација методе биљног штављења употребом агенаса за предштављене ради помагања продирања танина из биљака;
- Оптимизација поновног штављења, бојења и машћења, те оптимизација радних параметара за осигурање максималне искориштености хемикалија у процесу.

Прилог 15**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ ОРГАНСКИХ ХЕМИКАЛИЈА И ПРОИЗВОДА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде из производње органских хемикалија и производа.
- (2) Одредба става 1. овога Прилога се односи на технолошке отпадне воде из производње:
  - једноставних угљиководика (линеарни или циклички, засићени или незасићени, алифатски или ароматски),
  - угљиководика који садрже кисик, као што су алкохоли, алдехиди, кетони, карбоксилне киселине, естери, ацетати, етери, пероксиди и епоксидне смоле,
  - угљиководика који садрже сумпор,
  - угљиководика који садрже душик, као што су амини, амиди, душикови спојеви, нитро-спојеви или спојеви нитрата, нитрили, цијанати, изоцијанати,
  - угљиководика који садрже фосфор,
  - халогених угљиководика,
  - органометалних спојева,
  - основних пластичних материјала (полимери, синтетска влакна и влакна на бази целулозе);
  - синтетских гума,
  - боја, пигмената и премаза,
  - површинских активних твари и детерџената.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
  - отпадне воде из производње козметичких производа,
  - отпадне воде из аналитичких лабораторија
  - отпадне воде настале приликом припреме паре и вруће воде,
  - санитарне отпадне воде (ако су раздвојене од технолошких отпадних вода),
  - онечишћене оборинске воде.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1. ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКЛАНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
рН-вриједност		6,5 - 9,0	6,0 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве материје	ml/l на сат	0,5	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			

Токсичност за дафнију	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	-
ОРГАНИЧНИ ПОКАЗАТЕЉИ			
НРК	mg O ₂ /l	125	700*
ВПК ₅	mg O ₂ /l	25	250*
Тешкохлапљиве липофилне материје (укупна уља и масти)	mg/l	20	100
Минерална уља	mg/l	10	20
Феноли	mg/l	0,1	10
Лако хлапљиви хлоровани угљоводоници	mg/l	0,1	1,0
Детерџенти	mg/l	1,0	10
Лакохлапљиви ароматски угљиководоници (ВТХ)	mg/l	0,1	1,0
Адсорбилни органски халогени (АОХ)	mg/l	0,5	0,5
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Бакар**	mg/l	0,5	0,5
Цинк**	mg/l	2,0	2,0
Хром укупни**	mg/l	0,5	0,5
Никал**	mg/l	0,5	0,5
Олово**	mg/l	0,5	0,5
Жељезо**	mg/l	2,0	10,0
Жива**	mg/l	0,01	0,01
Цијаниди слободни***	mg/l	0,1	0,1
Укупни цијаниди***	mg/l	0,5	1,0
Флуориди отопљени***	mg/l	10,0	20,0
Укупни душик	mg/l	15,0	100*
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 за осјетљива подручја)	5,0*
Сулфиди	mg/l	0,1	1,0

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре зависно од капацитета и ефикасности постројења

** Параметри се испитују само у случају да се током производног процеса користе катализатори који садрже поменуто метале

*** За отпадне воде у технологији производње угљиководика који садрже душик, као што су амини, амиди, душикови спојеви, нитро-спојеви или спојеви нитрата, нитрили, цијанати, изоцијанати

(5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.

(6) Индустији се препоручује примјена сљедећих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:

- Минимализирати могућност контаминације процесних вода са сировинама, производима и отпадом;
- Максимална поновна употреба прочишћених отпадних вода у технолошком процесу;
- Максимална искористивост сировина за поновну употребу у технолошком процесу;
- Хемикалије чувати у надземним spremnicima у водонепропусним заштитним базенима с контролираним засунским окнима, двостигенски подземни spremnici са свјетлосном и звучном дојавом проциуривања, забрањена су било каква испуштања у тло и/или подземље;

- Отпадне воде из различитих технолошких процеса постројења (токови отпадних вода), а које садрже тешке метале или токсичне или биолошки неразградиве органске спојеве потребно је раздвојити и засебно третирати на мјесту настајања;
- У случају немогућности предтретмана наведених токова отпадних вода, исте је потребно збринуте као опасни отпад.

Прилог 16**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ КОКСА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде из производње кокса.
- (2) Одредбе овога Прилога не односе се на отпадне воде, које се испуштају из раздјелног система интерне одводње постројења за производњу органских хемикалија и производа и то:
  - расхладне отпадне воде,
  - отпадне воде из постројења за припрему паре и вруће воде,
  - санитарне отпадне воде (ако су раздвојене од технолошких отпадних вода),
  - онечишћене оборинске воде.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке:

Табела 1. Граничне вриједности емисије

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH-вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
НРК	mg O ₂ /l	25	250 *
ВРК5	mg O ₂ /l	125	700 *
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Минерална уља	mg/l	10	20
Амонијак	mg/l	10	-
Нитрати	mg/l	10	50
Укупни душак	mg/l	15	100
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 за осјетљива подручја)	5,0 *
Полициклични ароматични угљоводоници (РАН)	mg/l	0,01	0,01
Сулфиди	mg/l	0,1	1,0
Феноли	mg/l	0,1	10,0
Цијаниди	mg/l	0,5	1,0

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

- (4) Посебне мјере у вези с испуштањем отпадних вода из објеката и постројења одводње из постројења за производњу анорганских хемикалија и производа су:
  - Рационална употреба воде у свим технолошким процесима, гдје год је то могуће;
  - Минимализирати могућност контаминације процесних вода са сировинама, производима и отпадом;

- Максимална поновна употреба прочишћених отпадних вода у технолошком процесу;
- Максимална искористивост сировина из матичних лугова за поновну употребу у технолошком процесу;
- Хемикалије чувати у надземним spremnicima у водонепропусним заштитним базенима с контролираним засунским окнима, двостепенски подземни spremnici са свјетлосном извучном дојавом процуривања, забрањена су било каква испуштања у тло и/или подземље.

Прилог 17**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ТЕРМОЕНЕРГЕТСКИХ ПОСТРОЈЕЊА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на испуштање технолошких отпадних вода, укључујући и расхладне отпадне воде из термоенергетских постројења.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на испуштања отпадних вода из:
  - термоенергетских постројења и уређаја у којима се користе конвенционална горива (угаљ, биомаса, текућа и плинска горива) те комбинација суспљивања отпада и регенерисаних горива изнад 50 MW,
  - постројења проточних и рецикулацијских расхладних система у електранама и топланама,
  - отпадне воде од депонија шљаке и пепела.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на испуштање санитарне отпадне воде из постројења, осим ако се мијешају са технолошким отпадним водама.
- (4) Граничне вриједности емисија технолошких и расхладних отпадних вода која су предмет овога Прилога наводе се у табелама 1. и 2.

Табела 1. Граничне вриједности емисија за расхладне отпадне воде

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
pH вриједност		6,5 - 9,0
Температура	°C	30
ΔT _R не виши од	°C	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Токсичност на дафнију	% отпадне воде у разблажењу	> 50%
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
НРК *	mg O ₂ /L	125
Адсорбилни органски халогени (АОХ) а)	mg/l	0,5
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Бакар * ц)	mg/l	0,5
Цинк * б)	mg/l	2,0
Укупни хром *	mg/l	0,5
Слободни хлор а)	mg/l	0,2
Укупни душак *	mg/l	15
Укупни фосфор *д)	mg/l	2,0 (1,0 за осјетљива подручја)

* Анализа се ради само код испуштања отпадних вода из рецикулацијских расхладних система

ΔT_R - разлика вриједности температуре расхладне воде на испушту и вриједности температуре воде на захвату

- а) анализа се ради у случају кориштења биоцида
- б) анализа се ради у случају да је расхладни систем направљен од материјала који садржи цинк. За за кондиционирање расхладне воде не смију се користити цинкови спојеви
- ц) анализа се ради у случају да је расхладни систем направљен од материјала који садржи бакар

- д) дозвољена гранична вриједност односи се у случају када се за кондиционирање воде користе искључиво аноргански фосфорни spojeви

Табела 2 Граничне вриједности емисија онечишћујућих твари за остале технолошке отпадне воде које нису обухваћене табелом 1. овог прилога

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Температура	°C	30
pH вриједност		6,5 - 9,0
Суспендиране твари	mg/l	35
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ИНДИКАТОРИ		
Токсичност на дафнију	% отпадне воде у разблажењу	> 50%
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25
НРК	mg O ₂ /l	125 (150 **)
Тешкохлупљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20
Феноли	mg/l	1,0
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Арсен	mg/l	0,05
Бакар	mg/l	0,05
Цинк	mg/l	2,0
Кадмиј	mg/l	0,005
Укупан хром	mg/l	0,05
Никл	mg/l	0,05
Олово	mg/l	0,02
Жива	mg/l	0,003
Сулфати	mg/l	2000
Сулфиди	mg/l	0,2
Сулфити	mg/l	20
Флуориди	mg/l	10 (25 **)
Хлориди	mg/l	3000
Укупни душак	mg/l	15
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 за осјетљива подручја)

**Горње вриједности концентрација примјењује се само на отпадне воде из мокрог одсушпоровања димних плинаова

- (5) Посебне мјере провођења заштите вода приликом испуштања отпадних вода из објеката и постројења за производњу топлинске и електричне енергије су:
- Све опасне и штетне отпадне твари које се складиште на локацији потребно је чувати на изолираним и по могућности, наткривеним водонепропусним површинама са засебним системом одводње и прочишћавања онечишћених оборинских вода;
  - Све спремнике текућих горива, који нису осигурани прихватним танкванама са припадајућим одводним системом и уређајима за прочишћавање отпадних вода, потребно је опремити системом аутоматске дојаве процуривања;
  - Начин захваћања вода извести тако да се спријечи повлачење водених организама;
  - Испуст расхладних вода код проточног хлађења дизајнирати на начин да је исти постављен један метар испод најнижег измјереног нивоа воде водотока;
  - Код одабира расхладне опреме примјењивати материјал отпорнији на корозију;
  - Код обраде расхладне воде примјенити алтернативне, а не хемијске начине обраде расхладних вода;
  - Користити адитиве за расхладну воду који имају мањи утјецај на околиш те пратити примјену адитива за расхладну воду.

Прилог 18

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА НАСТАЛИХ ПРИЛИКОМ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ, ПРАЊА И СЕПАРАЦИЈЕ УГЉА И ПРОИЗВОДЊЕ БРИКЕТА МРКОГ УГЉА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на испуштања технолошке отпадне воде настале приликом експлоатације, прања, сепарације угља, као и производње брикета мрког угља.
- (2) Одредбе овога Прилога не односе се на:
  - оборинске отпадне воде, осим приликом ископавања руде и
  - санитарне отпадне воде, осим уколико се не мијешају са технолошким.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1. овога Прилога.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ
температуре *	° C	30
pH		6,5 до 9,0
Токсичност	% отпадне воде у разблажењу	> 50%
суспендоване материје	mg/l	35
НРК *	mgO ₂ /l	125
Минерална уља	mg/l	10
Сулфати	mg/l	2000

*Не испитује се приликом експлоатације/ископавања угља

- (4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.

Прилог 19

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОЦЈЕДНИХ ВОДА ИЗ ОДЛАГАЛИШТА НЕОПАСНОГ ОТПАДА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на отпадне воде настале приликом рада одлагалишта за неопасни отпад укључујући и центре за управљање отпадом у дијелу гдје је примјењиво.
- (2) Одредбе овога Прилога не односе се на сљедеће изворе онечишћења:
  - одлагалишта опасног отпада,
  - одлагалишта инертног отпада.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија онечишћујућих твари

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИЧКО - Хемијски индикатори			
Температура	° C	30	40
pH вриједност		6,0 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
ТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% отпадних вода у разблажењу	> 50%	
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	125 *
Тешкохлупљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20	100
Минерална уља	mg/l	10	20

Феноли	mg/l	0.1	10
Адсорбилни органски халогени (АОХ)	mg/l	1.0	1.0
Укупни органски угљик (ТОС)	mg/l	30	50
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Амонијак	mg/l	10.0	-
Укупни душник	mg/l	15	100
Укупни фосфор	mg N/l	2.0 (1.0 осетљива подручја)	5.0 *
Арсен	mg/l	0.05	0.05
Бакар	mg/l	0.5	0.5
Цинк	mg/l	1.0	1.0
Кадмиј	mg/l	0.05	0.05
Укупан хром	mg/l	0.15	0.15
Никл	mg/l	0.5	0.5
Олово	mg/l	0.1	0.1
Жељезо	mg/l	2.0	10
Жива	mg/l	0.005	0.01

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

(4) Депонији се препоручује примјена сљедећих мјера спречавања загађивања вода, као што су:

- Процједне воде потребно је прикупљати одвојено од оборинских вода, као и отпадних вода са манипулативних површина (прање возила или др.);
- Успоставити систем прикупљања и праћење нивоа прикупљених процједних вода у сабирним базенима;
- Прилагодити начин прочишћавања процједних вода (комбиновати хемијско, физикално и биолошко прочишћавање процједних вода) граничним вриједностима емисија за испуштање у површинске воде, односно у систем јавне одводње.

Прилог 20

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА НАСТАЛИХ У ПРОИЗВОДЊИ ПУЛПЕ ЗА ПАПИР, ПАПИРА И КАРТОНА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде из производње пулпе за папир и производње папира и картона.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога не односе се на:
  - расхладне системе,
  - уређаје за технолошку припрему воде и
  - санитарне отпадне воде које настају у објектима и постројењима за производњу пулпе за папир, папира и картона.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода из производњу пулпе за папир, папира и картона наводи се у табели 1 и 2 овога Прилога.

Табела 1. Граничне вриједности емисија отпадних вода из производње пулпе

ПОКАЗАТЕЉИ	граничне вриједности	
	mg/l	kg/t целулозе
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Температура (° C)	30	-
pH вриједност	6,5 - 9,0	-
Суспендиране твари	16	1.5
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Токсичност на дафније (% отпадне воде у разблажењу)	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
ВРК ₅	25.0	-
НРК	100	10
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Укупни душник	3.0	2.5

Укупни фосфор	граничне вриједности		
	0.3	0.03	
Табела 2. Граничне вриједности емисија отпадних вода из производње папира и картона			
ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	° C	30	40
pH вриједност		6,5 до 9,0	6,5 до 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% Отпадних вода у разблажењу	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg/l	25	125 *
НРК	mg/l	125	700 *
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни душник	mg/l	15	100 *
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1.0 осетљивим областима)	5,0 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

(4) Уколико отпадне воде настају у процесу штампања производа од папира и картона, потребно је анализирати и тешке метале који се могу налазити у пигментима боја, при чему ће се користити граничне вриједности из табеле 1.

(5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.

(6) Индустији се препоручује примјена сљедећих мјера спречавања загађивања вода, као што су:

- Минимализирати могућност контаминације процесних вода са сировинама, производима и отпадом;
- Максимална поновна употреба прочишћених отпадних вода у технолошком процесу;
- Максимална искористивост сировина за поновну употребу у технолошком процесу;
- Хемикалије чувати у надземним spremnicima у водонепропусним заштитним базенима с контролираним засунским окнима, двостигенски подземни spremnici са свјетлосном и звучном дојавом процуривања, забрањена су било каква испуштања у тло и/или подземље;
- Отпадне воде из различитих технолошких процеса постројења (токови отпадних вода), а које садрже тешке метале или токсичне или биолошки неразградиве органске спојеве потребно је раздвојити и засебно третирати на мјесту настајања.

Прилог 21

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРАРАДЕ ТЕКСТИЛА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током производње и прераде текстила.
- (2) Одредбе из става 1. ове тачке односе се на:
  - израду и прераду пређе и предива,
  - бијељење, мерцеризирање или алкалне обраде текстила,
  - бојење и тискање текстила,

- пластирање или каширање текстила, апретирање текстила,
  - чишћење и прање влакана у свим облицима,
  - графичке и фотографичке процесе и обрада ковинских површина при производњи ваљака за отискивање текстила и шаблона,
  - хемијско чишћење текстила, ако се за чишћење користе халогени органски растварачи.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
- санитарне отпадне воде које настају унутар погона и постројења наведених у претходном ставу и које су одвојене од технолошких отпадних вода,
  - прање сирове вуне.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода из објеката и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у Табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија отпадних вода

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400
Интензитет боје - коефицијент апсорпције	При 436 нм (жуто подручје) При 525 нм (црвено подручје) При 620 нм (плаво подручје)	7 5 3	
ТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
НРК	mg O ₂ / l	125	700 *
ВРК ₅	mg O ₂ / l	25	125 *
Минерална уља	mg/l	10	20
Детерџенти	mg/l	1,0	10
Адсорбилни органски халогени (АОХ)	mg/l	0,5	0,5
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Алуминијум	mg/l	3,0	-
Бакар	mg/l	0,5	1,0
Цинк ***	mg/l	2,0	3,0
Кадмиј****	mg/l	0,1	0,1
Кобалт****	mg/l	0,5	0,5
Калај****	mg/l	2,0	1,0
Укупан хром****	mg/l	0,5	1,0
Хром VI****	mg/l	0,1	0,1
Никл ****	mg/l	0,5	-
Олово****	mg/l	0,5	0,5
Слободни хлор****	mg/l	0,2	0,5
Укупни хлор ****	mg/l	0,5	1,0
Амонијак	mg/l	10	-
Укупни азот	mg/l	15	100 *
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 осјетљива подручја)	5,0 *
Сулфиди	mg/l	1,0	1,0
Сулфити	mg/l	1,0	1,0

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

*** Овај параметар се испитује само у случају присуства наведеног тешког метала у пигментима или у другим сировинама

**** Испитује се у случају кориштења хлорних јединицења при избјељивању

(5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење

- за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Посебне мјере у вези с испуштањем отпадних вода из објеката и постројења за производњу и прераду текстила су:
- Замјена сировина у технолошким поступцима са онима које мање узрокују оптерећење ефлуента, уколико се при томе не штети квалитету производа;
  - Кориштење биолошки лако разградљивих детерџената;
  - Замјена етилендиаминтетрасирћетне киселине и њених спојева и соли са биолошки боље разградљивим средствима;
  - Употреба синтетичког шкроба који има висок степен биолошке разградљивости;
  - Замјена натријевог хипохлорита, трихлорбензена, живиних спојева, полиакрилата и њихових спојева актилфенолетоксилата, фосфонатом и другим сличним спојевима;
  - Замјена боја које садрже живу, кадмиј, олово, бакар, никл и хром, те друге тешке метале;
  - Замјена или смањење употребе токсичних и неразградљивих органских спојева и силикона;
  - Замјена твари које смањују концентрацију кисика у води.

Прилог 22

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ БИЉНИХ И ЖИВОТИЊСКИХ УЉА И МАСТИ

- (1) Одредбе овога Прилога односе се испуштање технолошких отпадних вода насталих током производње и прераде биљних и животињских уља и масти.
- (2) Одредбе из става 1. овог Прилога односе се на :
- производњу биљних уља и масти те полупроизвода из уљних сјеменки,
  - рафинирање (укључује све технолошке поступке у рафинирању сировог биљног уља и масти), те пакирање уља и масти, која су предмет овога Прилога,
  - отпадне воде из погона за производњу техничких масти и кафилерија,
  - производњу маргарина и других масти за прехрану,
  - производњу и пакирање животињских масти за прехрану,
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на:
- санитарне отпадне воде,
  - расхладне системе и парне генераторе,
  - уређаје за технолошку припрему воде унутар наведених извора онечишћења.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода из објеката и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија онечишћујућих твари

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *

Таложиве твари	ml/ l по сату	0,3	20
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ / l	25	250 *
НРК	mg O ₂ / l	125	700 *
Тешкохлапљиве липофилне твари (укупна уља и масти)	mg/l	20	100
Укупни угљиководици	mg/l	20	100
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Укупни хром **	mg/l	0,5	0,5
Никл ***	mg/l	0,5	0,5
Жива**	mg/l	0,01	0,01
Слободни хлор	mg/l	0,2	0,5
Укупни хлор	mg/l	0,5	1,0
Амонијак	mg/l	10	-
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 језера)	5,0 *
Сулфати	mg/l	2000	200
Сулфиди	mg/l	0,1	2,0

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

** Вриједи за изворе онечишћења у којима се технолошким процесима користи хром или жива, или њихови спојеви

*** Вриједи само за објекте и уређаје за производњу хидратизираних масти и маргарина

(5) Посебне мјере у вези с испуштањем отпадних вода из објеката и постројења за производњу биљних и животињских уља и масти су:

- Употреба уљарица које у технолошком процесу производње уља испуштају мање слузи, незасићених масних киселина и не садржавају пестициде, уколико то допушта поступак рафинирања;
- Брза обрада биљних или животињских сировина за производњу уља, како би се спријечили ензимски или микробиолошки процеси;

Табела 1. Граничне вриједности емисија у отпадним водама које настају при експлоатацији (ископавању) руда и обрадом руда обојених метала - основни параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ*
ФИЗИКАЛНО – ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	° C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% разблажења отпадне воде	> 50%	-

*није примјенљиво за отпадне воде настале ископавањем руда

Табела 2. Граничне вриједности емисија у отпадним водама које настају при обради руда, производњи производа и полупроизвода од бабра

ПОКАЗАТЕЉИ	Арсен (mg/l)	Кадмиј (mg/l)	Бакар (mg/l)	Жива (mg/l)	Никал (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	0,1	0,1	0,5	0,02	0,5	0,5	1,0
КАНАЛИЗАЦИЈА	0,1	0,1	0,5	0,02	0,5	0,5	1,0

Табела 3. Граничне вриједности емисија у отпадним водама које настају при обради руда, производњи производа и полупроизвода од олова и калаја

ПОКАЗАТЕЉИ	Арсен (mg/l)	Кадмиј (mg/l)	Бакар (mg/l)	Кобалт (mg/l)	Жива (mg/l)	Никал (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	0,1	0,1	0,5	0,1	0,05	0,5	0,5	1,0
КАНАЛИЗАЦИЈА	0,1	0,1	0,5	0,1	0,05	0,5	0,5	1,0

- Кориштење рецикулације воде у технолошком процесу са одстрањивањем отпадака из технолошког процеса у води из уређаја за сушење сировог уља и приликом пражења тропа;
- Употреба поступка сувог топлења при добивању животињских масти;
- Употреба физичког поступка рафинирања код којег се смањује или спречава доспијевање нежељених продуката или масти у отпадну воду;
- Кориштење затвореног круга при поступку преестеризације и оплемењивања;
- Некориштење микроорганизама или ензима који отапају масти при чишћењу мастолова;
- Равномјерно испуштање ефлуента у систем јавне одводње са уређајем за пречишћавање;
- Правилно одлагање свих врста отпадака који настају у технолошком процесу производње биљних уља и животињских масти, нарочито отпадних масти и чишћења отпадне воде.

Прилог 23

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ФИНАЛНЕ ОБРАДЕ ОБОЈЕНИХ МЕТАЛА

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на отпадне воде настале приликом ископавања руда, те производње и ливења обојених метала олова, калаја, бабра, цинка, кобалта, алуминија, племенитих метала и споредних производа, као и од производње полупроизвода.
- (2) Одредбе овога Прилога не односе се на отпадне воде из објеката и постројења за:
  - санитарне отпадне воде које настају у унутар погона и постројења наведених у претходном ставку и које су одвојене од технолошких отпадних вода,
  - оборинске воде, осим уколико се налазе у додиру са технолошким поступком.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода који су предмет овога Прилога наводе се у табелама 1 до 7 овога Прилога.

Табела 4. Граничне вриједности емисија у отпадним водама које настају при обради руда, производњи производа и полупроизвода од цинка и/или кадмија

ПОКАЗАТЕЉИ	Арсен (mg/l)	Кадмиј (mg/l)	Бакар (mg/l)	Жива (mg/l)	Никал (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	0.1	0.1	0.1	0.05	0.1	0.2	1.0
КАНАЛИЗАЦИЈА	0.1	0.1	0.1	0.05	0.1	0.2	1.0

Табела 5. Граничне вриједности емисија у отпадним водама при обради руда, производњи производа и полупроизвода од племенитих метала

ПОКАЗАТЕЉИ	Сребро (mg/l)	Арсен (mg/l)	Кадмиј (mg/l)	Бакар (mg/l)	Жива (mg/l)	Никал (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	0.6	0.1	0.05	0.3	0.05	0.5	0.5	0.4
КАНАЛИЗАЦИЈА	0.6	0.1	0.05	0.3	0.05	0.5	0.5	0.4

Табела 6. Граничне вриједности емисија у отпадним водама при обради руда, производњи производа и полупроизвода од никла и/или кобалта

ПОКАЗАТЕЉИ	Арсен (mg/l)	Кадмиј (mg/l)	Кобалт (mg/l)	Бакар (mg/l)	Жива (mg/l)	Никал (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	0.3	0.1	0.5	0.5	0.05	2	0.5	1.0
КАНАЛИЗАЦИЈА	0.3	0.1	0.5	0.5	0.05	2	0.5	1.0

Табела 7. Граничне вриједности емисија у отпадним водама при обради руда, производњи производа и полупроизвода од феролегуре

ПОКАЗАТЕЉИ	Арсен (mg/l)	Кадмиј (mg/l)	Укупан хром (mg/l)	Хром VI (mg/l)	Бакар (mg/l)	Жива (mg/l)	Никал (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	0.1	0.05	0.2	0.05	0.5	0.05	2	0.2	1.0
КАНАЛИЗАЦИЈА	0.1	0.05	0.2	0.05	0.5	0.05	2	0.2	1.0

- (4) Производња алуминија се врши у затвореном циклусу и и према најбоље расположивим праксама не подразумева настанак и испуштање отпадних вода у околиш или систем јавне канализације.
- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Индустирији се препоручује примјена следећих мјера спречавања загађивања вода, као што су:
- Дуга рецикулација расхладне и воде за прање;
  - Вишеструка употреба третиране воде и употреба преципитоване воде гдје то околности дозвољавају;
  - Одвајање токова отпадних вода које захтјевају третман од оних које то не захтјевају;
  - Избјегавање процесних технологија које укључују велике запремине отпадних вода;
  - Употреба сировина и помоћних материјала са ниским садржајем загађења.
- (2) Одредбе из става 1. Овог Прилога односе се на отпадне воде из поступка:
- синтер постројења - агломерација,
  - висока пећ и гранулација троске,
  - коксна пећ,
  - конвекторска (БОФ) и електролучна челичана (ЕАФ),
  - секундарна металургија,
  - континуирано ливење,
  - врућа производња шипки,
  - хладна производња траке,
  - хладна производња цијеви, профила, сјајног челика и жице,
  - континуирана површинска обрада производа и полупроизвода од челика.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на отпадне воде из објекта и постројења за:
- санитарне отпадне воде које настају у унутар погона и постројења наведених у претходном ставу, осим ако нису одвојене од технолошких отпадних вода,
  - отпадне воде коксне пећи ако није у саставу технолошког процеса производње жељеза и челика,
  - оборинске воде, осим уколико се налазе у додиру са технолошким поступком.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода за активности наведене у ставу 1, које ће се испуштати у површински водоток и систем јавне канализације наводе се табелама 1-8.

Прилог 24**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ЛИЈЕВАЊА И ОБРАДЕ ЖЕЉЕЗА, ЧЕЛИКА И ЛИВНИЦА КОВАНОГ ЖЕЉЕЗА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на отпадне воде из лијевања и обраде жељеза, челика и ливница кованог жељеза
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода за активности наведене у ставу 1, које ће се испуштати у површински водоток и систем јавне канализације наводе се табелама 1-8.

Табела 1. Граничне вриједности отпадних вода - опћи параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Таложиве твари	ml/l на сат	0,5	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% разблажења отпадних вода	> 50%	-

Табела 2. Граничне вриједности емисија отпадних вода из погона за синтерирање/агломерацију - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	Суспендоване материје (mg/l)	НРК (mgO ₂ /l)	Арсен (mg/l)	Кадмиј (mg/l)	Жељезо (mg/l)	Жива (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)	Бакар (mg/l)	Цијаниди (mg/l)	Никел (mg/l)	Укупан хром (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	30	100	0.1	0.1	5	0.01	0.5	2	0.5	0.4	0.5	0.5
КАНАЛИЗАЦИЈА	400	700	0.1	0.1	5	0.01	0.5	2	0.5	0.4	0.5	0.5

Табела 3. Граничне вриједности очистишења отпадних вода из високе пећи и гранулације троске - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	Суспендоване материје (mg/l)	Жељезо (mg/l)	Олово (mg/l)	Цинк (mg/l)	Цијаниди (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	30	5	0.5	2	0.4
КАНАЛИЗАЦИЈА	400	5	0.5	2	0.4

Табела 4. Граничне вриједности емисија отпадних вода из коксне пећи - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	НРК (mgO ₂ /l)	ВРК5 (mgO ₂ /l)	Сулфиди (mg/l)	Тиоцијанат (mg/l)	Цијанид (mg/l)	РАН *(mg/l)	Феноли (mg/l)	Збир амонијака, нитрита и нитрата (mgN/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	220	20	0.1	4	0.1	0.05	0.5	50
КАНАЛИЗАЦИЈА	700	125	1.0	4	0.1	0.05	0.5	50

*збир флуорантена, бензо[б]флуорантена, бензо[к]флуорантена, бензо[а]пирена, индено[1,2,3-цд]пирена и бензо[г,х,и]перилена

Табела 5. Граничне вриједности емисија отпадних вода из конвекторске (BOF), електролучне челичане (EAF) и континуираног ливења - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	Суспендоване материје (mg/l)	НРК (mgO ₂ /l)	Жељезо (mg/l)	Цинк (mg/l)	Никел (mg/l)	Укупни хром (mg/l)	Минерално уље (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	20	40	5	2	0.5	0.5	10
КАНАЛИЗАЦИЈА	400	700	5	2	0.5	0.5	20

Табела 6. Граничне вриједности емисија отпадних вода из активности вруће производње шипки - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	НРК (mgO ₂ /l)	Жељезо (mg/l)	Цинк (mg/l)	Никел (mg/l)	Укупни хром (mg/l)	Минерално уље (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	200	5.0	2.0	0.5	0.5	10
КАНАЛИЗАЦИЈА	700	5.0	2.0	0.5	0.5	20

Табела 7. Граничне вриједности емисија отпадних вода из активности хладне производње траке, цијеви, профила, сјајног челика и жице - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	НРК (mgO ₂ /l)	Жељезо (mg/l)	Цинк (mg/l)	Нитрит	Флуорид	Никел (mg/l)	Укупни хром (mg/l)	Хром VI (mg/l)	Минерално уље (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	250	3.0	2.0	5.0	30.0	0.5	0.5	0.1	10
КАНАЛИЗАЦИЈА	700	3.0	2.0	5.0	30.0	0.5	0.5	0.1	20

Табела 8. Граничне вриједности емисија отпадних вода из континуиране површинске обраде производа и полупроизвода од челика - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	НРК (mgO ₂ /l)	Жељезо (mg/l)	* Фосфор (mg/l)	АОХ	Цијанид (mg/l)	Никел (mg/l)	Укупни хром (mg/l)	Хром VI (mg/l)	Минерално уље (mg/l)
ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	300	5.0	2,0 (1 за осјетљива подручја)	1.0	0.2	0.5	0.5	0.1	10
КАНАЛИЗАЦИЈА	700	5.0	2.0	1.0	0.2	0.5	0.5	0.1	20

* У случају да се у завршној фази површинске обраде челика користи фосфатирање

- (5) Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења.
- (6) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (7) Индустирији се препоручује примјена следећих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:
  - Избјегавање кориштења питке воде за производне линије;

- Повећање броја и/или капацитета система циркулације воде приликом изградње нових постројења или модернизације/обнове постојећих постројења;
- Централизирање дистрибуције улазне слатке воде;
- Вишестрано кориштење воде све док поједини параметри не достигну своја законска или техничка ограничења;
- Кориштење воде у другим дијеловима постројења, ако су само неки показатељи били под утјецајем, те је могућа њена даљња употреба;
- Раздвајање обрађених и необрађених отпадних вода; ова мјера омогућава збрињавање отпадних вода на различите начине уз прихватљиве трошкове;
- Кориштење оборинске воде гдје год је то могуће.

Прилог 25**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕРАДЕ СТАКЛА И МИНЕРАЛНИХ ВЛАКАНА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током производње стакла и минералних влакана.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на отпадне воде настале приликом:
  - припреме смјесе, таљења и обликовања, те производње стаклених влакана и умјетних минералних влакана,
  - механичке обраде (стискање, обрезивање, савијање, избочивање, преднапрезање, брушење, полирање, бушење, матирање, итд.) свих врста стакала,
  - хемијске обраде (киселинско полирање, јеткање и матирање) стакла,
  - сребрења и бакрења равног стакла (израда огледала),
  - сребрења ситних стаклених предмета,
  - прераде стаклених влакана или умјетних минералних влакана у тканине од стаклених влакана или у изолацијски материјал и
  - прочишћавање отпадног зрака насталог приликом горе наведених активности уз кориштење водених раствора.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на следеће изворе онечишћења:
  - расхладне отпадне воде из раздјелног система одводње објеката и постројења из става 2. овог Прилога
  - санитарне отпадне воде из раздјелног система одводње објеката и постројења из става 2. ове тачке.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода који супредмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија отпадних вода

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	30	400
Таложиве твари	ml / l на сат	0,5	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250
НРК	mg O ₂ /l	130	700
Феноли	mg/l	1,0	10,0
Минерална уља	mg/l	15	30,0
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Алуминиј	mg/l	0,5	-
Арсен	mg/l	0,3	0,3
Бариј	mg/l	3,0	5,0
Бор	mg/l	3,0	10,0
Цинк	mg/l	0,5	2,0
Отопљени флуориди	mg/l	6	20,0
Кадмиј	mg/l	0,05	0,1
Калај	mg/l	0,5	2,0
Укупни хром	mg/l	0,3	0,5
Никл	mg/l	0,5	0,5
Олово	mg/l	0,3	0,5
Сулфати	mg/l	1000	-
Амонијак	mg/l	10,0	-

** Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Посебне мјере у вези с испуштањем отпадних вода из објеката и постројења за производњу стакла и минералних влакана су:
  - Примјенити затворени систем за воде од прања филтера и из уређаја за прочишћавање отпадног зрака;
  - Примјенити затворени или полузатворени систем хлађења (расхладне воде и/или емулзије за хлађење и подмазивање из поступка производње и обликовања стакла);
  - Омогућити употребу биолошки разградивих мазира за хлађење;
  - Сакупљати и одвозити отпадне емулзије путем овлаштене правне особе;
  - Спријечити употребу твари и додатака који садрже халогениране угљиководике;
  - Спријечити употребу етилендиаминтетрасирћетне киселине, њезиних хомолога и њихових соли те других аминополикарбонских киселина, њихових хомолога и соли;
  - Примјенити затворени систем за отпадне воде из механичке обраде стакла;
  - Омогућити поновну употребу средстава за брушење;
  - Омогућити употребу биоразградивих средстава за прање и чишћење;
  - Омогућити поновну употребу твари за полирање, матирање и јеткање;
  - Омогућити поновну употребу твари које се користе за сребрење и бакрење;
  - Спријечити настајање бакар-тетрааминских комплекса раздвајањем отпадних вода које садрже бакар, односно амонијак;
  - Омогућити употребу биолошки разградивог везива за влакна;
  - Сакупљати и одвозити опасни и неопасни отпад.

Прилог 26**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ АМОНИЈ СУЛФАТА И МИНЕРАЛНИХ ГНОЈИВА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на објекте и постројења из којих се испуштају технолошке отпадне воде настале у процесима производње минералних гнојива.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на изворе онечишћења:
  - производње амонијака, урее и душичне киселине,
  - производње амонијнитрат/калцијамонијнитрат (AN/KAN) гнојива,
  - производње сложених минералних гнојива која садрже душик, фосфор и калиј (НПК гнојива),
  - производње сумпорне и фосфорне киселине у оквиру производње минералних ђубрива,
  - производње глина и текућих гнојива,
  - производње амониј сулфата.

- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода из објеката и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		5.5 - 9.0	6.5 - 9.5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mg O ₂ /l	25	250 *
НРК	mg O ₂ /l	125	700 *
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Флуориди отопљени	mg/l	20	20
Сулфати	mg/l	1000	300
Амонијак	mg/l	15	-
Укупни душик	mg/l	25	100 *
Нитрати	mg/l	10	-
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 за осјетљива подручја)	5
Кадмиј	mg/l	0.1	0.1

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

- (4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (5) Посебне мјере у везис испуштањем отпадних вода из објеката и постројења за производњу минералних гнојива су:
- Флуорна отпадна вода из производње фосфорне киселине претходно мора бити обрађена прије испуштања;
  - Технолошке отпадне воде оптерећене душиком изнад прописане граничне вриједности требају проћи процес обраде једном од физикално-хемијских метода прије испуштања у природни пријемник;
  - Отпадну воду која се користи за пренос остатка треба вратити у процес и поновно користити у највећој могућој мјери;
  - Остале посебне мјере сукладне најбоље расположивим техникама.

Прилог 27**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ИСКОПАВАЊА КАМЕНА, КВАРЦА, ДОЛОМИТА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале производњом камена, кварца и доломита.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на изворе онечишћења насталих током:
- рударења и прераде природног камена, кварца, пијеска и шљунка и производње земље за бијељење, креча и доломита,
  - производње грађевинског пијеска,
  - производње бетона и бетонских производа.

- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на сљедеће изворе онечишћења:

- санитарне отпадне воде,
- отпадне воде из индиректних расхладних система и процесне воде као и отпадне воде настале пречишћавањем гасова.

- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода из објеката и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија онечишћујућих твари

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
pH		6.5-9.0	6.5-9.5
Суспендоване материје	mg/l	35	400 *
НРК		125	700 *
Укупни хром **	mg/l	0.1	0.1
Хром IV **	mg/l	0.4	0.4
АОХ **	mg/l	0.1	0.1
Минерална уља	mg/l	10	20.0

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета

** Не испитују се у случају отпадне воде од рударења

Прилог 28**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРАДЕ И ФИНЕ ОБРАДЕ МЕТАЛА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током прераде и fine обраде метала.
- (2) Одредбе из става 1. овог Прилога односе се на отпадне воде из поступка:
1. галванизација;
  2. декапирање;
  3. анодизација;
  4. брунирање;
  5. топло превлачење цинка, топло калајсање;
  6. каљење;
  7. производњу штампаних кола;
  8. производња батерија;
  9. емајлирање;
  10. радионице за обраду метала;
  11. брушење и
  12. фарбање.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на сљедеће изворе онечишћења:
- расхладне отпадне воде,
  - санитарне отпадне воде.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија у отпадним водама - опћи параметри

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО-ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°C	30	40
pH вриједност		6.5 - 9.0	6.5 - 9.5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml / l на sat	0.5	10
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ			

Токсичност на дафније	% разблажења отпадне воде	> 50%	-
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
НРК	mg O ₂ /l	Табела 2	700 *

** Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења

Табела 2. Граничне вриједности емисија у отпадним водама које се испуштају у површински водоток или канализацијски систем - специфични параметри

ПОКАЗАТЕЉИ (ЈЕДИНИЦА)	ПРОЦЕС *											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Алуминиј mg/l	3	3	3	-	-	-	-	-	2	3	3	3
Амонијак mg/l	100	30	-	30	30	50	50	50	20	30	-	-
НРК mg O ₂ /l**	400	100	100	200	200	400	600	200	100	400	400	300
Железо mg/l	3	3	-	3	3	-	3	3	3	3	3	3
Флуориди mg/l	50	20	50	-	50	-	50	-	50	30	-	-
Нитрати mg/l	-	5	5	5	-	5	-	-	5	5	-	-
Минерална уља mg/l	10											
Фосфор mg/l	2 (10 осетљива подручја)											
АОХ mg/l	1											
Арсен mg/l	0.1	-	-	-	-	-	0.1	0.1	-	-	-	-
Барји mg/l	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Олово mg/l	0.5	-	-	-	0.5	-	0.5	-	0.5	0.5	-	0.5
Кадмиј mg/l	0.2	-	-	-	0.1	-	-	0.2	0.2	0.1	-	0.2
Слободни хлор mg/l	0.5	0.5	-	0.5	-	0.5	-	-	-	0.5	-	-
Укупни хром mg/l	0.5	0.5	0.5	0.5	-	-	0.5	-	0.5	0.5	0.5	0.5
Хром VI mg/l	0.1	0.1	0.1	0.1	-	-	0.1	-	0.1	0.1	0.1	0.1
Кобалт mg/l	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Цијаниди mg/l	0.2	-	-	-	-	1	0.2	-	-	0.2	-	-
Бакар mg/l	0.5	0.5	-	-	-	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
Никл mg/l	0.5	0.5	-	0.5	-	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
Жива mg/l	-	-	-	-	-	-	-	0.05	-	-	-	-
Селен mg/l	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Силверо mg/l	0.1	-	-	-	-	-	0.1	0.1	-	-	-	-
Сулфиди mg/l	1	1	-	1	-	-	1	1	1	-	-	-
Калај mg/l	2	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Цинк mg/l	2	2	2	-	2	-	2	-	2	2	2	2

* Процеси наведени у ставу 2 овога Прилога

- (5) Индустирији се препоручује примјена следећих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:
- Третман процесних купки, у смислу погодних метода, као што су мембранска филтрација, јонска измјена, електролиза и термални процеси, у циљу максимизације радног вијека процесних купки;
  - Задржавање састојака купки, у смислу погодних метода, као што су смањен улаз сировина, оптимизирани састав купке;
  - Вишеструка употреба воде за испирање, у смислу погодних метода, као што је каскадно испирање и рецикулациона технологија кориштењем јонске измјене;
  - Враћање погодних састојака купки, из купки за испирање у процесне купке;
  - Враћањем EDTA (етилендиаминтетрасирћетна киселина) и њене соли из хемијских купки за бакар и одговарајућих купки за испирање.

Прилог 29

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ СОДЕ

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на објекте и постројења из којих се испуштају технолошке отпадне воде настале у процесима производње лаке и тешке соде, те соде бикарбоне.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на отпадне воде које настају у процесу:
- дестилације (регенерације) амонијака,
  - припреме слане воде,
  - припрему котловске воде.

- (3) Одредбе овога Прилога се не односе на санитарне и оборинске воде које нису у контакту са технолошким процесом.

- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке.

Табела 1. Граничне вриједности емисија онечишћујућих твари

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ
ФИЗИКАЛНО - ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Температура	°C	30
pH вриједност		5.5 до 9.0
Суспендиране твари	mg/l	35
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Сулфати	mg/l	2000
Хлориди	mg/l	3000
Олово	mg/l	0.3
Кадмијум	mg/l	0.05
Хром	mg/l	0.5
Никл	mg/l	0.5
Жива	mg/l	0.01

- (5) Индустирији се препоручује примјена следећих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:

- Рационална употреба воде у свим технолошким процесима, гдје год је то могуће;
- Минимализирати могућност контаминације процесних вода са сировинама, производима и отпадом;
- Максимална поновна употреба прочишћених отпадних вода у технолошком процесу;

- Максимална искористивост сировина из матичних лугова за поновну употребу у технолошком процесу;
- Хемикалије чувати у надземним spremnicima у водонепропусним заштитним базенима с контролираним засунским окнима, двостепенски подземни spremnici са свјетлосном извучном дојавом проциравања, забрањена су било каква испуштања у тло и/или подземље;
- Примјенити сухе поступке чишћења погона, стројева и опреме, гдје је то могуће;
- Инсталација таложница које омогућавају ефикасно уклањање суспендованих материја до 2 kg/t соде.

Прилог 30**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ КУХИЊСКЕ СОЛИ**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на објекте и постројења из којих се испуштају технолошке отпадне воде настале у процесима производње кухињске соли (NaCl).
- (2) Одредбе овога Прилога се не односе на санитарне и оборинске воде које нису у контакту са технолошким процесом.
- (3) Граничне вриједности емисија отпадних вода који су предмет овога Прилога наводе се у табели 1 ове тачке:

Табела 1. Граничне вриједности емисија онечишћујућих твари

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ
ФИЗИКАЛНО - ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Температура	⁰ , С	30
рН вриједност		5.5 - 9.0
Суспендиране твари	mg/l	35
ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ		
Хлориди	mg/l	3000

- (4) Индустрији се препоручује примјена сљедећих мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:
  - Рационална употреба воде у свим технолошким процесима, гдје год је то могуће,
  - Минимализирати могућност контаминације процесних вода са сировинама, производима и отпадом;
  - Максимална поновна употреба прочишћених отпадних вода у технолошком процесу;
  - Максимална искористивост сировина из матичних лугова за поновну употребу у технолошком процесу;
  - Хемикалије чувати у надземним spremnicima у водонепропусним заштитним базенима с контролираним засунским окнима, двостепенски подземни spremnici са свјетлосном извучном дојавом проциравања, забрањена су било каква испуштања у тло и/или подземље;
  - Примјенити сухе поступке чишћења погона, стројева и опреме, гдје је то могуће. Нанесите суву процесу цхвинг постројења, машине и опрему, где је то могуће.

Прилог 31**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ КОНДИТОРСКИХ ПРОИЗВОДА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде чије загађујуће супстанце потичу углавном од производње кондиторских производа.
- (2) Одредбе из става 1. овог Прилога односе се на:
  - производњу пекарских производа,
  - производњу бисквита и кекса,
  - производњу какаа за напитке,
  - производњу чоколада,
  - производњу куханих слаткиша итд.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на отпадне воде које потичу од:
  - прераде кромпира у дестилеријама,
  - фабрика шкроба,
  - као ни на отпадне воде које потичу од индиректног расхладног система и процесне отпадне воде.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога, наводе се у табели 1 ове тачке:

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	⁰ , С	30	40
рН вриједност		6,5 до 9,0	6,5 до 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Таложиве твари	ml/l/h	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mgO ₂ /l	25	250 *
НРК	mgO ₂ /l	125	700 *
АНОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Амонијак (NH ₄ -N)	mg/l	10,0	-
Нитратни душак (NO ₃ -N)	mg/l	10,0	50,0
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 осјетљива подручја)	5,0 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре зависно од капацитета и ефикасности постројења;

- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде
- (6) Индустрији се препоручује примјена о мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:
  - Рационална употреба воде у технолошком процесу за чишћење и прање (нпр. високотлачно прање, рецикулација воде за прање и чишћење, те рецикулација средстава за прање и дезинфекцију; сухо чишћење опреме, радних површина, подова погона и свих простора за рад прије прања),
  - Рационална употреба средстава за прање и чишћење, као и употреба дезинфекцијских средстава, која не излучују хлор,
  - Уклањање чврстих твари из отпадних вода насталих у технолошком процесу производње,
  - Поновна употреба дјеломично прочишћених технолошких отпадних вода за мање захтјевне поступке у технолошком процесу и
  - Правилно одлагање свих врста отпада који настају у технолошком процесу производње.

Прилог 32**ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ ПЛОЧА ОД ДРВЕНИХ ВЛАКАНА**

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде чије загађујуће супстанце потичу углавном од производње плоча од дрвених влакана.
- (2) Одредбе из става 1. овог Прилога односе се на:
- производњу плоча од дрвених влакана (плоче за израду намјештаја, лесонит, иверица, фурнир, термоизолационе плоче од дрвета и слични производи од импрегнираних дрвених влакана и пиљевине),
  - уређаје за ложење у кругу постројења (укључујући моторе) у којима настају врући гасови за директно загријавање сушница,
  - производњу смолом импрегнираног папире.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на отпадне воде које потичу од:
- уређаја за ложење у кругу постројења (укључујући моторе) у којима не настају врући гасови за директно загријавање сушница,
  - ламинирање, лакирање или бојење необрађених плоча,
  - индиректног расхладног система и процесне отпадне воде.
- (4) Граничне вриједности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога, наводе се у табели 1 ове тачке:

Табела 1. Граничне вриједности емисија

ПОКАЗАТЕЉИ	ЈЕДИНИЦА	ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ	КАНАЛИЗАЦИЈСКИ СИСТЕМ
ФИЗИКАЛНО ХЕМИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
Температура	°, C	30	40
pH вриједност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Суспендиране твари	mg/l	35	400 *
Галоживе твари	ml/l/h	0,5	10
ОРГАНСКИ ПОКАЗАТЕЉИ			
ВРК ₅	mgO ₂ /l	35	250 *
НРК	mgO ₂ /l	200	700 *

* Оператер који управља системом јавне канализације са постројењем за пречишћавање отпадних вода, може да пропише и другачије вриједности за одабране параметре овисно од капацитета и ефикасности постројења;

- (5) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјењују се граничне вриједности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (6) Индустирији се препоручује примјена мјера спрјечавања загађивања вода, као што су:
- утовар и истовар смола и осталих помоћних материјала искључиво на простору који је за то намијењен и на којем постоји заштита од отјецања текућина које су исцуриле,
  - прикупљање материјала прије збрињавања и његово похрањивање на простору који је за то намијењен и на којем постоји заштита од отјецања текућина које су исцуриле,
  - опремање свих објеката за привремено складиштење хемикалија из којих може доћи до излијевања при високим нивоима текућине,
  - осигуравање система за задржавање ради прикупљања свих истјецања из прирубница и вентила на цијевима које се употребљавају за пријевоз материјала који нису вода или дрво, осим

ако је изведба прирубница и вентила технички непропусна,

- осигуравање довољне залихе плутајућих брана и примјереног упијајућег материјала,
- избегавање подземних цијеви за пријевоз твари које нису вода или дрво,
- изградња водонепропусног дна на резервоарима за оборинске воде из вањских простора за складиштење дрва.
- механичко одвајање грубих материјала решеткама и ситима;
- физикално-кемијско одвајање грубих нечистоћа, нпр. употребом пјешчаних филтара, флотацијом отопљеним зраком, коагулацијом и флокулацијом.

Na osnovu člana 55. stav (1) Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/06), na prijedlog federalnog ministra okoliša i turizma, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 219. sjednici, održanoj 16.04.2020. godine, donosi

UREDBU**O USLOVIMA ISPUŠTANJA OTPADNIH VODA U OKOLIŠ I SISTEME JAVNE KANALIZACIJE****POGLAVLJE I. OPŠTE ODREDBE**

Član 1.

(Predmet)

Ovom uredbom utvrđuju se: uslovi za prikupljanje, pročišćavanje i ispuštanje komunalnih otpadnih voda, uslovi pročišćavanja i ispuštanja tehnoloških otpadnih voda u okoliš ili javne kanalizacione sisteme, граничне вриједности емисија отпадних вода код njihovog испуштања у okoliš ili sisteme javne канализације, rokovi за dostizanje граничних вриједности, te monitoring и ispitivanje отпадних вода.

Član 2.

(Cilj)

Organizovanje и provodjenje мјера и активности на заштити okoliša utvrđenih ovom uredbom ima за cilj да се ostvari заштита okoliša од štetnih uticaja или djelovanja загађења izazvanog komunalnim и tehnološkim отпадним vodama на teritoriji Federacije BiH.

Član 3.

(Definicije pojedinih izraza)

Izrazi upotrijebljeni у ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- a) **Adekvatno pročišćavanje** podrazumijeva pročišćavanje komunalnih i/ili tehnoloških otpadnih voda bilo kojim procesom i/ili načinom ispuštanja kojim се omogućava да vodna tijela у koja се ispuštaju отпадне воде zadovoljavaju standarde kvaliteta okoliša (SKO) и okolišne ciljeve propisane за то vodno tijelo;
- b) **Aglomeracija** podrazumijeva područje на kojem су stanovništvo i/ili привредне активности dovoljno koncentrisani да се komunalne отпадне воде mogu prikupljati и odvoditi до постројенја за pročišćavanje komunalnih отпадних вода или до krajnje tačke ispuštanja;
- c) **BAS** označava BiH akreditacione standarde;
- d) **Biorazgradive отпадне воде** су отпадне воде kompatibilne komunalnim отпадним vodama а označavaju отпадне воде koje sadrže organske твари koje се mogu razgraditi djelovanjem mikroorganizama;
- e) **BPK₅** označava petodnevnu biokemijsku potrošnju rastvorenog kisika potrebnog за biološku razgradnju organske materije;

- f) **Emisija** označava kontrolisano ili nekontrolisano, direktno ili indirektno ispuštanje tvari u okoliš u tekućem, plinovitom ili čvrstom stanju, i/ili ispuštanje energije (toplina, zračenje) kao i ispuštanje organizama, iz tačkastih ili difuznih izvora smještenih unutar postrojenja.
- g) **ES** (ekvivalentni stanovnik) označava biorazgradivo organsko opterećenje koje ima petodnevnu biohemijsku potrošnju kisika (BPK₅) od 60 g kisika na dan;
- h) **Estuarij** podrazumijeva prijelazno područje na ušću rijeke koje se nalazi između slatke vode i obalnih morskih voda;
- i) **Eutrofikacija** označava obogaćivanje vode hranjivim tvarima, naročito spojevima azota i/ili fosfora, koje ubrzavaju rast algi i viših oblika biljnog života koji dovodi do neželjenog poremećaja ravnoteže organizama prisutnih u vodi kao i kvaliteta vode;
- j) **Granična vrijednost emisije** označava masu specifičnog parametra, koncentraciju i/ili nivo emisije koji ne može biti prekoračen za vrijeme jednog ili više vremenskih perioda. Granična vrijednost emisije se može uspostaviti za određenu grupu, familiju ili kategoriju supstance datih u prilogu od 1 do 32 ove uredbe; po pravilu, Granična vrijednost emisije se primjenjuje u tački gdje otpadne vode napuštaju postrojenje pri čemu se za bilo kakvu kvantifikaciju istih svako razređenje mora zanemariti. U pogledu indirektnih ispuštanja u vodna tijela, učinak postrojenja za pročišćavanje može se uzeti u obzir ukoliko se garantuje ekvivalentan nivo zaštite okoliša u cjelini te ako ispuštanje otpadnih voda ne dovodi do povećanja zagađenja okoliša;
- k) **Indirektno ispuštanje** označava ispuštanje pročišćenih otpadnih voda sa filtracijom kroz površinske ili podzemne slojeve zemljišta u podzemne vode;
- l) **Kanalizacioni sistem** je sistem kojim se prikupljaju, odvoje i pročišćavaju komunalne i/ili tehnološke otpadne vode;
- m) **Komunalne otpadne vode** označavaju sanitarne otpadne vode ili mješavina sanitarnih otpadnih voda s tehnološkim otpadnim vodama i/ili oborinskim vodama
- n) **Ispuštanje otpadnih voda u okoliš** označava ispuštanje otpadnih voda u površinske vode i indirektno ispuštaje otpadnih voda u podzemne vode, uključujući i ispuštanje u javne kanizacione sisteme bez prečišćavanja;
- o) **Monitoring otpadnih voda** označava proces uzimanja uzoraka prema utvrđenom programu, analiziranja, zapisivanja i razmjene podataka o karakteristikama otpadnih voda koji se najčešće provodi sa ciljem provjere pridržavanja dozvoljenih vrijednosti za kvalitet ispuštene vode;
- p) **Mulj** označava preostali mulj, obrađen ili neobrađen, dobijen iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;
- r) **NRT (Najbolje raspoložive tehnike)** označavaju najdjelotvorniju i najnapredniju fazu u razvoju aktivnosti i načinu njihovog obavljanja koja ukazuje na praktičnu pogodnost određenih tehnika da pruže osnovu za granične vrijednosti emisija i druge uslove iz dozvole, propisane u cilju sprječavanja, ili ako to nije izvodljivo, u cilju smanjenja emisija i utjecaja na okoliš kao cjelinu:
- **tehnike** označavaju oboje: korištenu tehnologiju i način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, pogonjeno i stavljeno van pogona;
  - **raspoložive tehnike** označavaju tehnike razvijene do stepena koji omogućava primjenu u relevantnom industrijskom sektoru pod ekonomski i tehnički prihvatljivim uslovima, uzimajući u obzir troškove, njihove prednosti i kriterij jednostavne dostupnosti za operatora;
  - **najbolje** znači najučinkovitije u postizanju visokog općeg nivoa zaštite okoliša kao cjeline.
- s) **Oborinske onečišćene vode** su otpadne vode koje nastaju ispiranjem oborinama s površina: autocesta, aerodroma i sličnih prometnih objekata, benzinskih crpki, radionica za popravak vozila sa nenatkrivenim radnim prostorom;
- t) **Predtretman** označava pročišćavanje tehnoloških otpadnih voda u skladu sa zahtjevima iz ove uredbe o ispuštanju tehnoloških otpadnih voda u javni kanizacioni sistem;
- u) **Primarno pročišćavanje** označava pročišćavanje komunalnih otpadnih voda fizikalnim i/ili kemijskim procesom koji obuhvaća taloženje suspendovanih krutih tvari ili druge procese u kojima se BPK5 ulaznih otpadnih voda smanjuje za najmanje 20% prije ispuštanja, a ukupne suspendirane krute tvari ulaznih otpadnih voda se smanjuju za najmanje 50%;
- v) **Prioritetne supstance** označavaju supstance ili grupe supstanci koje predstavljaju značajan rizik za akvatični okoliš i ljudsko zdravlje, navedene u propisu koji reguliše karakterizaciju površinskih i podzemnih voda, referentne uvjete i parametre za ocjenu stanja voda i monitoringa voda;
- z) **Sanitarne otpadne vode** označavaju otpadne vode iz stambenih, uslužnih i drugih objekata koje uglavnom potiču od ljudskog metabolizma i iz kućanskih aktivnosti;
- aa) **Sekundarno pročišćavanje** označava pročišćavanje komunalnih otpadnih voda procesom koji općenito obuhvaća biološko pročišćavanje sa sekundarnim taloženjem ili druge procese u kojima se poštuju zahtjevi iz Tabele 1.2 Priloga 1. ove uredbe;
- bb) **SKO (Standard kvaliteta okoliša)** označava set zahtjeva koji moraju biti ispunjeni u određeno vrijeme u određenoj sredini ili njenom određenom dijelu, u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03 i 38/09);
- cc) **Tehnološke otpadne vode** označavaju sve otpadne vode koje nastaju u tehnološkim postupcima i ispuštaju se iz objekata u kojima se obavlja bilo kakva industrijska ili privredna aktivnost, osim sanitarnih otpadnih voda i oborinskih voda;
- dd) **Tercijarno pročišćavanje** označava pročišćavanje komunalnih otpadnih voda putem kojeg se nakon sekundarnog pročišćavanja fosfor i/ili azot dodatno uklanjaju u skladu sa zahtjevima iz člana 10. ove uredbe;
- ee) **Toksiološki bioogled 48hEC50** označava efektivnu početnu inhibitornu koncentraciju koja izaziva nepokretnost 50% organizama unutar 48 h vremena izlaganja (*Daphnia magna* Straus);
- ff) **Ukupni azot** označava sumu organskog azota i azota iz NH₄⁺, NO₂⁻ i NO₃⁻.

POGLAVLJE II. KOMUNALNE OTPADNE VODE**Član 4.**

(Javni kanalizacioni sistemi)

- (1) Prikupljanje, odvodnja, pročišćavanje i ispuštanje komunalnih otpadnih voda u okoliš vrši se putem javnih kanalizacionih sistema na način i pod uslovima utvrđenim u čl. 5. do 12. ove uredbe.
- (2) Zabranjeno je da se u javni kanalizacioni sistem odlaže otpad ili ispuštaju otpadne vode koje mogu izazvati:
  - a) opasnost po zdravlje ljudi;
  - b) prekid ili smanjenje proticaja u kanalizacionom sistemu ili doticaja na postrojenje za pročišćavanje;
  - c) oštećenje kanalizacionog sistema ili postrojenja za pročišćavanje;
  - d) probleme u radu ili održavanju postrojenja za pročišćavanje;
  - e) restrikcije u korištenju mulja sa postrojenja za pročišćavanje u poljoprivredne svrhe.
- (3) U cilju obezbjeđenja uslova za siguran rad kanalizacionog sistema i/ili postrojenja za pročišćavanje, nadležni operator za upravljanje kanalizacionim sistemom može, uz zahtjeve iz člana 9. ove uredbe, uspostaviti i dodatne tehničke zahtjeve u pogledu ispuštanja otpadnih voda u javni kanalizacioni sistem.
- (4) Pročišćene otpadne vode ponovo će se koristiti kad god je moguće (odgovarajuće) uz uslov da se minimaliziraju štetni učinci na okoliš.

Član 5.

(Rokovi za izgradnju javnih kanalizacionih sistema)

- (1) Sve aglomeracije moraju imati javne kanalizacione sisteme za prikupljanje otpadnih voda najkasnije u sljedećim rokovima, i to:
  - a) 6 godina nakon što Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) postane članica Evropske unije (u daljenjem tekstu: EU) i to za aglomeracije sa opterećenjem preko 15.000 ES;
  - b) 18 godina nakon što BiH postane članica EU i to za aglomeracije sa opterećenjem između 2.000 i 15.000 ES;
  - c) 12 godina nakon što BiH postane članica EU i to za aglomeracije sa opterećenjem preko 10.000 ES koje ispuštaju otpadne vode u vodna tijela koja se uvrštena u osjetljiva područja.
- (2) U područjima gdje izgradnja javnog kanalizacionog sistema nije opravdana bilo što se izgradnjom tog sistema ne bi ostvarila značajnija zaštita okoliša ili što bi njegova izgradnja iziskivala neopravdano velike investicione i eksploatacione troškove, koristiće se individualni sistemi ili drugi prikladni sistemi kojima se ostvaruje isti nivo zaštite okoliša, a što se propisuje odlukom o odvodnji otpadnih voda koja se donosi na osnovu Zakona o vodama.

Član 6.

(Tip javnog kanalizacionionog sistema)

- (1) Javni kanalizacioni sistem može biti:
  - a) mješoviti sistem kod kojeg se otpadne i oborinske vode odvođe zajedničkim kanalizacionim vodovima;
  - b) separatan sistem kod kojeg se otpadne i oborinske vode odvođe odvojenim kanalizacionim vodovima;
  - c) kombinovani sistem kod kojeg je dio aglomeracije pokriven mješovitim sistemom, a dio separatnim sistemom;
- (2) Izbor kanalizacionog sistema iz stava (1) ovog člana utvrdiće se za svaku aglomeraciju posebno u skladu sa lokalnim uslovima i odlukom o odvodnji otpadnih voda koja se donosi na osnovu Zakona o vodama.

Član 7.

(Projektovanje, izgradnja i održavanje kanalizacionog sistema)

Projektovanje, izgradnja i održavanje kanalizacionog sistema vrši se na osnovu korištenja najboljih tehničkih dostignuća a u cilju što ekonomičnijeg funkcioniranja sistema i to naročito u pogledu:

- a) količine i karakteristika komunalnih otpadnih voda;
- b) vodonepropusnost sistema prikupljanja i odvodnje otpadnih voda;
- c) smanjenja zagađenja koje se preko kišnih preliva ispušta u vodotoke.

Član 8.

(Uslovi i rokovi za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda)

- (1) Prije bilo kakvog ispuštanja u okoliš, komunalne otpadne vode trebaju biti izložene sekundarnom ili ekvivalentnom stepenu pročišćavanja, što se treba ostvariti u sljedećim rokovima, i to:
  - a) iz aglomeracija sa opterećenjem većim od 15.000 ES u roku od 6 godina nakon što BiH postane članica EU;
  - b) iz aglomeracija sa opterećenjem između 10.000 i 15.000 ES u roku od 12 godina nakon što BiH postane članica EU;
  - c) iz aglomeracija sa opterećenjem između 2.000 i 10.000 ES u roku od 18 godina nakon što BiH postane članica EU.
- (2) Ispuštanje komunalnih otpadnih voda u visokim planinskim područjima (iznad 1.500 m nadmorske visine), gdje je teško primijeniti efikasni biološki tretman usljed niskih temperatura, može se podvrci manje strogom pročišćavanju od onog propisanog u stavu (1) ovog člana, ukoliko se detaljnom studijom/projektom dokaže da ispuštanje komunalnih otpadnih voda nema štetan uticaj na okoliš.

Član 9.

(Projektovanje, izgradnja i održavanje postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda)

- (1) Postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda se projektuju, grade, upravljaju i održavaju kako bi se obezbijedilo ispunjavanje uslova propisanih ovom uredbom, te njihov dugoročan rad, u svim normalnim lokalnim klimatskim uslovima i pod svim uobičajenim sezonskim varijacijama opterećenja, te sa minimalno negativnim uticajima na okoliš.
- (2) Kod ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda moraju se zadovoljiti odgovarajući zahtjevi, i to:
  - a) postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda moraju se projektovati, izgraditi ili rekonstruisati tako da se omogući nesmetano zahvatanje reprezentativnih uzoraka ulaznih otpadnih voda i pročišćene vode na izlazu iz postrojenja;
  - b) da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda podvrgnutih pročišćavanju u skladu sa članom 8. ove uredbe zadovolje granične vrijednosti emisije date u Tabeli 1.2 u Prilogu 1. ove uredbe;
  - c) da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u osjetljiva područja podložna eutrofikaciji moraju ispunjavati zahtjeve navedene u Tabeli 1.3 iz Priloga 1. ove uredbe;
  - d) da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u površinska vodna tijela koja se koriste za kupanje i rekreaciju, pored zahtjeva iz tačke (b) ovog stava, zadovolje i zahtjeve iz Tabele 1.4 date u Prilogu 1. ove uredbe;

- e) da se mogu odrediti i strožiji zahtjevi za granične vrijednosti emisija otpadnih voda od onih određenih u Tabelama 1.2, 1.3 i 1.4 iz Priloga 1. ove uredbe u skladu sa članom 17. ove uredbe, kada je potrebno osigurati da kvalitet recipijenta zadovolja i propise kojima se uređuje zaštita okoliša.
  - f) da se lokacija ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje odabere, ako je ikako moguće, tako da se minimiziraju negativni uticaji na okoliš.
- (3) Opterećenje komunalnih otpadnih voda na ulazu u postrojenje izraženo preko broja ekvivalentnih stanovnika će se obračunati na bazi maksimalnog srednjeg sedmičnog opterećenja koje ulazi u postrojenje za pročišćavanje u toku jedne kalendarske godine pri čemu se neuobičajene situacije neće uzeti u obzir, kao što je npr. ekstremno povećani doticaj vode uslijed kiša.

Član 10.

(Uslovi i rokovi za ispuštanja u osjetljiva područja)

- (1) Najkasnije 12 godina nakon što BiH postane članica EU, sve komunalne otpadne vode će se morati pročistiti prije ispuštanja u osjetljiva područja:
  - (a) korištenjem tercijarnog stepena pročišćavanja za sve aglomeracije sa opterećenjem većim od 10.000 ES;
  - (b) korištenjem sekundarnog stepena pročišćavanja za sve aglomeracije sa opterećenjem manjim od 10.000 ES.
- (2) Ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u skladu sa stavom (1) tačka (a) ovog člana, u osjetljiva područja podložna eutrofikaciji moraju zadovoljavati odgovarajuće zahtjeve iz Tabele 1.3 date u Prilogu 1. ove uredbe.
- (3) U izuzetnim situacijama, zahtjevi iz st. (1) i (2) ovog člana ne moraju se primijeniti za osjetljiva područja za koja se može dokazati da minimalni procenat smanjenja ukupnog opterećenja koje ulazi u postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda u tom području iznosi najmanje 75% za ukupni fosfor i najmanje 75% za ukupni azot.
- (4) Ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koja se nalaze u odgovarajućim slivovima osjetljivih područja i koja doprinose onečišćenju tih područja podliježu st. (1) do (3) ovog člana.
- (5) Identifikacija osjetljivih područja neće biti potrebna kada se pročišćavanje otpadnih voda na cijeloj teritoriji Federacije BiH bude obavljalo u skladu sa zahtjevima iz st. (1), (2) i (3) ovog člana.

Član 11.

(Ispuštanje pročišćenih komunalnih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje u manje osjetljiva područja)

- (1) Kod ispuštanja pročišćenih komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija sa opterećenjem između 10.000 i 150.000 ES u obalne vode i ona iz aglomeracija sa opterećenjem između 2.000 i 10.000 ES u estuarije, otvorene zaljeve i druge obalne vode sa dobrom razmjenom vode koje nisu podložne eutrofikaciji mogu se podvrci pročišćavanju koje je manje strogo od onog utvrđenog u članu 8. ove uredbe, pod uslovom:
  - a) da se tako ispuštene otpadne vode moraju pročistiti najmanje primarnim stepenom pročišćavanja uz provođenje monitoringa iz člana 19. ove uredbe;
  - b) da se opsežnom studijom dokaže da ta ispuštanja otpadnih voda neće štetno uticati na okoliš.
- (2) U izuzetnim okolnostima, kada se može dokazati studijom da naprednije pročišćavanje ne bi donijelo nikakve koristi za okoliš, ispuštanje otpadnih voda u područja iz stava (1) ovog člana iz aglomeracija sa opterećenjem preko 150.000 ES može se provesti u skladu sa stavom (1) ovog člana.

Član 12.

(Adekvatno pročišćavanje komunalnih otpadnih voda)

Komunalne otpadne vode prikupljene putem javnog kanalizacionog sistema biće izložene adekvatnom pročišćavanju, u slučaju kada se pročišćene otpadne vode:

- a) iz aglomeracija sa opterećenjem manjim od 2.000 ES ispuštaju u površinske vode ili estuarije;
- b) iz aglomeracija sa opterećenjem manjim od 10.000 ES ispuštaju u obalne vode.

POGLAVLJE III. TEHNOLOŠKE OTPADNE VODE

Član 13.

(Uslovi za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda)

- (1) Tehnološke otpadne vode koje se namjeravaju ispustiti u javni kanalizacioni sistem, odnosno dovesti na postrojenje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, moraju biti predmet predtretmana da bi se:
  - a) zaštitilo zdravlje radnika koji rade u sistemu javne kanalizacije i postrojenju za pročišćavanje otpadnih voda;
  - b) osiguralo da kanalizacioni sistem, postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda i pripadajuća oprema neće biti oštećeni;
  - c) osiguralo da se ne ometa rad postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i tretman mulja;
  - d) osiguralo da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda nemaju štetan utjecaj na okoliš i kako bi se zaštitila vodna tijela, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita okoliša;
  - e) osiguralo da mulj može biti sigurno odložen na okolišno prihvatljiv način.
- (2) Kod ispuštanja tehnoloških otpadnih voda u javni kanalizacioni sistem svako pravno i fizičko lice iz industrijske ili privredne djelatnosti mora za sva ispuštanja otpadnih voda obezbijediti:
  - a) odgovarajući stepen prethodnog pročišćavanje (predtretmana) koji će mu usloviti operator kanalizacionog sistema, pri čemu tako postavljene zahtjevi ne mogu biti niži od zahtjeva potrebnih za primarno pročišćavanje;
  - b) pridržavanje graničnih vrijednosti emisije propisanih ovom uredbom.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, granične vrijednosti emisija u tehnološkim otpadnim vodama koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije, operator kanalizacionog sistema može drugačije odrediti za:
  - a) BPK5, KPK, ukupni fosfor i ukupni dušik, ako uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda postiže stepen pročišćavanja u skladu s odredbama ove uredbe.
  - b) hloride i sulfate, ovisno od materijala od kojeg je izgrađen sistem prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja.
- (4) Tehnološke otpadne vode koje se namjeravaju ispustiti u okoliš moraju se pročistiti kako bi zadovoljile granične vrijednosti emisije utvrđene ovom uredbom, ovisno o vrsti pravnog lica iz industrijske ili privredne djelatnosti.

Član 14.

(Oborinske onečišćene otpadne vode)

Oborinske onečišćene otpadne vode je prije ispuštanja u okoliš potrebno prečistiti kako bi se dostigle granične vrijednosti kvaliteta za parametre suspendovane materije i mineralna ulja navedene u Tabeli 1. Priloga 1. ove uredbe.

Član 15.

(Granične vrijednosti emisija tehnoloških otpadnih voda)

- (1) Granične vrijednosti emisija tehnoloških otpadnih voda koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije ili u okoliš, određene su u prilogima od 4. do 32. koji se nalaze u prilogu ove uredbe i čine njen sastavni dio.
- (2) Za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda onih industrija koje su navedene u prilogima od 4. do 32. ove uredbe, iznimno je moguće propisati i nove parametre kvaliteta utvrđene u Tabeli 1.1 Priloga 1. i Prilogu 3. ove uredbe, kao i pripadajuće granične vrijednosti emisije koje su karakteristične za tu industriju, prema uslovima iz vodne dozvole.
- (3) Za ostale tehnološke otpadne vode koje nisu obuhvaćene prilogima od 4. do 32. ove uredbe primjenjuju se granične vrijednosti emisija otpadnih voda utvrđene u Tabeli 1.1. Priloga 1. ove uredbe s tim da je iznimno moguće propisati i nove parametre kvaliteta utvrđene u Prilogu 3. ove uredbe kao i pripadajuće granične vrijednosti koje su karakteristične za tu industriju, prema uslovima iz vodne dozvole.
- (4) Granične vrijednosti emisija tehnoloških otpadnih voda iz stava (1) ovog člana, utvrđuju se za sljedeće tehnološke grane:
  - a) prerada mlijeka i proizvodnje mliječnih proizvoda (Prilog 4.);
  - b) proizvodnja bezalkoholnih pića i vode (Prilog 5.);
  - c) priprema i prerada voća i povrća (Prilog 6.);
  - d) proizvodnja alkoholnih pića, alkohola i kvasca (Prilog 7.);
  - e) prerada mesa i konzerviranja mesnih preradevina (Prilog 8.);
  - f) prerada krompira (Prilog 9.);
  - g) proizvodnja želatine i ljepila iz kože i kostiju (Prilog 10.);
  - h) prerada i uskladištenja proizvoda ribarstva (Prilog 11.);
  - i) proizvodnja hrane za životinje iz biljnih proizvoda (Prilog 12.);
  - j) proizvodnja piva i slada (Prilog 13.);
  - k) prerada i štavljena kože i proizvodnje krzna (Prilog 14.);
  - l) proizvodnja organskih hemikalija i proizvoda (Prilog 15.);
  - m) proizvodnja koksa (Prilog 16.);
  - n) termoelektroenergetska postrojenja (Prilog 17.);
  - o) eksploatacija, pranje i separacija uglja i proizvodnje briketa mrkog uglja (Prilog 18.);
  - p) odlagališta neopasnog otpada (Prilog 19.);
  - r) proizvodnja pulpe za papir, papira i kartona (Prilog 20.);
  - s) proizvodnja i prerade tekstila (Prilog 21.);
  - t) proizvodnja biljnih i životinjskih ulja i masti (Prilog 22.);
  - u) finalna obrada obojenih metala (Prilog 23.);
  - v) lijevanja i obrade željeza, čelika i livnica kovanog gvožđa (Prilog 24.);
  - z) proizvodnja i prerade stakla i mineralnih vlakana (Prilog 25.);
  - aa) proizvodnja amonij sulfata i mineralnih gnojiva (Prilog 26.);
  - bb) iskopavanja kamena, kvarca, dolomita (Prilog 27.);
  - cc) prerada fine obrade metala (Prilog 28.);
  - dd) proizvodnja sode (Prilog 29.);
  - ee) proizvodnja kuhinjske soli (Prilog 30.);
  - ff) proizvodnja konditorskih proizvoda (Prilog 31.);
  - gg) proizvodnja ploča od drvenih vlakana (Prilog 32.).

POGLAVLJE IV. POSEBNE ODREDBE

Član 16.

(Indirektno ispuštanje otpadnih voda u podzemne vode)

- (1) Ispuštanje pročišćenih tehnoloških i/ili komunalnih otpadnih voda u podzemne vode dozvoljeno je samo indirektno u izuzetnim slučajevima, i to ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
  - a) transport pročišćenih otpadnih voda do potencijalnog recipijenta bi bio praćen neuobičajeno visokim investicionim i eksploatacionim troškovima;
  - b) ako se u postupku izdavanja prethodne vodne saglasnosti, odgovarajućom studijom može dokazati da prečišćene otpadne vode nemaju negativan uticaj na stanje podzemnih voda;
  - c) da ispuštanje pročišćenih otpadnih voda zadovoljava u potpunosti uslove iz ove uredbe o ispuštanju pročišćenih otpadnih voda u površinska vodna tijela koja se nalaze u osjetljivim područjima.
- (2) U iznimnim slučajevima, kada je dozvoljeno indirektno ispuštanje pročišćenih otpadnih voda u podzemne vode prema stavu (1) ovog člana, neophodno je voditi računa o zagađujućim tvarima iz Tabele 1. Priloga 1. ove uredbe čije se ispuštanje zabranjuje i razlikovati ih od onečišćujućih tvari čije se ispuštanje ograničava.
- (3) Studija uticaja iz stava (1) tačke b) ovog člana nije potrebna za ispuštanje sanitarnih otpadnih voda iz individualnih objekata opterećenja manjeg od 50 ES, uz obaveznu primjenu pročišćavanja prema odluci o odvodnji otpadnih voda.

Član 17.

(Primjena strožijih mjera za zaštitu voda)

- (1) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz priloga 1. do 32. ove uredbe primjenjuje se kao osnovna mjera zaštite voda.
- (2) Ako se na osnovu monitoringa ili drugih podataka utvrdi da ciljevi iz strategije i planova upravljanja vodama za pojedino vodno tijelo neće biti dostignuti, utvrdiće se dopunske i/ili dodatne mjere uključujući i određivanje strožijih graničnih vrijednosti za opterećenje voda za pojedine industrije koje ispuštaju otpadne vode u to vodno tijelo, u skladu sa Zakonom o vodama.
- (3) Utvrđivanje dopunskih i/ili dodatnih mjera se vrši na osnovu podataka o kvalitetu vode pripadajućeg vodnog tijela, specifičnim pritiscima antropogenih uticaja, ustanovljenih na osnovu Odluke o karakterizaciji površinskih i podzemnih voda, referentnim uvjetima i parametrima za ocjenu stanja voda i monitoringu voda ("Službene novine Federacije BiH", broj: 1/14), te protoku otpadnih voda koje se izljevaju u pojedino vodno tijelo, kao i protoku recipijenta.
- (4) Način primjene strožijih mjera izrađuju agencije za vode, a proglašava federalni ministar okoliša i turizma.

Član 18.

(Odredbe o mulju)

- (1) Mulj nastao pročišćavanjem otpadnih voda ponovno će se koristiti kad god je to moguće, u skladu sa Zakonom o vodama.
- (2) Odlaganje mulja u površinske vode izbacivanjem iz brodova, ispuštanjem iz cjevovoda ili drugim načinima je zabranjeno.

POGLAVLJE V. MONITORING OTPADNIH VODA

Član 19.

(Monitoring)

- (1) Monitoring kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda provodi operater

postrojenja. Operater uređaja za pročišćavanje otpadnih voda će nadzirati:

- a) ispuštanja pročišćenih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda kako bi se ustanovilo da li su ispunjeni zahtjevi iz ove uredbe;
  - b) količinu i sastav mulja koji se iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda zbrinjava u skladu sa Zakonom o vodama.
- (2) Sva pravna i fizička lica iz industrijske i privredne djelatnosti koja vrše ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u sistem javne kanalizacije ili u okoliš dužni su putem ovlaštenih laboratorija, vršiti ispitivanje kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda – monitoring u skladu sa Zakonom o vodama.
  - (3) Mjerenje količina otpadnih voda, kao i uzimanje uzoraka za ispitivanje njihovog fizičko-kemijskog sastava, obavljace se na mjestu ispusta u okoliš odnosno na tačkama priključaka tehnoloških kolektora na javni kanalizacioni sistem, kako bi se mogle pratiti prosječne i maksimalne vrijednosti.
  - (4) Da bi se obezbijedila jedinstavna inspekcija i mjerenje ukupne količine otpadnih voda, kao i jedinstavno uzorkovanje otpadnih voda, svako pravno lice iz industrijske i privredne djelatnosti dužno je da na svakom priključku tehnoloških otpadnih voda na javni kanalizacioni sistem/na mjestu ispusta u okoliš napravi revizioni šaht odgovarajućih dimenzija.
  - (5) Ukoliko postoji potreba, uzorkovanje otpadne vode i mjerenje protoka je potrebno vršiti i na ulazu u postrojenje za pročišćavanje radi praćenja zahtjeva minimalnog stepena redukcije zagađenja propisanog ovom uredbom.

Član 20.

(Uzimanje uzoraka)

- (1) Uzimanja uzoraka za ispitivanje kvaliteta i kvantiteta komunalnih i tehnoloških otpadnih voda vrši se prema odredbama ovog člana i člana 19. ove uredbe.
- (2) Uzimanje uzoraka otpadne vode i mjerenje protoka vrši se u toku 24 sata, pri čemu se zahvataju kompozitni jednosatni uzorci koji se uzimaju kontinuirano automatskim uređajem za uzorkovanje ili ručno,
- (3) Minimalni godišnji broj uzoraka utvrdiće se sukladno veličini postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda pri čemu će isti biti prikupljeni u redovnim vremenskim intervalima, u skladu sa vrijednostima datim u Tabeli 2.1 u Prilogu 2. ove uredbe.
- (4) Minimalan godišnji broj uzoraka za tehnološke otpadne vode utvrdiće se u skladu sa vrijednostima datim u Tabelama 2.1 i 2.2.

Član 21.

(Ispitivanje uzoraka)

- (1) Za sva pravna i fizička lica u oblasti industrije pobrojane u prilogima od 4 do 32 ove uredbe ispitivanje otpadnih voda će obuhvatiti parametre navedene u tim prilogima.
- (2) Za pravna i fizička lica iz oblasti ostalih industrija koje nisu pobrojane u stavu (1) ovog člana, ispitivanje otpadnih voda obavezno će obuhvatiti slijedeće parametre: mjerodavni proticaj, temperatura, pH, boja, sadržaj otopljenog kisika, BPK5, KPK, suspendirane materije, taložive materije, elektroprovodljivost, amonijačni azot (NH₄-N), ukupni azot i ukupni fosfor, test toksičnosti (bioogled sa *Daphnia magna* Straus), kao i sve ostale parametre specifične za industriju čije se otpadne vode ispituju.

Član 22.

(Tumačenje rezultata monitoringa)

- (1) Za pročišćene otpadne vode će se pretpostaviti da ispunjavaju relevantne parametre ukoliko se za svaki

relevantni parameter analiziran individualno utvrdi da je u skladu sa relevantnim vrijednostima parametra, i to:

- (a) za parametre koji su dati u vidu koncentracije i/ili kao procenat redukcije u Tabeli 1.2 Priloga 1. ove uredbe, maksimalan broj uzoraka koji mogu da ne zadovolje postavljene zahtjeve dat je u Tabeli 2.3 u Prilogu 2. ove uredbe;
  - (b) za parametre koji su dati u Tabeli 1.2 Priloga 1. ove uredbe u vidu koncentracije, uzorci koji ne zadovoljavaju granične vrijednosti, a koji su uzeti pod normalnim uvjetima rada ne smiju odstupati od referentnih vrijednosti za više od 100%. Za vrijednosti koncentracije ukupnih suspendiranih tvari odstupanje do 150% se može prihvatiti;
  - (c) za parametre navedene u Tabeli 1.3 Priloga 1. ove uredbe, srednja vrijednost svih godišnjih uzoraka treba da zadovolji za svaki parameter relevantne parametarske vrijednosti.
- (2) Za parametre otpadnih voda iz člana 15. ove uredbe čije su izmjerene vrijednosti veće od propisanih iste ne smiju odstupati za više od 50% a za suspendovane materije za 100%. Ako tekst toksičnosti ne zadovolji propisanu graničnu vrijednost smatraće se da kvalitet otpadnih voda ne zadovoljava uslove za bezbjedno ispuštanje čak i ako su vrijednosti svih ostalih parametara niži od graničnih vrijednosti datih u prilogima od 1. do 32. ove uredbe.
  - (3) Izmjerene ekstremne vrijednosti kvaliteta vode na izlazu iz uređaja za pročišćavanje neće se uzimati u obzir ukoliko su one posljedica neuobičajenih situacija, kao što su situacije izazvane neuobičajeno obilnim padavinama, izuzetno niskim temperaturama ili kratkotrajnim kvarovima na postrojenju.

Član 23.

(Dostavljanje izvještaja o ispitivanju i kvalitetu otpadnih voda nadležnoj agenciji za vode)

- (1) Obveznici provođenja monitoringa dužni su svoje pojedinačne izvještaje dostaviti nadležnoj agenciji za vode.
- (2) Obveznici koji provode monitoring više od četiri puta godišnje su dužni dostaviti i zbirni godišnji izvještaj o ispitivanju i ocjeni kvaliteta otpadnih voda.
- (3) Izvještaj o provedenim mjerenjima moraće da sadrži i slijedeće podatke i informacije:
  - a) datum ispitivanja;
  - b) datum prethodnog ispitivanja;
  - c) situacioni prikaz i opis nastanka i tretmana otpadnih voda;
  - d) koordinate ispusta na kojima su uzeti uzorci;
  - e) vrijeme uzimanja kompozitnog uzorka;
  - f) broj smjena u toku 24 sata;
  - g) minimalna, srednja i maksimalna dnevna potrošnje pitke i tehnološke vode (l/s);
  - h) minimalna, srednja i maksimalna dnevna količina ispuštenih otpadnih voda (m³/dan);
  - i) kapacitet proizvodnje gotovog proizvoda na dan uzorkovanja i na godišnjem nivou;
  - j) zapremina eventualno uskladištenih otpadnih voda (m³);
  - k) rezultati ispitivanja uspoređeni sa propisanim graničnim vrijednostima;
  - l) kontakt adrese laboratorije koja je izvršila mjerenja/ispitivanja;
  - m) napomene u slučaju neuobičajenih situacija koje mogu uticati na rezultat ispitivanja;
  - n) ocjena rezultata monitoringa.

Član 24.

(Troškovi ispitivanja kvaliteta otpadnih voda)

U skladu sa principima "zagađivač plaća" i "korisnik plaća" sve troškove ispitivanja i ocjene kvaliteta otpadnih voda koje se ispuštaju u okoliš ili sistem javne kanalizacije, finansira fizičko ili pravno lice koje ispušta otpadne vode.

POGLAVLJE VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

(Komunalne otpadne vode)

- Do izgradnje postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda sa minimalno sekundarnim stepenom pročišćavanja, nadležni organ, za već izgrađene javne kanalizacijske sisteme, će izdati dozvole za ispuštanje komunalnih otpadnih voda u okoliš.
- Dozvole sa uslovima iz stava (1) ovog člana će propisati uslove monitoringa za ispuštanje komunalnih otpadnih voda minimalno dva puta godišnje na glavnim ispuštima prema parametrima monitoringa iz Tabela 1.2 i 1.3. iz Priloga 1. ove uredbe.

Član 26.

(Tehnološke otpadne vode)

- Za sve privredne i industrijske subjekte koji već ispuštaju svoje tehnološke otpadne vode u okoliš, a koje ne zadovoljavaju granične vrijednosti emisije supstanci i parametara kvaliteta za tehnološke otpadne vode u skladu s ovom uredbom, krajnji rok za usaglašavanje s odredbama ove uredbe je 19.12.2023. godina.
- Subjeki iz stava (1) ovog člana su obavezni izraditi detaljan dinamički plan koji sadrži spisak aktivnosti i mjera sa finansijskom procjenom za ulaganje (za svaku narednu godinu razrađeno po godinama) i smanjenje emisija sa predviđenim završetkom aktivnosti najkasnije do roka iz stava (1) ovog člana, a u cilju zadovoljavanja uslova za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u skladu s ovom uredbom.
- Dinamički plan treba sadržavati i rokove u kojima će subjekti iz stava (1) ovog člana realizirati pojedine aktivnosti (pripremne radnje, pribavljanje odobrenja iz oblasti građenja uključujući i odgovarajuće vodne akte i slično), te rok u kome mora realizirati radove na sistemu za prikupljanje, tretman i ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u prirodni recipijent ili sistem javne kanalizacije.
- Izraden dinamički plan iz stava (2) ovog člana je uslov za izdavanje vodne dozvole za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda i čini njen sastavni dio.
- Subjeki iz stava (1) ovog člana su obavezni provoditi uslove iz vodne dozvole, a ukoliko ne ispune te uslove, podliježu odgovornosti prema Zakonu o vodama.
- Nadležna federalna inspekcija će kod subjekata iz stava (1) ovog člana vršiti najmanje šestomjesečni nadzor realizacije mjera u rokovima iz dinamičkih planova, a u slučajevima utvrđenih odstupanja naložiti mjere u skladu sa Zakonom o vodama za usklađivanje sa dinamičkim planom iz vodne dozvole, te utvrđeno stanje o realizaciji dinamičkih planova prikazati kao posebnu stavku u svojim redovnim izvještajima.

Član 27.

(Prestanak važenja uredbe)

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje važiti Uredba o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sisteme javne kanalizacije ("Službene novine Federacije BiH", br. 101/15, 1/16 i 101/18).

Član 28.

(Stupanje na snagu)

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 555/2020
16. aprila 2020. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

PRILOG 1 - Granične vrijednosti emisije za ispuštanje otpadnih voda

Tabela 1.1. Granične vrijednosti emisije supstanci i parametara kvaliteta za tehnološke otpadne vode

Parametar	Jedinica mjere	Granične vrijednosti emisije tehnoloških otpadnih voda koje se ispuštaju u		
		površinska vodna tijela	javni kanalizacioni sistem	
1	2	3	4	
A Opći parametri				
1	Maksimalna temperatura	°C	30	40
2	pH		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
3	Taložive materije	ml/l h	0,5	10,0
4	Ukupne suspendirane materije	mg/l	35,0	400,0
B Anorganski parametri				
1	Aluminij, Al	mg/l	3,0	3,0
2	Antimon, Sb	mg/l	0,3	0,3
3	Arsen, As	mg/l	0,1	0,1
4	Bakar, Cu	mg/l	0,5	0,5
5	Barij, Ba	mg/l	5,0	5,0
6	Bor, B	mg/l	1,0	10,0
7	Cijanidi slobodni	mg/l	0,1	0,1
8	Cijanidi ukupni	mg/l	0,5	1,0
9	Čink, Zn	mg/l	2,0	2,0
10	Fluoridi	mg/l	10,0	20,0
11	Hlor slobodni	mg/l	0,2	0,5
12	Hlor ukupni	mg/l	0,5	1,0
13	Hloridi	mg/l	3000	1000
14	Hrom šestovalentni, Cr ⁶⁺	mg/l	0,1	0,1
15	Hrom ukupni, Cr	mg/l	0,5	0,5
16	Kadmij, Cd	mg/l	0,1	0,1
17	Kalaj, Sn	mg/l	2,0	2,0
18	Kobalt, Co	mg/l	1,0	1,0
19	Mangan, Mn	mg/l	1,0	1,0
20	Molibden, Mo	mg/l	1,0	1,0
21	Nikal, Ni	mg/l	0,5	0,5
22	Olovo, Pb	mg/l	0,5	0,5
23	Selen, Se	mg/l	0,1	0,1
24	Srebro, Ag	mg/l	0,1	0,1
25	Sulfati, SO ₄	mg/l	2000	200
26	Sulfidi, S	mg/l	0,1	1,0
27	Sulfiti, SO ₃	mg/l	1,0	10,0
28	Talij	mg/l	0,5	0,5
29	Vanadij	mg/l	0,5	0,5
30	Volfram	mg/l	5,0	5,0
31	Željezo, Fe	mg/l	2,0	10,0
32	Živa, Hg	mg/l	0,01	0,01
C Nutrijenti				
1	Amonijačni azot, NH ₄ -N	mg/l	10,0	40,0
2	Nitrati azot, NO ₃ -N	mg/l	10,0	50,0
3	Ukupni azot	mg/l	15,0	100,0
4	Ukupni fosfor, P	mg/l	2,0 (a)	5,0
D Organski parametri				
1	Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	0,5	0,5
2	BPK ₅	mgO ₂ /l	25	250
3	Heksahlorbenzen (HCB)	mg/l	0,03	0,03
4	KPK-Cr	mgO ₂ /l	125	700
5	Lakohlapljivi aromatski ugljikovodici (BTX)	mg/l	0,1	1,0
6	Lakohlapljivi klorirani ugljikovodici (LKCH)	mg/l	0,1	1,0
7	Mineralna ulja	mg/l	10,0	20,0

8	Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
9	Ukupne površinske aktivne tvari (deterdženti i dr.)	mg/l	1,0	10,0
10	Ukupni aromatski ugljikovodici (PAH)	mg/l	0,01	0,01
11	Ukupni fenoli (C ₆ H ₅ OH)	mg/l	0,1	10,0
12	Ukupni hlorirani bifenili (PCBs)	mg/l	0,01	0,01
13	Ukupni organofosforni i karbamatni pesticidi	mg/l	0,05	0,05
14	Ukupni organohlorini pesticidi	mg/l	0,025	0,025
15	Ukupni organski ugljik (TOC)	mg/l	30,0	50,0
E Radioaktivnost				
1	Ukupna beta radioaktivnost	mBq/l	500	500,0
F Toksičnost				
1	Toksiološki bioogled Daphnia magna Straus, 48hEC50	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	

Napomene:

- Za osjetljiva područja ova vrijednost se smanjuje na 1,0 mg/l.
- Grafične vrijednosti emisije otpadnih voda datih u koloni četiri (4) u Tabeli 1.1 mogu se primjenjivati samo u slučaju ako se otpadne vode upuštene u javni kanalizacioni sistem odvođe na uređaj za pročišćavanje sa minimalno sekundarnim stepenom pročišćavanja. U protivnom, sva ispuštanja otpadnih tehnoloških voda u javni kanalizacioni sistem moraju biti u skladu sa grafičnim vrijednostima emisije datim u koloni tri (3) u Tabeli 1.1.
- Za ispuštanje otpadnih voda u sistem javne kanalizacije koje se odvođe na postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda svaki operator postrojenja može uspostaviti strožije grafične vrijednosti emisije u odnosu na vrijednosti date u koloni četiri (4) u Tabeli 1.1 pri čemu iste ne mogu biti strožije od vrijednosti datih u koloni tri (3) u Tabeli 1.1.

Tabela 1.2 Grafične vrijednosti emisije za ispuštanje pročišćenih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje urbanih otpadnih voda u prirodni recipijent (sekundarno pročišćavanje)⁽¹⁾.

Parametar	Grafična vrijednost emisije	Minimalni procenat redukcije opterećenja ⁽¹⁾	Referentna metoda ispitivanja
Biokemijska potrošnja kiseonika (BPK ₅ pri 20°C) bez nitrifikacije ⁽²⁾		70 - 90%	Homogenizirani, nefiltrirani, nedekantirani uzorak.
	25 mg/l O ₂	40% za postrojenja iz člana 8. ove uredbe	Utvrđivanje disolviranog kiseonika prije i poslije 5 dana uz inkubaciju u potpunom mraku pri 20 °C ± 1 °C. Dodavanje inhibitora za nitrifikaciju.
Kemijska potrošnja kiseonika (KPK)	125 mg/l O ₂	75%	Homogenizirani, nefiltrirani, nedekantirani uzorak kalijum dikromat.
Ukupne suspendirane tvari	35 mg/l	90%	Filtriranje reprezentativnog uzorka kroz filtersku membranu od 0.45 μm. Sušenje pri 105 °C i vaganje.

	Za postrojenja iz člana 8. ove uredbe: - 35 mg/l za aglomeracije sa opterećenjem preko 10.000 ES; - 60 mg/l za aglomeracije sa opterećenjem između 2.000 - 10.000 ES	Za postrojenja iz člana 8. ove uredbe: - 90% za aglomeracije sa opterećenjem preko 10.000 ES; - 70% za aglomeracije sa opterećenjem između 2.000 - 10.000 ES	Centrifugiranje reprezentativnog uzorka (tokom najmanje 5 minuta sa srednjim ubrzanjem od 2800 do 3200 okretaja), Sušenje pri 105 °C i vaganje.
Amonijačni dušik (NH ₄ -N)	10 mg/l	60- 80%	Molekularna apsorpcija

Napomene:

- Primijenjivat će se ili vrijednosti za koncentraciju ili procenat redukcije
- Redukcija se odnosi na opterećenje otpadnih voda koje dotiču na postrojenje
- Analize koje se odnose na izlive iz laguna treba vršiti na filtriranim uzorcima. Koncentracija ukupnih suspendovanih materija u nefiltriranim uzorcima ne treba da premašiti 150mg/l.

Tabela 1.3 Grafične vrijednosti emisije za ispuštanje pročišćenih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje urbanih otpadnih voda u osjetljiva područja podložna eutrofikaciji (tercijarno pročišćavanje)⁽¹⁾.

Parametar ⁽²⁾	Grafična vrijednost emisije	Minimalni procenat redukcije opterećenja ⁽³⁾	Referentna metoda ispitivanja
Ukupni fosfor	2 mg/l (za aglomeracije sa opterećenjem između 10.000 - 100.000 ES) 1 mg/l (za aglomeracije sa opterećenjem preko 100.000 ES)	80%	Molekularna apsorpcija mjerena spektrofotometrom
Ukupni azot ⁽⁴⁾	15 mg/l (za aglomeracije sa opterećenjem između 10.000 - 100.000 ES) (5) 10 mg/l (za aglomeracije sa opterećenjem preko 100.000 ES) (6)	70% - 80%	Molekularna apsorpcija mjerena spektrofotometrom

Napomene:

- Primijenjivat će se vrijednosti za koncentraciju ili procenat redukcije
- Jedan ili oba parametra mogu se primjeniti ovisno od lokalnih uslova
- Redukcija se odnosi na opterećenje otpadnih voda koje dotiču na postrojenje
- Ukupni azot označava sumu ukupnog azota po Kjeldahlu (organski, amonijačni, nitratni i nitritni azot)
- Kao druga mogućnost, dnevni prosjek ne smije biti viši od 20 mg/l N. Taj zahtjev odnosi se na temperaturu vode od 12° C ili više tokom rada biološkog reaktora u okviru postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda. Kao zamjena za navedeni uslov koji se odnosi na temperaturu, moguće je primijeniti ograničeno vrijeme rada, pri čemu se uzimaju u obzir regionalni klimatski uvjeti. Ta alternativa primjenjuje se ako se može pokazati da je ispunjeni zahtjevi člana 22. ove uredbe.

Tabela 1.4 Grafične vrijednosti emisije za ispuštanje pročišćenih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje urbanih otpadnih voda u površinske vode koje se koriste za kupanje i rekreaciju⁽¹⁾.

Parametar	Unutrašnje površinske	priobalne i prijelazne vode	Referentna metoda
-----------	-----------------------	-----------------------------	-------------------

		vode		ispitivanja
1	Crijevni enterokoki (cfu/100 ml)	400	200	ISO 7899-1 ili ISO 7899-2
2	Escherichia coli (cfu/100 ml)	1000	500	ISO 9308-3 ili ISO 9308-1

Napomena:

- (1) Granične vrijednosti emisije bazirane su na osnovu 95-percentile analize

PRILOG 2 - Učestalost uzimanja uzoraka

Tabela 2.1 Minimalni broj uzimanja uzoraka otpadnih voda ispuštenih iz postrojenja za pročišćavanje urbanih otpadnih voda i od strane industrijskih korisnika samo za ispuste sanitarnih voda

Aglomeracije sa opterećenjem	Minimalni broj uzoraka tokom jedne godine
manjim od 2.000 ES	- 2 uzorka
2.000 - 9.999 ES	- 12 uzoraka tokom prve godine; - 4 uzorka tokom sljedećih godina ako se može dokazati da su tokom prve godine otpadne vode iz postrojenja za pročišćavanje ispunile zahtjeve iz ove uredbe; - 12 uzoraka mora se uzeti u narednoj godini ukoliko jedan od uzoraka ne pokaže zadovoljavajuće rezultate
10.000 - 49.999 ES	12 uzoraka
50.000 i više ES	24 uzorka

Tabela 2.2 Minimalni broj uzimanja uzoraka tehnoloških otpadnih voda

Protok m ³ /dan	Minimalni broj uzoraka tokom jedne godine
<5	1
5- 20	2
20 - 50	4
50 - 100	6
100 - 500	8
> 500	12

Tabela 2.3 Maksimalno dozvoljeni broj uzoraka koji mogu da ne zadovolje uslove date u Tabeli 1.2 u Prilogu 1. ove uredbe

Broj uzoraka tokom jedne godine	Maksimalno dozvoljeni broj uzoraka koji mogu da ne zadovolje uslove date u Tabeli 2.2
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14
188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-350	24
351-365	25

PRILOG 3 - Indikativna lista ključnih opasnih materija za koje se moraju propisati granične vrijednosti emisije

1. Organohalogeni spojevi kao i supstance koje mogu formirati takve spojeve u akvatičnom okolišu.

- Organofosforni spojevi kao i supstance koje mogu formirati takve spojeve u akvatičnom okolišu.
- Organokalajni spojevi kao i supstance koje mogu formirati takve spojeve u akvatičnom okolišu.
- Supstance i preparati za koje je dokazano da posjeduju kancerogene i/ili mutagene osobine ili osobine koje mogu ugroziti reprodukciju u ili preko akvatičnog okoliša.
- Perzistentni hidrokarbonski spojevi i perzistentne i bioakumulirajuće organske toksične supstance.
- Cijanidi.
- Metali i njihovi spojevi.
- Arsenik i njegovi spojevi.
- Biocidi i proizvodi koji pospješuju biljni rast.
- Tvari u suspenziji.
- Supstance koje doprinose eutrofikaciji (naročito nitrati i fosfati).
- Supstance koje imaju negativan utjecaj na bilans kisika a mogu se mjeriti parametrima kao što su BKP, KPK, itd).

Prilog 4

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade mlijeka i proizvodnje mliječnih proizvoda

- Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom prerade mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda.
- Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabeli 1 ovog Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško hlapljive lipo filne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hlór	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja;

- Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi sprječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
  - Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje,

- predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih teško dostupnih mjesta za čišćenje;
- Projektovanje i izrada radnog platoa ispred mazutne stanice (ukoliko takva postoji), radionice za popravku i održavanje mašina, sa slivnim kanalima, kako bi se usmjerilo odvođenje otpadnih voda prema separatoru masti i ulja;
- Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
- Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
- Korištenje automatskih pjenušaca za čišćenje;
- Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom čime se značajno šteti korištenje vode;
- Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje npr. radnih površina u proizvodnji;
- Minimizirati količine vode koje se troše redovnim popravkama na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja;
- Zadržavanje otpadaka sira i sirutke unutar pogona i postrojenja, te sprečavanje njihovog ispuštanja u sistem odvodnje otpadnih voda;
- Zamjena dezinfekcijskih sredstava koja sadržavaju hlor sa sredstvima koja sadržavaju vodik peroksid i persirćetnu kiselinu;
- Upotreba sredstava za čišćenje i dezinfekcijskih sredstava koji sadrže što manje adsorbilnih organskih halogena.

Prilog 5

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje bezalkoholnih pića i vode

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje bezalkoholnih pića i vode, osim proizvodnje i punjenja bezalkoholnog piva.
- (2) Odredbe iz stavka 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale radom:
  - punionica prirodnih mineralnih, prirodnih izvorskih voda i stolne vode,
  - proizvodnja i pakovanje bezalkoholnih pića u što spadaju voćni sokovi, voćni nektari koncentrirani voćni sokovi, sokovi od povrća.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pogona i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 2. ove tačke.

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	35
pH vrijednost		6,5-9,0	6,0-9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400 (b)
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250 (b)
HPK	mg O ₂ /l	125	700(b)
Deterdženti	mg/l	1,0	-

ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar	mg/l	0,5	0,5
Slobodni hlor	mg/l	0,2	0,5
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100 (b)
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0 (b)
Željezo (a)	mg/l	2,0	2,0
Sulfidi (a)	mg/l	0,1	1,0

- (a) Pokazatelj se određuje za otpadne vode iz punionica prirodnih mineralnih, prirodnih izvorskih voda, stonog vode i vode koja se koristi kao medicinski proizvod
  - (b) Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja
- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode
  - (6) Industriji se preporučuje primjena mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
    - Smanjenje upotrebe vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr: visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju te pranje i čišćenje staklenki i druge ambalaže);
    - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
    - Razumna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava, koja ne izlučuju hlor;
    - Upotreba naljepnica i natpisa na staklenkama i drugoj ambalaži na kojima boja ne sadrži teške metale ili ih sadrži u smanjenim količinama;
    - Uklanjanje svih čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje mineralnih voda i bezalkoholnih pića;
    - Minimizirati potrošnju vode putem redovne popravke na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja;
    - Ponovna upotreba filtriranih ostataka u poljoprivredi.

Prilog 6.

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pripreme i prerade voća i povrća

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom pripreme i prerade voća i povrća.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom:
  - postupaka obrade voća i povrća za tržište bez pretvaranja u prerađevine: pranje, čišćenje, rezanje, obrezivanje, ljuštenje, usitnjavanje, sjeckanje, rashlađivanje, zamrzavanje i sušenje,
  - postupaka prerade voća i povrća u cilju proizvodnje prerađevina: zagrijavanje, dimljenje, soljenje, dozrijevanje, sušenje, mariniranje, ekstrahiranje, prešanje ili kombinacija ovih procesa.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode nastale radom:
  - pogona i postrojenja za proizvodnju sokova od voća i povrća,
  - pogona i postrojenja za proizvodnju biljnih ulja i masti,

- rashladnih sistema i parnih generatora unutar pogona i postrojenja,
  - uređaja za tehnološku pripremu vode unutar navedenih izvora zagađujućih materija i sanitarne otpadne vode (ako su razdvojene od tehnoloških otpadnih voda),
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pogona i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ovog priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250
HPK	mg O ₂ /l	125	700
Teškohlajljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	10	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Hloridi**	mg/l	3000	1000*
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Samo za pogone i postrojenja koja koriste so u okviru tehnološkog postupka

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode
- (6) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
- Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi spječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
  - Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
  - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
  - Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
  - Korištenje automatskih pjenača za čišćenje;
  - Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom umjesto pranja vodom bez visokog pritiska, a pri

kojem se koristi velika količina vode tokom čišćenje;

- Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje npr. radnih površina u proizvodnji;
- Minimizirati potrošnju vode putem redovne popravke na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja;
- Upotreba naljepnica i natpisa na staklenkama i drugoj ambalaži koja se pere na kojima boja ne sadrži teške metale ili ih sadrži u smanjenim količinama;
- Uklanjanje svih čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu pripreme i/ili prerade voća i povrća;
- Pravilno odlaganje svih vrsta otpada koji nastaju u tehnološkom procesu proizvodnje;
- Ponovna upotreba filtriranih ostataka u poljoprivredi.

Prilog 7**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje alkoholnih pića, alkohola i kvasca**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje, prerade i punjenja alkoholnih pića, alkohola i kvasca.
- (2) Odredbe stava 1. ovoga Priloga ne odnose se na:
- rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	35
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar	mg/l	0,5	0,5
Ukupni dušik	mg N/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Nitrati (NO ₃ -N)	mg/l	10	50
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0
Sulfiti	mg/l	1,0	10,0
Sulfati	mg/l	2000	200*

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (5) Industriji se preporučuje primjena mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Smanjenje upotrebe vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr. visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju, pranje i čišćenje staklenki i druge ambalaže, upotreba rashladnih sistema sa recirkulacijom i smanjenje gubitka vode u tehnologiji hlađenja);
- Razumna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava koja ne izlučuju hlor;
- Upotreba naljepnica i natpisa na staklenkama i drugoj ambalaži na kojima boja ne sadrži teške metale ili su u smanjenim količinama;
- Uklanjanjem svih čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje alkoholnih pića i alkohola naročito otpadaka grožđa kod prerade za proizvodnju vina;
- Ponovna upotreba vode za ispiranje opreme za preradu grožđa, posuda za spravljanje mošta i vina i odstranjivanje tropa, peteljki, ostataka naljepnica i ostalog otpada nastalog u tehnološkom procesu proizvodnje vina;
- Primjena recirkulacija tehnološke vode iz postupka odstranjivanja vinskog kamena.

Prilog 8

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade mesa i konzerviranja mesnih preradevina

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje, prerade i konzerviranja mesnih proizvoda.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na pogone i postrojenja:
  - klaonice krupne i sitne stoke i peradi,
  - za preradu, konzerviranje i proizvodnju mesnih preradevina,
  - tretiranje i prerada namijenjena proizvodnji prehrambenih proizvoda iz životinjskih sirovina (osim mlijeka).
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - pogone i postrojenja za proizvodnju i preradu životinjskih masti,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teškohlajljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-

ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 osjetljiva područja)	5*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi sprječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
  - Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
  - Projektovanje i izrada radnog platoa ispred mazutne stanice sa slivnim kanalima, kako bi se usmjerilo odvođenje otpadnih voda prema separatoru masti i ulja;
  - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje, i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
  - Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
  - Korištenje automatskih pjenomata za čišćenje;
  - Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom umjesto pranja vodom bez visokog pritiska, a pri kojem se koristi velika količina vode tokom čišćenje;
  - Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje, npr. radnih površina u proizvodnji;
  - Primjena planiranog programa za čišćenje i održavanje opreme i prostorija;
  - Suho čišćenje pogona i postrojenja;
  - Minimizirati potrošnju vode putem redovne popravke na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja.

Prilog 9

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade krompira

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom prerade krompira.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na:
  - pranje, ljuštenje i sortiranje krompira,
  - rezanje krompira i pranje krompira nakon rezanja,
  - isparavanje i sušenje krompira,
  - blanširanje krompira,
  - prženje krompira,
  - aromatiziranje i pakiranje proizvoda od krompira i hlađenje i pakiranje proizvoda od krompira.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.

- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teškohlajljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

- (5) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su :

- Uklanjanje čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u procesu prerade krompira;
- Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi spječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
- Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
- Projektovanje i izrada radnog platoa ispred mazutne stanice (ukoliko takva postoji), radionice za popravku i održavanje mašina, sa slivnim kanalima, kako bi se usmjerilo odvođenje otpadnih voda prema separatoru masti i ulja;
- Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje, i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
- Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
- Korištenje automatskih pjenušaca za čišćenje;
- Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom čime se značajno šteti korištenje vode;
- Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje, npr. radnih površina u proizvodnji;
- Maksimalno odvajanje koncentrata sivog i bijelog škroba iz otpadne vode;
- Racionalna potrošnja vode i primjena recirkulacije vode u najvećoj mogućoj mjeri gdje god je to moguće.

Prilog 10

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje želatine i ljepljiva iz kože i kostiju

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje želatine i ljepljiva iz kože i kostiju.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na:
- proizvodnju želatine u prehrambenoj industriji,
  - proizvodnju praznih želatinskih kapsula za farmaceutsku i drugu industriju,
  - proizvodnju želatine za stočnu hranu,
  - proizvodnju ljepljiva iz kože i kostiju.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
- proizvodnju farmaceutskih proizvoda u formi želatinskih kapsula,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u tabeli 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teškohlajljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni fosfor	mg P/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5*
Ukupni dušik	mg N/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Nitrati (NO ₃ -N)	mg/l	10	50

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

- (6) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su :

- Odvajanje sanitarnih i oborinskih voda od tehnoloških;
- Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi spječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
- Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
- Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
- Korištenje automatskih pjenušaca za čišćenje;

- Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom čime se značajno štedi korištenje vode;
- Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje npr. radnih površina u proizvodnji.

Prilog 11**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade i uskladištenja proizvoda ribarstva**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale u procesima prerade i uskladištenja proizvoda ribarstva.
- (2) Odredbe iz stava 1 ovoga Priloga odnose se na:
  - preradu ribe soljenjem, mariniranjem, dimljenjem, sušenjem,
  - preradu termičkim postupkom (ne uključujući smržavanje),
  - proizvodnju ribljeg ulja,
  - proizvodnju ribljeg brašna,
  - obradu (dekapitacija, evisceracija, rasijecanje, odluskivanje i sl.),
  - filetiranje.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - distribuciju proizvoda ribarstva,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata za preradu proizvoda ribarstva navode se u Tabela 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško topljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Sprječavanje ulaska čvrstog otpada u sistem odvodnje ugradnjom sita u odvođe;

- Suho čišćenje opreme, radnih površina, podova pogona, hladne komore i svih prostora za rad prije pranja;
- Pranje opreme, radnih površina i prostora vodenom parom pod pritiskom i/ili visokotlačnim perilicama uz smanjenje potrošnje vode i hemijskih sredstava za čišćenje i pranje;
- Korištenje sredstava za čišćenje i dezinfekciju koja sadrže niske koncentracije apsorbirajućih organskih halogena (AOX). Zamjena dezinficijensa koji sadrže hlor sa vodikovim peroksidom i persirčetnom kiselinom, gdje je tehnički izvedivo bez negativnog djelovanja na proizvodnju;
- Ponovno korištenje tehnoloških voda gdje god je to moguće bez negativnog djelovanja na proizvodnju.

Prilog 12**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda proizvodnje hrane za životinje iz biljnih proizvoda**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje hrane za životinje iz biljnih proizvoda.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na:
  - preradu zrna žitarica,
  - preradu sjemenki i plodova uljarica,
  - preradu zrna mahunarki,
  - preradu gomolja i korijenja,
  - preradu ostalih zrna, sjemenki, plodova i krmiva.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - pripremu i preradu nusproizvoda životinjskog porijekla,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u Tabela 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško topljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Sulfiti	mg/l	1,0	10,0
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0
Sulfati	mg/l	2000	200*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15,0	100*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman

- otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industrij se preporučuje primjena o mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
- Racionalna upotreba vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr. visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, te recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju);
  - Suho čišćenje opreme, radnih površina, podova pogona i svih prostora za rad prije pranja;
  - Racionalna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava koja ne sadrže hlor;
  - Uklanjanje čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje;
  - Ponovna upotreba djelomično pročišćenih tehnoloških otpadnih voda za manje zahtjevne postupke u tehnološkom procesu;
  - Pravilno odlaganje svih vrsta otpada koji nastaju u tehnološkom procesu proizvodnje.

Prilog 13

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje piva i slada

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje piva i slada.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na pogone i postrojenja koja se koriste za:
- proizvodnju slada iz žitarica za pivo ili alkoholne destilate;
  - proizvodnju i punjenje piva;
  - proizvodnju i punjenje pića, koja imaju u sastavu hmelj i slad i deklariraju se kao bezalkoholna.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
- rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja;
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,0 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Deterženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar	mg /l	0,5	0,5
Cink	mg /l	2,0	2,0
Slobodni hlor	mg /l	0,2	0,5
Ukupni hlor	mg /l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg /l	15,0	100*
Amonijak	mg /l	10,0	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman

otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

- (5) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju piva i slada su:
- Smanjenje upotrebe vode u tehnološkom procesu recirkulacijom vode za pranje, omekšane vode, vode koja se koristi za namakanje i klijanje, kao i vode korištene tokom crpljenja ječma pri proizvodnji slada;
  - Davanje prednosti upotrebi suhog čišćenja žitarica;
  - Smanjenje ili ponovna upotreba vode korištene za ispiranje;
  - Ponovna upotreba izmiješane vode nastale na početku ili kraju filtracije piva;
  - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje, i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
  - Recirkulacija dezinfekcijskih sredstava za pranje i čišćenje staklenki i druge ambalaže;
  - Razumna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava koja ne sadrže hlor;
  - Upotreba pravila u tehnološkom procesu koja omogućavaju jednakomjerno ispuštanje efluenta, te njegov dotok na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda;
  - Uklanjanje svih čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje piva i slada, primjenom opštih tehnika prevencije kao što je postavljanje rešetki iznad kanala za prikupljanje tehnološke otpadne vode, kojima se sprječava dospjevanje čvrstih tvari organskog porijekla u otpadnu vodu;
  - U nekim pivarama se voda koja se koristi za rashladivanje tankova (u procesima fermentacije ili pasterizacije) reciklira, te se također prakticira ponovno korištenje vode nakon pasteriziranja boca;
  - Korištenje vruća voda, nastale hlađenjem sladovine u pločastim izmjenjivačima, za pripremu proizvoda i pranje opreme;
  - Primjena tankova za sedimentaciju alkalnog rastvora iz praone boca, čime se produžava vrijeme upotrebljivosti rastvora prije njegove kompletne zamjene;
  - Za pranje gajbi koristi se višak vruće, alkalne vode sa praone boca;
  - Voda nakon hlađenje kompresora se pothlađuje na vodenim tornjevima, a u nekim pivarama dodatno hladiše i koristi za ispiranje i dezinfekciju ambalaže prije punjenja. Kondenzat pare se prikuplja i ponovno koristi, čime se smanjuje potrošnja vode i energenata.

Prilog 14

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade i štavljena kože i proizvodnje krzna

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom:
- prerade i štavljena kože i proizvodnje krzna iz sirovih koža,
  - prerade različitih vrsta sirovih koža u poluproizvode, koji nastaju prilikom štavljena s hromovim solima sredstvima,
  - prerade sirovih koža u bojene ili nebojeni proizvod, koji nastaju nakon mokrih završnih operacija i sušenja,

- izrade krzna i kože iz poluproizvoda i preradu kožnih otpadaka,
  - skupljanja i konzerviranje sirove kože.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode iz objekata i postrojenja za:
- preradu kože u kožne proizvode;
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju u unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu, osim ako nisu odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ovoga Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% razblaženja otpadne vode	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	200	700*
Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Hrom ***	mg/l	0,5	0,5
Hrom VI***	mg/l	0,1	0,1
Sulfidi**	mg/l	1,0	1,0
Ukupni dušik	mg N/l	15	100*
Sulfati	mg/l	2000	200*
Hloridi	mg/l	3000	1000*
Amonijak (NH ₄ -N/l) **	mg/l	10	-
Ukupni fosfor**	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Parametri koje ne treba da analiziraju i prate pogoni i postrojenja za skupljanje i konzerviranje kože

*** Parametri koji se analiziraju samo u slučaju primjene postupka štavljenja sa solima hroma

(4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

(5) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Prilikom konzerviranja kože soljenjem i skladištenja, primijeniti mjere zadržavanja i ponovnog korištenja soli;
- Upotreba kratkih kupki, ukoliko je moguće, jer se tako smanjuje količina tehnološke vode, a samim tim i količina hemikalija iz procesa koje ostaju neizreagovane;
- Upotreba čistih koža i koža koje imaju manje vanjske gnoja i nečistoća;
- Obrada svježih koža gdje je moguće, odnosno korištenje nesoljene kože. Za sprečavanje propadanja kože koristi se brzo postmortalno hlađenje u kombinaciji s kratkim rokovima dostave ili transportom i skladištenjem pri kontrolisanoj temperaturi;

- Stresanje suviše soli s kože mehaničkim putem, soljene kože se tresu u posebno namijenjenim uređajima pri čemu se odvajaju kristali soli koji time ne ulaze u proces kvašenja;
- Upotrebom organskih sumpornih spojeva ili enzima za odstranjivanje dlaka s goveđe kože smanjuje se količina anorganskog sulfida;
- Odstranjivanje dlaka postupkom "očuvanja dlake" tako da se prvo razgradi korijen dlake umjesto cijele dlake, a preostala dlaka se filtrira iz otpadne vode čime se smanjuje koncentracija produkata razgradnje dlake u otpadnoj vodi;
- Smanjena ili potpuno zamijenjena upotreba amonijaka u otkrećavanju ubrizgavanjem ugljičnog dioksida i/ili upotrebom drugih agenasa za otkrećavanje;
- Povećanje iskorištenja hromnih štavila putem optimizacije radnih parametara (npr. pH, sastava kupke, temperature, vremena i brzine rada bubnja) i upotreba hemikalija za povećanje udjela hromnih štavila koje apsorbira koža;
- Optimizacija metode biljnog štavljenja upotrebom agenasa za predstavljenje radi pomaganja prodiranja tanina iz biljaka;
- Optimizacija ponovnog štavljenja, bojenja i mašćenja, te optimizacija radnih parametara za osiguranje maksimalne iskorištenosti hemikalija u procesu.

Prilog 15**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje organskih hemikalija i proizvoda**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje organskih hemikalija i proizvoda.
- (2) Odredba stava 1. ovoga Priloga se odnosi na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje:
- jednostavnih ugljikovodika (linearni ili ciklički, zasićeni ili nezasićeni, alifatski ili aromatski),
  - ugljikovodika koji sadrže kisik, kao što su alkoholi, aldehidi, ketoni, karboksilne kiseline, esteri, acetati, eteri, peroksidi i epoksidne smole,
  - ugljikovodika koji sadrže sumpor,
  - ugljikovodika koji sadrže dušik, kao što su amini, amidi, dušikovi spojevi, nitro-spojevi ili spojevi nitrata, nitrili, cijanati, izocijanati,
  - ugljikovodika koji sadrže fosfor,
  - halogenih ugljikovodika,
  - organometalnih spojeva,
  - osnovnih plastičnih materijala (polimeri, sintetska vlakna i vlakna na bazi celuloze);
  - sintetskih guma,
  - boja, pigmenata i premaza,
  - površinskih aktivnih tvari i deterdženata.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
- otpadne vode iz proizvodnje kozmetičkih proizvoda,
  - otpadne vode iz analitičkih laboratorija
  - otpadne vode nastale prilikom pripreme pare i vruće vode,
  - sanitarne otpadne vode (ako su razdvojene od tehnoloških otpadnih voda),
  - onečišćene oborinske vode.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u tabeli 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO-HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40

pH-vrijednost		6,5 - 9,0	6,0 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Fenoli	mg/l	0,1	10
Lakohlapljivi hlorirani ugljikovodici	mg/l	0,1	1,0
Deterdženti	mg/l	1,0	10
Lakohlapljivi aromatski ugljikovodici (BTX)	mg/l	0,1	1,0
Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	0,5	0,5
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar**	mg/l	0,5	0,5
Cink **	mg/l	2,0	2,0
Hrom ukupni**	mg/l	0,5	0,5
Nikal**	mg/l	0,5	0,5
Olovo**	mg/l	0,5	0,5
Željezo**	mg/l	2,0	10,0
Živa**	mg/l	0,01	0,01
Cijanidi slobodni***	mg/l	0,1	0,1
Ukupni cijanidi***	mg/l	0,5	1,0
Fluoridi otopljeni***	mg/l	10,0	20,0
Ukupni dušik	mg/l	15,0	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Parametri se ispituju samo u slučaju da se tokom proizvodnog procesa koriste katlizatori koji sadrže pomenute metale

*** Za otpadne vode u tehnologiji proizvodnje ugljikovodika koji sadrže dušik, kao što su amini, amidi, dušikovi spojevi, nitro-spojevi ili spojevi nitrata, nitrili, cijanati, izocijanati

(5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

(6) Industrijama se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
- Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
- Maksimalna iskoristivost sirovina za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
- Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom i zvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;
- Otpadne vode iz različitih tehnoloških procesa postrojenja (tokovi otpadnih voda), a koje sadrže teške metale ili toksične ili biološki nerazgradive organske spojeve potrebno je razdvojiti i zasebno tretirati na mjestu nastajanja;

- U slučaju nemogućnosti predtretmana navedenih tokova otpadnih voda, iste je potrebno zbrinuti kao opasni otpad.

Prilog 16

Granične vrijednosti emisije otpadnih voda iz proizvodnje koka

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje koka.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode, koje se ispuštaju iz razdjelnog sistema interne odvodnje postrojenja za proizvodnju organskih hemikalija i proizvoda i to:
  - rashladne otpadne vode,
  - otpadne vode iz postrojenja za pripremu pare i vruće vode,
  - sanitarne otpadne vode (ako su razdvojene od tehnoloških otpadnih voda),
  - onečišćene oborinske vode.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKLANO-HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH-vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	25	250*
BPK ₅	mg O ₂ /l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Amonijak	mg/l	10	-
Nitrati	mg/l	10	50
Ukupni dušik	mg/l	15	100
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*
Polciklični aromatski ugljikovodici (PAH)	mg/l	0,01	0,01
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0
Fenoli	mg/l	0,1	10,0
Cijanidi	mg/l	0,5	1,0

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

(4) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja odvodnje iz postrojenja za proizvodnju anorganskih hemikalija i proizvoda su:

- Racionalna upotreba vode u svim tehnološkim procesima, gdje god je to moguće;
- Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
- Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
- Maksimalna iskoristivost sirovina iz matičnih lugova za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
- Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom izvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje.

Prilog 17**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz termoenergetskih postrojenja**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na ispuštanje tehnoloških otpadnih voda, uključujući i rashladne otpadne vode iz termoenergetskih postrojenja.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na ispuštanja otpadnih voda iz:
  - termoenergetskih postrojenja i uređaja u kojima se koriste konvencionalna goriva (ugalj, biomasa, tekuća i plinska goriva) te kombinacija suspaljivanja otpada i regenerisanih goriva iznad 50 MW,
  - postrojenja protočnih i recirkulacijskih rashladnih sistema u elektranama i toplanama,
  - otpadne vode od deponija šljake i pepela.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na ispuštanje sanitarne otpadne vode iz postrojenja, osim ako se miješaju sa tehnološkim otpadnim vodama.
- (4) Granične vrijednosti emisija tehnoloških i rashladnih otpadnih voda koja su predmet ovoga Priloga navode se u tabelama 1. i 2.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija za rashladne otpadne vode

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI		
pH vrijednost		6,5 - 9,0
Temperatura	°C	30
ΔT_R ne viša od	°C	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ORGANSKI POKAZATELJI		
HPK *	mg O ₂ /L	125
Adsorbilni organski halogeni (AOX) a)	mg/l	0,5
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Bakar * c)	mg/l	0,5
Cink * b)	mg/l	2,0
Ukupni hrom *	mg/l	0,5
Slobodni hlor a)	mg/l	0,2
Ukupni dušik *	mg/l	15
Ukupni fosfor *d)	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)

* Analiza se radi samo kod ispuštanja otpadnih voda iz recirkulacijskih rashladnih sistema

ΔT_R - razlika vrijednosti temperature rashladne vode na ispustu i vrijednosti temperature vode na zahvatu

- a) analiza se radi u slučaju korištenja biocida
- b) analiza se radi u slučaju da je rashladni sistem napravljen od materijala koji sadrži cink. Za kondicioniranje rashladne vode ne smiju se koristiti cinkovi spojevi
- c) analiza se radi u slučaju da je rashladni sistem napravljen od materijala koji sadrži bakar
- d) dozvoljena granična vrijednost odnosi se u slučaju kada se za kondicioniranje vode koriste isključivo anorganski fosfori spojevi

Tabela 2 Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari za ostale tehnološke otpadne vode koje nisu obuhvaćene tabelom 1. ovog priloga

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura	°C	30
pH vrijednost		6,5 - 9,0
Suspendirane tvari	mg/l	35

Taložive tvari	ml/l na sat	0,5
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ORGANSKI POKAZATELJI		
BPK ₅	mg O ₂ /l	25
HPK	mg O ₂ /l	125 (150**)
Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20
Fenoli	mg/l	1,0
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Arsen	mg/l	0,05
Bakar	mg/l	0,05
Cink	mg/l	2,0
Kadmij	mg/l	0,005
Ukupni hrom	mg/l	0,05
Nikl	mg/l	0,05
Olovo	mg/l	0,02
Živa	mg/l	0,003
Sulfati	mg/l	2000
Sulfidi	mg/l	0,2
Sulfiti	mg/l	20
Fluoridi	mg/l	10 (25 **)
Hloridi	mg/l	3000
Ukupni dušik	mg/l	15
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)

**Gornje vrijednosti koncentracija primjenjuje se samo na otpadne vode iz mokrog odsumporavanja dimnih plinova

- (5) Posebne mjere provođenja zaštite voda prilikom ispuštanja otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju toplinske i električne energije su:

- Sve opasne i štetne otpadne tvari koje se skladište na lokaciji potrebno je čuvati na izoliranim i po mogućnosti, natkrivenim vodonepropusnim površinama sa zasebnim sistemom odvodnje i pročišćavanja onečišćenih oborinskih voda,;
- Sve spremnike tekućih goriva, koji nisu osigurani prihvatnim tankvanama sa pripadajućim odvodnim sistemom i uređajima za pročišćavanje otpadnih voda, potrebno je opremiti sistemom automatske dojave procurivanja;
- Način zahvaćanja voda izvesti tako da se spriječi povlačenje vodenih organizama;
- Ispust rashladnih voda kod protočnog hlađenja dizajnirati na način da je isti postavljen jedan metar ispod najnižeg izmjerene nivoa vode vodotoka;
- Kod odabira rashladne opreme primjenjivati materijal otporniji na koroziju;
- Kod obrade rashladne vode primijeniti alternativne, a ne hemijske načine obrade rashladnih voda;
- Koristiti aditive za rashladnu vodu koji imaju manji utjecaj na okoliš te pratiti primjenu aditiva za rashladnu vodu.

Prilog 18**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda nastalih prilikom eksploatacije, pranja i separacije uglja i proizvodnje briketa mrkog uglja**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na ispuštanja tehnološke otpadne vode nastale prilikom eksploatacije, pranja, separacije uglja, kao i proizvodnje briketa mrkog uglja.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - oborinske otpadne vode, osim prilikom iskopavanja rude i
  - sanitarne otpadne vode, osim ukoliko se ne miješaju sa tehnološkim.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u tabeli 1. ovoga Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
Temperatura*	°C	30
pH		6,5 - 9,0
Toksičnost	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
Suspendovane materije	mg/l	35
HPK*	mgO ₂ /l	125
Mineralna ulja	mg/l	10
Sulfati	mg/l	2000

*Ne ispituje se prilikom eksploatacije/iskopavanja uglja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

Prilog 19**Granične vrijednosti emisija procjednih voda iz odlagališta neopasnog otpada**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom rada odlagališta za neopasni otpad uključujući i centre za upravljanje otpadom u dijelu gdje je primjenljivo.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na sljedeće izvore onečišćenja:
- odlagališta opasnog otpada,
  - odlagališta inertnog otpada.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,0 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
TOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	125*
Teško topljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Fenoli	mg/l	0,1	10
Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	1,0	1,0
Ukupni organski ugljik (TOC)	mg/l	30	50
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Amonijak	mg/l	10,0	-
Ukupni dušik	mg N/l	15	100
Ukupni fosfor	mg P/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*
Arsen	mg/l	0,05	0,05
Bakar	mg/l	0,5	0,5
Cink	mg/l	1,0	1,0
Kadmij	mg/l	0,05	0,05
Ukupni hrom	mg/l	0,15	0,15
Nikl	mg/l	0,5	0,5
Olovo	mg/l	0,1	0,1
Željezo	mg/l	2,0	10
Živa	mg/l	0,005	0,01

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Deponiji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Procjedne vode potrebno je prikupljati odvojeno od oborinskih voda, kao i otpadnih voda sa manipulativnih površina (pranje vozila ili dr.);
- Uspostaviti sistem prikupljanja i praćenje nivoa prikupljenih procjednih voda u sabirnim bazenima;
- Prilagoditi način pročišćavanja procjednih voda (kombinovati hemijsko, fizikalno i biološko pročišćavanje procjednih voda) graničnim vrijednostima emisija za ispuštanje u površinske vode, odnosno u sistem javne odvodnje.

Prilog 20**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda nastalih u proizvodnji pulpe za papir, papira i kartona**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje pulpe za papir i proizvodnje papira i kartona.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga ne odnose se na:
- rashladne sisteme,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode i
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju u objektima i postrojenjima za proizvodnju pulpe za papir, papira i kartona.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje pulpe za papir, papira i kartona navodi se u Tabela 1. i 2. ovoga Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje pulpe

POKAZATELJI	Granične vrijednosti	
	mg/l	kg/t celuloze
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura (°C)	30	-
pH vrijednost	6,5 - 9,0	-
Suspendirane tvari	16	1,5
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije (% otpadne vode u razblaženju)	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI		
BPK ₅	25,0	-
HPK	100	10
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Ukupni dušik	3,0	2,5
Ukupni fosfor	0,3	0,03

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje papira i kartona

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg/l	25	125 *
HPK	mg/l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Ukoliko otpadne vode nastaju u procesu štampanja proizvoda od papira i kartona, potrebno je analizirati i teške metale koji se mogu nalaziti u pigmentima boja, pri čemu će se koristiti granične vrijednosti iz tabele 1.
- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
  - Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
  - Maksimalna iskoristivost sirovina za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
  - Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom i zvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;
  - Otpadne vode iz različitih tehnoloških procesa postrojenja (tokovi otpadnih voda), a koje sadrže teške metale ili toksične ili biološki nerazgradive organske spojeve potrebno je razdvojiti i zasebno tretirati na mjestu nastajanja.

Prilog 21

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje i prerade tekstila

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje i prerade tekstila.
- (2) Odredbe iz stava 1. ove tačke odnose se na:
  - izradu i preradu pređe i prediva,
  - bijeljenje, merceriziranje ili alkalne obrade tekstila,
  - bojenje i tiskanje tekstila,
  - plasticiranje ili kaširanje tekstila, apretiranje tekstila,
  - čišćenje i pranje vlakana u svim oblicima,
  - grafičke i fotografske procese i obrada kovinskih površina pri proizvodnji valjaka za otiskivanje tekstila i šablona,
  - hemijsko čišćenje tekstila, ako se za čišćenje koriste halogeni organski rastvarači.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda,
  - pranje sirove vune.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabeli 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400
Intenzitet boje - koeficijent apsorpcije	Pri 436 nm (žuto područje)	7	-
	Pri 525 nm (crveno područje)	5	-
	Pri 620 nm (plavo područje)	3	-
TOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-

ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	125*
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Deterdženti	mg/l	1,0	10
Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	0,5	0,5
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Aluminij	mg/l	3,0	-
Bakar	mg/l	0,5	1,0
Cink ***	mg/l	2,0	3,0
Kadmij****	mg/l	0,1	0,1
Kobalt****	mg/l	0,5	0,5
Kalaj****	mg/l	2,0	1,0
Ukupni hrom***	mg/l	0,5	1,0
Hrom VI***	mg/l	0,1	0,1
Nikal ***	mg/l	0,5	-
Olovo***	mg/l	0,5	0,5
Slobodni hlor****	mg/l	0,2	0,5
Ukupni hlor****	mg/l	0,5	1,0
Amonijak	mg/l	10	-
Ukupni azot	mg/l	15	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*
Sulfidi	mg/l	1,0	1,0
Sulfiti	mg/l	1,0	10

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

*** Ovaj parametar se ispituje samo u slučaju prisustva navedenog teškog metala u pigmentima ili u drugim sirovinama

**** Ispituje se u slučaju korištenja hlornih jedinjenja pri izbjeljivanju

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju i preradu tekstila su:
  - Zamjena sirovina u tehnološkim postupcima sa onima koje manje uzrokuju opterećenje efluenta, ukoliko se pri tome ne šteti kvalitetu proizvoda;
  - Korištenje biološki lako razgradljivih deterdženata;
  - Zamjena etilendiamintetrasirćetne kiseline i njenih spojeva i soli sa biološki bolje razgradljivim sredstvima;
  - Upotreba sintetičkog škroba koji ima visok stepen biološke razgradljivosti;
  - Zamjena natrijevog hipohlorita, trihlorbenzena, živinih spojeva, polivinilalkohola, karbosimetilceluloze, poliakrilata i njihovih spojeva aktifenolotoksilata, fosfonatom i drugim sličnim spojevima;
  - Zamjena boja koje sadrže živu, kadmij, olovo, bakar, nikl i hrom, te druge teške metale;
  - Zamjena ili smanjenje upotrebe toksičnih i nerazgradljivih organskih spojeva i silikona;
  - Zamjena tvari koje smanjuju koncentraciju kisika u vodi.

Prilog 22

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje biljnih i životinjskih ulja i masti

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na ispuštanje tehnoloških otpadnih voda nastalih tokom proizvodnje i prerade biljnih i životinjskih ulja i masti.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovog Priloga odnose se na:
  - proizvodnju biljnih ulja i masti te poluproizvoda iz uljnih sjemenki,

- rafiniranje (uključuje sve tehnološke postupke u rafiniranju sirovog biljnog ulja i masti), te pakiranje ulja i masti, koja su predmet ovoga Priloga,
  - otpadne vode iz pogona za proizvodnju tehničkih masti i kafilerija,
  - proizvodnju margarina i drugih masti za prehranu,
  - proizvodnju i pakiranje životinjske masti za prehranu,
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
- sanitarne otpadne vode,
  - rashladne sisteme i parne generatore,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar navedenih izvora onečišćenja.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,3	20
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško-lapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Ukupni ugljikovodici	mg/l	20	100
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hrom**	mg/l	0,5	0,5
Nikl***	mg/l	0,5	0,5
Živa**	mg/l	0,01	0,01
Slobodni hlor	mg/l	0,2	0,5
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Amonijak	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 jezera)	5,0*
Sulfati	mg/l	2000	200
Sulfidi	mg/l	0,1	2,0

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Vrijedi za izvore onečišćenja u kojima se tehnološkim procesima koristi hrom ili živa, ili njihovi spojevi

*** Vrijedi samo za objekte i uređaje za proizvodnju hidratiziranih masti i margarina

(5) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju biljnih i životinjskih ulja i masti su:

- Upotreba uljarica koje u tehnološkom procesu proizvodnje ulja ispuštaju manje sluzi, nezasićenih masnih kiselina i ne sadržavaju pesticide, ukoliko to dopušta postupak rafiniranja;
- Brza obrada biljnih ili životinjskih sirovina za proizvodnju ulja, kako bi se spriječili enzimski ili mikrobiološki procesi;
- Korištenje recirkulacije vode u tehnološkom procesu sa odstranjivanjem otpadaka iz tehnološkog procesa u vodi iz uređaja za sušenje sirovog ulja i prilikom pražnjenja troja;
- Upotreba postupka suhog topljenja pri dobivanju životinjskih masti;
- Upotreba fizičkog postupka rafiniranja kod kojeg se smanjuje ili sprečava dospijevanje neželjenih produkata ili masti u otpadnu vodu;
- Korištenje zatvorenog kruga pri postupku preesterizacije i oplemenjivanja;
- Nekorištenje mikroorganizama ili enzima koji otapaju masti pri čišćenju mastolova;
- Ravnomjerno ispuštanje efluenta u sistem javne odvodnje sa uređajem za pročišćavanje;
- Pravilno odlaganje svih vrsta otpadaka koji nastaju u tehnološkom procesu proizvodnje biljnih ulja i životinjskih masti, naročito otpadnih masti i čišćenja otpadne vode.

Prilog 23**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz finalne obrade obojenih metala**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom iskopavanja ruda, te proizvodnje i livenja obojenih metala olova, kalaja, bakra, cinka, kobalta, aluminija, plemenitih metala i sporednih proizvoda, kao i od proizvodnje poluproizvoda.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode iz objekata i postrojenja za:
- sanitarne otpadne vode koje nastaju u unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda,
  - oborinske vode, osim ukoliko se nalaze u dodiru sa tehnološkim postupkom.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u tabelama 1 do 7 ovoga Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri eksploataciji (iskopavanju) ruda i obradom ruda obojenih metala - osnovni parametri

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM*
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% razblaženja otpadne vode	> 50%	-

*nije primjenljivo za otpadne vode nastale iskopavanjem ruda

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od bakra

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,1	0,5	0,02	0,5	0,5	1,0

KANALIZACIJA	0,1	0,1	0,5	0,02	0,5	0,5	1,0
--------------	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

Tabela 3. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od olova i kalaja

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Kobalt (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,1	0,5	0,1	0,05	0,5	0,5	1,0
KANALIZACIJA	0,1	0,1	0,5	0,1	0,05	0,5	0,5	1,0

Tabela 4. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od cinka i/ili kadmija

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,1	0,1	0,05	0,1	0,2	1,0
KANALIZACIJA	0,1	0,1	0,1	0,05	0,1	0,2	1,0

Tabela 5. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od plemenitih metala

POKAZATELJI	Srebro (mg/l)	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,6	0,1	0,05	0,3	0,05	0,5	0,5	0,4
KANALIZACIJA	0,6	0,1	0,05	0,3	0,05	0,5	0,5	0,4

Tabela 6. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od nikla i/ili kobalta

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Kobalt (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,3	0,1	0,5	0,5	0,05	2	0,5	1,0
KANALIZACIJA	0,3	0,1	0,5	0,5	0,05	2	0,5	1,0

Tabela 7. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od ferolegure

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Hrom VI (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,05	0,2	0,05	0,5	0,05	2	0,2	1,0
KANALIZACIJA	0,1	0,05	0,2	0,05	0,5	0,05	2	0,2	1,0

- (4) Proizvodnja aluminija se vrši u zatvorenom ciklusu i i prema najbolje raspoloživim praksama ne podrazumijeva nastanak i ispuštanje otpadnih voda u okoliš ili sistem javne kanalizacije.
- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
- Duga recirkulacija rashladne i vode za pranje;
  - Višestruka upotreba tretirane vode i upotreba precipitovane vode gdje to okolnosti dozvoljavaju;
  - Odvajanje tokova otpadne vode koje zahtijevaju tretman od onih koje to ne zahtijevaju;
  - Izbjegavanje procesnih tehnologija koje uključuju velike zapremine otpadne vode;
  - Upotreba sirovina i pomoćnih materijala sa niskim sadržajem zagađenja.
- (2) Odredbe iz stava 1. Ovog Priloga odnose se na otpadne vode iz postupka:
- sinter postrojenja - aglomeracija,
  - visoka peć i granulacija troske,
  - koksna peć,
  - konvektorska (BOF) i elektrolučna čeličana (EAF),
  - sekundarna metalurgija,
  - kontinuirano livenje,
  - vruća proizvodnja šipki,
  - hladna proizvodnja trake,
  - hladna proizvodnja cijevi, profila, sjajnog čelika i žice,
  - kontinuirana površinska obrada proizvoda i poluproizvoda od čelika.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode iz objekata i postrojenja za:
- sanitarne otpadne vode koje nastaju u unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu, osim ako nisu odvojene od tehnoloških otpadnih voda,
  - otpadne vode koksne peći ako nije u sastavu tehnološkog procesa proizvodnje željeza i čelika,
  - oborinske vode, osim ukoliko se nalaze u dodiru sa tehnološkim postupkom.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda za aktivnosti navedene u stavu 1, koje će se ispuštati u površinski vodotok i sistem javne kanalizacije navode se tabelama 1-8.

Prilog 24

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz lijevanja i obrade željeza, čelika i livnica kovanog željeza

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na otpadne vode iz lijevanja i obrade željeza, čelika i livnica kovanog željeza

Tabela 1. Granične vrijednosti otpadnih voda- opći parametri

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% razblažena otpadne vode	> 50%	-

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pogona za sinteriranje/aglomeraciju - specifični parametri

POKAZATELJI	Suspendirane materije (mg/l)	HPK (mgO ₂ /l)	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Željezo (mg/l)	Živa (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)	Bakar (mg/l)	Cijanidi (mg/l)	Nikal(mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	30	100	0,1	0,1	5	0,01	0,5	2	0,5	0,4	0,5	0,5
KANALIZACIJA	400	700	0,1	0,1	5	0,01	0,5	2	0,5	0,4	0,5	0,5

Tabela 3. Granične vrijednosti onečišćenja otpadnih voda iz visoke peći i granulacije troske - specifični parametri

POKAZATELJI	Suspendirane materije (mg/l)	Željezo (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)	Cijanidi (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	30	5	0,5	2	0,4
KANALIZACIJA	400	5	0,5	2	0,4

Tabela 4. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz koksne peći- specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	BPK5 (mgO ₂ /l)	Sulfidi (mg/l)	Tiocijanat (mg/l)	Cijanidi (mg/l)	PAH *(mg/l)	Fenoli (mg/l)	Zbir amonijaka, nitrata i nitrita (mgN/l)
POVRŠINSKE VODE	220	20	0,1	4	0,1	0,05	0,5	50
KANALIZACIJA	700	125	1,0	4	0,1	0,05	0,5	50

*zbir fluorantena, benzo[b]fluorantena, benzo[k]fluorantena, benzo[a]pirena, indeno[1, 2, 3-cd]pirena i benzo[g,h,i] perilena

Tabela 5. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz konvektorske (BOF), elektrolučne čeličane (EAF) i kontinuiranog livenja - specifični parametri

POKAZATELJI	Suspendirane materije (mg/l)	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Cink (mg/l)	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	20	40	5	2	0,5	0,5	10
KANALIZACIJA	400	700	5	2	0,5	0,5	20

Tabela 6. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz aktivnosti vruće proizvodnje šipki - specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Cink (mg/l)	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	200	5,0	2,0	0,5	0,5	10
KANALIZACIJA	700	5,0	2,0	0,5	0,5	20

Tabela 7. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz aktivnosti hladne proizvodnje proizvodnje trake, cijevi, profila, sjajnog čelika i žice - specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Cink (mg/l)	Nitrit	Fluorid	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Hrom VI (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	250	3,0	2,0	5,0	30,0	0,5	0,5	0,1	10
KANALIZACIJA	700	3,0	2,0	5,0	30,0	0,5	0,5	0,1	20

Tabela 8. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz kontinuirane površinske obrade proizvoda i poluproizvoda od čelika - specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Fosfor* (mg/l)	AOX	Cijanid (mg/l)	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Hrom VI (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	300	5,0	2,0 (1 za osjetljiva područja)	1,0	0,2	0,5	0,5	0,1	10
KANALIZACIJA	700	5,0	2,0	1,0	0,2	0,5	0,5	0,1	20

* U slučaju da se u završnoj fazi površinske obrade čelika koristi fosfatiranje

- (5) Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja.
- (6) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (7) Industrijama se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Izbjegavanje korištenja pitke vode za proizvodne linije;
  - Povećanje broja i/ili kapaciteta sistema cirkulacije vode prilikom izgradnje novih postrojenja ili modernizacije/obnove postojećih postrojenja;
  - Centraliziranje distribucije ulazne slatke vode;

- Višekratno korištenje vode sve dok pojedini parametri ne dostignu svoja zakonska ili tehnička ograničenja;
- Korištenje vode u drugim dijelovima postrojenja, ako su samo neki pokazatelji bili pod utjecajem, te je moguća njena daljnja upotreba;
- Razdvajanje obrađenih i neobrađenih otpadnih voda; ova mjera omogućava zbrinjavanje otpadnih voda na različite načine uz prihvatljive troškove;
- Korištenje oborinske vode gdje god je to moguće.

Prilog 25

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje iprerade stakla i mineralnih vlakana

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje stakla i mineralnih vlakana.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom:
  - pripreme smjese, taljenja i oblikovanja, te proizvodnje staklenih vlakana i umjetnih mineralnih vlakana,

- mehaničke obrade (stiskanje, obrezivanje, savijanje, izbočivanje, prednaprezanje, brušenje, poliranje, bušenje, matiranje, itd.) svih vrsta stakala,
  - hemijske obrade (kiselinsko poliranje, jetkanje i matiranje) stakla,
  - srebrenja i bakrenja ravnog stakla (izrada ogledala),
  - srebrenja sitnih staklenih predmeta,
  - prerade staklenih vlakana ili umjetnih mineralnih vlakana u tkanine od staklenih vlakana ili u izolacijski materijal i
  - pročišćavanje otpadnog zraka nastalog prilikom gore navedenih aktivnosti uz korištenje vodenih rastvora.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na sljedeće izvore onečišćenja:
- rashladne otpadne vode iz razdjelnog sistema odvodnje objekata i postrojenja iz stava 2. ovog Priloga
  - sanitarne otpadne vode iz razdjelnog sistema odvodnje objekata i postrojenja iz stava 2. ove tačke.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji supredmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	30	400
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250
HPK	mg O ₂ /l	130	700
Fenoli	mg/l	1,0	10,0
Mineralna ulja	mg/l	15	30,0
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Aluminij	mg/l	0,5	-
Arsen	mg/l	0,3	0,3
Barij	mg/l	3,0	5,0
Bor	mg/l	3,0	10,0
Cink	mg/l	0,5	2,0
Otopljeni fluoriidi	mg/l	6	20,0
Kadmij	mg/l	0,05	0,1
Kalaj	mg/l	0,5	2,0
Ukupnihrom	mg/l	0,3	0,5
Nikl	mg/l	0,5	0,5
Olovo	mg/l	0,3	0,5
Sulfati	mg/l	1000	-
Amonijak	mg/l	10,0	-

** Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (6) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (7) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju stakla i mineralnih vlakana su:
- Primijeniti zatvoreni sistem za vode od pranja filtera i iz uređaja za pročišćavanje otpadnog zraka;
  - Primijeniti zatvoreni ili poluzatvoreni sistem hlađenja (rashladne vode i/ili emulzije za hlađenje i podmazivanje iz postupka proizvodnje i oblikovanja stakla);
  - Omogućiti upotrebu biološki razgradivih maziva za hlađenje;

- Sakupljati i odvoziti otpadne emulzije putem ovlaštene pravne osobe;
- Spriječiti upotrebu tvari i dodataka koji sadrže halogenirane ugljikovodike;
- Spriječiti upotrebu etilendiamintetrakisirćetne kiseline, njezinih homologa i njihovih soli te drugih aminopolikarbonskih kiselina, njihovih homologa i soli;
- Primijeniti zatvoreni sistem za otpadne vode iz mehaničke obrade stakla;
- Omogućiti ponovnu upotrebu sredstava za brušenje;
- Omogućiti upotrebu biorazgradivih sredstava za pranje i čišćenje;
- Omogućiti ponovnu upotrebu tvari koje se upotrebljavaju za kade za poliranje, matiranje i jetkanje;
- Omogućiti ponovnu upotrebu tvari koje se koriste za srebrenje i bakrenje;
- Spriječiti nastajanje bakar-tetraaminskih kompleksa razdvajanjem otpadnih voda koje sadrže bakar, odnosno amonijak;
- Omogućiti upotrebu biološki razgradivog veziva za vlakna;
- Sakupljati i odvoziti opasni i neopasni otpad.

Prilog 26

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje amonij sulfata i mineralnih gnojiva

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na objekte i postrojenja iz kojih se ispuštaju tehnološke otpadne vode nastale u procesima proizvodnje mineralnih gnojiva.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na izvore onečišćenja:
- proizvodnje amonijaka, uree i dušične kiseline,
  - proizvodnje amonijnitrat/kalcijamonijnitrat (AN/KAN) gnojiva,
  - proizvodnje složenih mineralnih gnojiva koja sadrže dušik, fosfor i kalij (NPK gnojiva),
  - proizvodnje sumporne i fosforne kiseline u okviru proizvodnje mineralnih đubriva,
  - proizvodnje glina i tekućih gnojiva,
  - proizvodnje amonij sulfata.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		5,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Fluoridi otopljeni	mg/l	20	20
Sulfati	mg/l	1000	300
Amonijak	mg/l	15	-
Ukupni dušik	mg/l	25	100*
Nitrati	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5
Kadmij	mg/l	0,1	0,1

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (5) Posebne mjere u vezi ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju mineralnih gnojiva su:
- Fluorna otpadna voda iz proizvodnje fosforne kiseline prethodno mora biti obrađena prije ispuštanja;
  - Tehnološke otpadne vode opterećene dušikom iznad propisane granične vrijednosti trebaju proći proces obrade jednom od fizikalno-hemijskih metoda prije ispuštanja u prirodni prijemnik;
  - Otpadnu vodu koja se koristi za prenos ostatka treba vratiti u proces i ponovno koristiti u najvećoj mogućoj mjeri;
  - Ostale posebne mjere sukladne najbolje raspoloživim tehnikama.

Prilog 27

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz iskopavanja kamena, kvarca, dolomita

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale proizvodnjom kamena, kvarca i dolomita.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na izvore onečišćenja nastalih tokom:
- rudarenja i prerade prirodnog kamena, kvarca, pijeska i šljunka i proizvodnje zemlje za bijeljenje, kreča i dolomita,
  - proizvodnje građevinskog pijeska,
  - proizvodnje betona i betonskih proizvoda.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na sljedeće izvore onečišćenja:
- sanitarne otpadne vode,
  - otpadne vode iz indirektnih rashladnih sistema i procesne vode kao i otpadne vode nastale prečišćavanjem gasova.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
pH		6,5-9,0	6,5-9,5
Suspendovane materije	mg/l	35	400*
HPK**		125	700*
Ukupni hrom**	mg/l	0,1	0,1
Hrom VI**	mg/l	0,4	0,4

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje se ispuštaju u površinski vodotok ili kanalizacijski sistem - specifični parametri

POKAZATELJI (JEDINICA)	PROCES*											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Aluminij mg/l	3	3	3	-	-	-	-	-	2	3	3	3
Amonijak mg/l	100	30	-	30	30	50	50	50	20	30	-	-
HPK mgO ₂ /l**	400	100	100	200	200	400	600	200	100	400	400	300
Željezo mg/l	3	3	-	3	3	-	3	3	3	3	3	3
Fluoridi mg/l	50	20	50	-	50	-	50	-	50	30	-	-
Nitrati mg/l	-	5	5	5	-	5	-	-	5	5	-	-
Mineralna ulja mg/l	10											
Fosfor mg/l	2 (10 osjetljiva područja)											
AOX mg/l	1											
Arsen mg/l	0,1	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-
Barij mg/l	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Olovo mg/l	0,5	-	-	-	0,5	-	0,5	0,5	0,5	0,5	-	0,5

AOX**	mg/l	0,1	0,1
Mineralna ulja	mg/l	10	20,0

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta

** Ne ispituju se u slučaju otpadne vode od rudarenja

Prilog 28

Granične vrijednosti emisije otpadnih voda iz prerade i fine obrade metala

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom prerade i fine obrade metala.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode iz postupka:
- 1 - galvanizacija;
  - 2 - dekapiranje;
  - 3 - anodizacija;
  - 4 - bruniranje;
  - 5 - toplo prevlačenje cinka, toplo kalajisanje;
  - 6 - kaljenje;
  - 7 - proizvodnju štampanih kola;
  - 8 - proizvodnja baterija;
  - 9 - emajliranje;
  - 10 - radionice za obradu metala;
  - 11 - brušenje i
  - 12 - farbanje.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na sljedeće izvore onečišćenja:
- rashladne otpadne vode,
  - sanitarne otpadne vode.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u
- (5) Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama - opći parametri

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% razblaženja otpadne vode	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	Tabela 2	700*

** Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

Kadmij mg/l	0,2	-	-	-	0,1	-	-	0,2	0,2	0,1	-	0,2
Slobodni hlor mg/l	0,5	0,5	-	0,5	-	0,5	-	-	-	0,5	-	-
Ukupni hrom mg/l	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-	0,5	-	0,5	0,5	0,5	0,5
Hrom VI mg/l	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	0,1	-	0,1	0,1	0,1	0,1
Kobalt mg/l	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Cijanidi mg/l	0,2	-	-	-	-	1	0,2	-	-	0,2	-	-
Bakar mg/l	0,5	0,5	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nikl mg/l	0,5	0,5	-	0,5	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Živa mg/l	-	-	-	-	-	-	-	0,05	-	-	-	-
Selen mg/l	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Srebro mg/l	0,1	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-
Sulfidi mg/l	1	1	-	1	-	-	1	1	1	-	-	-
Kalaj mg/l	2	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Cink mg/l	2	2	2	-	2	-	-	2	2	2	2	2

* Prosesi navedeni u stavu 2 ovoga Priloga

(5) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Tretman procesnih kupki, u smislu pogodnih metoda, kao što su membranska filtracija, jonska izmjena, elektroliza i termalni procesi, u cilju maksimizacije radnog vijeka procesnih kupki;
- Zadržavanje sastojaka kupki, u smislu pogodnih metoda, kao što su smanjen ulaz sirovina, optimizirani sastav kupke;
- Višestruka upotreba vode za ispiranje, u smislu pogodnih metoda, kao što je kaskadno ispiranje i recirkulaciona tehnologija korištenjem jonske izmjene;
- Vraćanje pogodnih sastojaka kupki, iz kupki za ispiranje u procesne kupke;
- Vraćanjem EDTA (etilendiamintetrasirčetna kiselina) i njene soli iz hemijskih kupki za bakar i odgovarajućih kupki za ispiranje.

Prilog 29

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje sode

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na objekte i postrojenja iz kojih se ispuštaju tehnološke otpadne vode nastale u procesima proizvodnje lake i teške sode, te sode bikarbone.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode koje nastaju u procesu:
  - destilacije (regeneracije) amonijaka,
  - pripreme slane vode,
  - pripremu kotlovske vode.
- (3) Odredbe ovoga Priloga se ne odnose na sanitarne i oborinske vode koje nisu u kontaktu sa tehnološkim procesom.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura	°C	30
pH vrijednost		5,5 - 9,0
Suspendirane tvari	mg/l	35
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Sulfati	mg/l	2000
Hloridi	mg/l	3000
Olovo	mg/l	0,3
Kadmijum	mg/l	0,05
Hrom	mg/l	0,5
Nikl	mg/l	0,5
Živa	mg/l	0,01

(5) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Racionalna upotreba vode u svim tehnološkim procesima, gdje god je to moguće;
- Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
- Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
- Maksimalna iskoristivost sirovina iz matičnih lugova za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
- Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontrolisanim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom izvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;
- Primijeniti suhe postupke čišćenja pogona, strojeva i opreme, gdje je to moguće;
- Instalacija taložnica koje omogućavaju efikasno uklanjanje suspendovanih materija do 2 kg/t sode.

Prilog 30

GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA OTPADNIH VODA IZ PROIZVODNJE KUHINJSKE SOLI

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na objekte i postrojenja iz kojih se ispuštaju tehnološke otpadne vode nastale u procesima proizvodnje kuhinjske soli (NaCl).
- (2) Odredbe ovoga Priloga se ne odnose na sanitarne i oborinske vode koje nisu u kontaktu sa tehnološkim procesom.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura	°C	30
pH vrijednost		5,5 - 9,0
Suspendirane tvari	mg/l	35
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Hloridi	mg/l	3000

(4) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Racionalna upotreba vode u svim tehnološkim procesima, gdje god je to moguće,
- Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
- Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
- Maksimalna iskoristivost sirovina iz matičnih lugova za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
- Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici

sa svjetlosnom izvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;

- Primijeniti suhe postupke čišćenja pogona, strojeva i opreme, gdje je to moguće.

Prilog 31

Granične vrijednosti emisije otpadnih voda iz proizvodnje konditorskih proizvoda

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode čije zagađujuće supstance potiču uglavnom od proizvodnje konditorskih proizvoda.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovog Priloga odnose se na:
  - proizvodnju pekarskih proizvoda,
  - proizvodnju biskvita i keksa,
  - proizvodnju kakaa za napitke,
  - proizvodnju čokolada,
  - proizvodnju kuhanih slatkiša itd.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode koje potiču od:
  - prerade krompira u destilerijama,
  - fabrika škroba,
  - kao ni na otpadne vode koje potiču od indirektnog rashladnog sistema i procesne otpadne vode.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u Tabela 1. ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/h	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mgO ₂ /l	25	250*
HPK	mgO ₂ /l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10,0	-
Nitratni dušik (NO ₃ -N)	mg/l	10,0	50,0
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja;

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode
- (6) Industriji se preporučuje primjena o mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Racionalna upotreba vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr. visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, te recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju; suho čišćenje opreme, radnih površina, podova pogona i svih prostora za rad prije pranja),
  - Racionalna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava, koja ne izlučuju hlor,
  - Uklanjanje čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje,
  - Ponovna upotreba djelomično pročišćenih tehnoloških otpadnih voda za manje zahtjevne postupke u tehnološkom procesu i

- Pravilno odlaganje svih vrsta otpada koji nastaju u tehnološkom procesu proizvodnje.

Prilog 32

Granične vrijednosti emisije otpadnih voda iz proizvodnje ploča od drvenih vlakana

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode čije zagađujuće supstance potiču uglavnom od proizvodnje ploča od drvenih vlakana.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovog Priloga odnose se na:
  - proizvodnju ploča od drvenih vlakana (ploče za izradu namještaja, lesonit, iverica, furnir, termoizolacione ploče od drveta i slični proizvodi od impregmiranih drvenih vlakana i piljevine),
  - uređaje za loženje u krugu postrojenja (uključujući motore) u kojima nastaju vrući gasovi za direktno zagrijavanje sušnica,
  - proizvodnju smolom impregiranog papire.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode koje potiču od:
  - uređaja za loženje u krugu postrojenja (uključujući motore) u kojima ne nastaju vrući gasovi za direktno zagrijavanje sušnica,
  - laminiranje, lakiranje ili bojenje neobrađenih ploča,
  - indirektnog rashladnog sistema i procesne otpadne vode.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u Tabela 1. ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/h	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mgO ₂ /l	35	250*
HPK	mgO ₂ /l	200	700*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja;

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - utovar i istovar smola i ostalih pomoćnih materijala isključivo na prostoru koji je za to namijenjen i na kojem postoji zaštita od otjecanja tekućina koje su iscurile,
  - prikupljanje materijala prije zbrinjavanja i njegovo pohranjivanje na prostoru koji je za to namijenjen i na kojem postoji zaštita od otjecanja tekućina koje su iscurile,
  - opremanje svih objekata za privremeno skladištenje hemikalija iz kojih može doći do izlivanja pri visokim nivoima tekućine,
  - osiguravanje sistema za zadržavanje radi prikupljanja svih istjecanja iz prirubnica i ventila na cijevima koje se upotrebljavaju za prijevoz materijala koji nisu voda ili drvo, osim ako je izvedba prirubnica i ventila tehnički nepropusna,

- osiguravanje dovoljne zalihe plutajućih brana i primjerenog upijajućeg materijala,
- izbjegavanje podzemnih cijevi za prijevoz tvari koje nisu voda ili drvo,
- izgradnja vodonepropusnog dna na rezervoarima za oborinske vode iz vanjskih prostora za skladištenje drva.
- mehaničko odvajanje grubih materijala rešetkama i sitima;
- fizikalno-kemijsko odvajanje grubih nečistoća, npr. upotrebom pješčanih filtera, flotacijom otopljenim zrakom, koagulacijom i flokulacijom.

Na temelju članka 55. stavak (1) Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/06), na prijedlog federalnog ministra okoliša i turizma, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 219. sjednici, održanoj 16.04.2020. godine, donosi

UREDBU

O UVJETIMA ISPUŠTANJA OTPADNIH VODA U OKOLIŠ I SUSTAVE JAVNE KANALIZACIJE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Ovom uredbom utvrđuju se: uslovi za prikupljanje, pročišćavanje i ispuštanje komunalnih otpadnih voda, uslovi pročišćavanja i ispuštanja tehnoloških otpadnih voda u okoliš ili javne kanalizacione sisteme, granične vrijednosti emisija otpadnih voda kod njihovog ispuštanja u okoliš ili sisteme javne kanalizacije, rokovi za dostizanje graničnih vrijednosti, te monitoring i ispitivanje otpadnih voda.

Članak 2.

(Cilj)

Organiziranje i provođenje mjera i aktivnosti na zaštiti okoliša utvrđenih ovom uredbom ima za cilj da se ostvari zaštita okoliša od štetnih utjecaja ili djelovanja zagađenja izazvanog komunalnim i tehnološkim otpadnim vodama na teritoriji Federacije BiH.

Članak 3.

(Definicije pojedinih izraza)

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- a) **Adekvatno pročišćavanje** podrazumijeva pročišćavanje komunalnih i/ili tehnoloških otpadnih voda bilo kojim procesom i/ili načinom ispuštanja kojim se omogućava da vodna tijela u koja se ispuštaju otpadne vode zadovoljavaju standarde kvaliteta okoliša (SKO) i okolišne ciljeve propisane za to vodno tijelo;
- b) **Aglomeracija** podrazumijeva područje na kojem su stanovništvo i/ili privredne aktivnosti dovoljno koncentrisani da se komunalne otpadne vode mogu prikupljati i odvoditi do postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda ili do krajnje tačke ispuštanja;
- c) **BAS** označava BiH akreditacione standarde;
- d) **Biorazgradive otpadne vode** su otpadne vode kompatibilne komunalnim otpadnim vodama a označavaju otpadne vode koje sadrže organske tvari koje se mogu razgraditi djelovanjem mikroorganizama;
- e) **BPK₅** označava petodnevnu biokemijsku potrošnju rastvorenog kisika potrebnog za biološku razgradnju organske materije;
- f) **Emisija** označava kontrolisano ili nekontrolisano, direktno ili indirektno ispuštanje tvari u okoliš u tekućem, plinovitom ili čvrstom stanju, i/ili ispuštanje energije (toplina, zračenje) kao i ispuštanje organizama, iz tačkastih ili difuznih izvora smještenih unutar postrojenja.
- g) **ES** (ekvivalentni stanovnik) označava biorazgradivo organsko opterećenje koje ima petodnevnu biohemijsku potrošnju kisika (BPK₅) od 60 g kisika na dan;
- h) **Estuarij** podrazumijeva prijelazno područje na ušću rijeke koje se nalazi između slatke vode i obalnih morskih voda;
- i) **Eutrofikacija** označava obogaćivanje vode hranjivim tvarima, naročito spojevima azota i/ili fosfora, koje ubrzavaju rast algi i viših oblika biljnog života koji dovodi do neželjenog poremećaja ravnoteže organizama prisutnih u vodi kao i kvaliteta vode;
- j) **Granična vrijednost emisije** označava masu specifičnog parametra, koncentraciju i/ili nivo emisije koji ne može biti prekoračen za vrijeme jednog ili više vremenskih perioda. Granična vrijednost emisije se može uspostaviti za određenu grupu, familiju ili kategoriju supstance datih u prilogima od 1 do 32 ove uredbe; po pravilu, Granična vrijednost emisije se primjenjuje u tački gdje otpadne vode napuštaju postrojenje pri čemu se za bilo kakvu kvantifikaciju istih svako razređenje mora zanemariti. U pogledu indirektnih ispuštanja u vodna tijela, učinak postrojenja za pročišćavanje može se uzeti u obzir ukoliko se garantuje ekvivalentan nivo zaštite okoliša u cjelini te ako ispuštanje otpadnih voda ne dovodi do povećanja zagađenja okoliša;
- k) **Indirektno ispuštanje** označava ispuštanje pročišćenih otpadnih voda sa filtracijom kroz površinske ili podzemne slojeve zemljišta u podzemne vode;
- l) **Kanalizacijski sustav** je sustav kojim se prikupljaju, odvođe i pročišćavaju komunalne i/ili tehnološke otpadne vode;
- m) **Komunalne otpadne vode** označavaju sanitarne otpadne vode ili mješavina sanitarnih otpadnih voda s tehnološkim otpadnim vodama i/ili oborinskim vodama;
- n) **Ispuštanje otpadnih voda u okoliš** označava ispuštanje otpadnih voda u površinske vode i indirektno ispuštaje otpadnih voda u podzemne vode, uključujući i ispuštanje u javne kanalizacione sisteme bez prečišćavanja;
- o) **Monitoring otpadnih voda** označava proces uzimanja uzoraka prema utvrđenom programu, analiziranja, zapisivanja i razmjene podataka o karakteristikama otpadnih voda koji se najčešće provodi sa ciljem provjere pridržavanja dozvoljenih vrijednosti za kvalitet ispuštene vode;
- p) **Mulj** označava preostali mulj, obrađen ili neobrađen, dobijen iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;
- r) **NRT (Najbolje raspoložive tehnike)** označavaju najdjelotvorniju i najnapredniju fazu u razvoju aktivnosti i načinu njihovog obavljanja koja ukazuje na praktičnu pogodnost određenih tehnika da pruže osnovu za granične vrijednosti emisija i druge uslove iz dozvole, propisane u cilju sprječavanja, ili ako to nije izvodljivo, u cilju smanjenja emisija i utjecaja na okoliš kao cjelinu.

- **tehnike** označavaju oboje: korištenu tehnologiju i način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, pogonjeno i stavljeno van pogona;
  - **raspoložive tehnike** označavaju tehnike razvijene do stepena koji omogućava primjenu u relevantnom industrijskom sektoru pod ekonomski i tehnički prihvatljivim uslovima, uzimajući u obzir troškove, njihove prednosti i kriterij jednostavne dostupnosti za operatora;
  - **najbolje** znači najučinkovitije u postizanju visokog općeg nivoa zaštite okoliša kao cjeline.
- s) **Oborinske onečišćene vode** su otpadne vode koje nastaju ispiranjem oborinama s površina: autocesta, aerodroma i sličnih prometnih objekata, benzinskih crpki, radionica za popravak vozila sa nenatkrivenim radnim prostorom;
- t) **Predtretman** označava pročišćavanje tehnoloških otpadnih voda u skladu sa zahtjevima iz ove uredbe o ispuštanju tehnoloških otpadnih voda u javni kanalizacioni sistem;
- u) **Primarno pročišćavanje** označava pročišćavanje komunalnih otpadnih voda fizikalnim i/ili kemijskim procesom koji obuhvaća taloženje suspendovanih krutih tvari ili druge procese u kojima se BPK5 ulaznih otpadnih voda smanjuje za najmanje 20% prije ispuštanja, a ukupne suspendirane krute tvari ulaznih otpadnih voda se smanjuju za najmanje 50%;
- v) **Prioritetne supstance** označavaju supstance ili grupe supstanci koje predstavljaju značajan rizik za akvatični okoliš i ljudsko zdravlje, navedene u propisu koji reguliše karakterizaciju površinskih i podzemnih voda, referentne uvjete i paramete za ocjenu stanja voda i monitoringa voda;
- z) **Sanitarne otpadne vode** označavaju otpadne vode iz stambenih, uslužnih i drugih objekata koje uglavnom potiču od ljudskog metabolizma i iz kućanskih aktivnosti;
- aa) **Sekundarno pročišćavanje** označava pročišćavanje komunalnih otpadnih voda procesom koji općenito obuhvaća biološko pročišćavanje sa sekundarnim taloženjem ili druge procese u kojima se poštuju zahtjevi iz Tabele 1.2 Priloga 1. ove uredbe;
- bb) **SKO (Standard kvalitete okoliša)** označava set zahtjeva koji moraju biti ispunjeni u određeno vrijeme u određenoj sredini ili njenom određenom dijelu, u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03 i 38/09);
- cc) **Tehnološke otpadne vode** označavaju sve otpadne vode koje nastaju u tehnološkim postupcima i ispuštaju se iz objekata u kojima se obavlja bilo kakva industrijska ili privredna aktivnost, osim sanitarnih otpadnih voda i oborinskih voda;
- dd) **Tercijarno pročišćavanje** označava pročišćavanje komunalnih otpadnih voda putem kojeg se nakon sekundarnog pročišćavanja fosfor i/ili azot dodatno uklanjaju u skladu sa zahtjevima iz člana 10. ove Uredbe;
- ee) **Toksiološki bioogled 48hEC50** označava efektivnu početnu inhibitornu koncentraciju koja izaziva nepokretnost 50% organizama unutar 48 h vremena izlaganja (Daphnia magna Straus);
- ff) **Ukupni azot** označava sumu organskog azota i azota iz NH_4^+ , NO_2^- i NO_3^- .

POGLAVLJE II. KOMUNALNE OTPADNE VODE

Članak 4.

(Javni kanalizacijski sustavi)

- (1) Prikupljanje, odvodnja, pročišćavanje i ispuštanje komunalnih otpadnih voda u okoliš vrši se putem javnih kanalizacijskih sustava na način i pod uslovima utvrđenim u čl. 5. do 12. ove uredbe.
- (2) Zabranjeno je da se u javni kanalizacijski sustavi odlaže otpad ili ispuštaju otpadne vode koje mogu izazvati:
  - a) opasnost po zdravlje ljudi;
  - b) prekid ili smanjenje proticaja u kanalizacijskom sustavu ili doticaja na postrojenje za pročišćavanje;
  - c) oštećenje kanalizacionog sistema ili postrojenja za pročišćavanje;
  - d) probleme u radu ili održavanju postrojenja za pročišćavanje;
  - e) restrikcije u korištenju mulja sa postrojenja za pročišćavanje u poljoprivredne svrhe.
- (3) U cilju obezbjeđenja uslova za siguran rad kanalizacijskog sustava i/ili postrojenja za pročišćavanje, nadležni operator za upravljanje kanalizacijskim sustavom može, uz zahtjeve iz člana 9. ove uredbe, uspostaviti i dodatne tehničke zahtjeve u pogledu ispuštanja otpadnih voda u javni kanalizacijski sustavi.
- (4) Pročišćene otpadne vode ponovo će se koristiti kad god je moguće (odgovarajuće) uz uslov da se minimaliziraju štetni učinci na okoliš.

Članak 5.

(Rokovi za izgradnju javnih kanalizacijski sustava)

- (1) Sve aglomeracije moraju imati javne kanalizacijske sustave za prikupljanje otpadnih voda najkasnije u sljedećim rokovima, i to:
  - a) 6 godina nakon što Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) postane članica Evropske unije (u daljenjem tekstu: EU) i to za aglomeracije sa opterećenjem preko 15.000 ES;
  - b) 18 godina nakon što BiH postane članica EU i to za aglomeracije sa opterećenjem između 2.000 i 15.000 ES;
  - c) 12 godina nakon što BiH postane članica EU i to za aglomeracije sa opterećenjem preko 10.000 ES koje ispuštaju otpadne vode u vodna tijela koja se uvrštena u osjetljiva područja.
- (2) U područjima gdje izgradnja javnog kanalizacionog sistema nije opravdana bilo što se izgradnjom tog sistema ne bi ostvarila značajnija zaštita okoliša ili što bi njegova izgradnja iziskivala neopravdano velike investicione i eksploatacione troškove, koristiće se individualni sistemi ili drugi prikladni sistemi kojima se ostvaruje isti nivo zaštite okoliša, a što se propisuje odlukom o odvodnji otpadnih voda koja se donosi na osnovu Zakona o vodama.

Članak 6.

(Tip javnog kanalizacijskog sustava)

- (1) Javni kanalizacijski sustav može biti:
  - a) mješoviti sustav kod kojeg se otpadne i oborinske vode odvođe zajedničkim kanalizacijskim vodovima;
  - b) separatan sistem kod kojeg se otpadne i oborinske vode odvođe odvojenim kanalizacijskim vodovima;
  - c) kombinovani sustav kod kojeg je dio aglomeracije pokriven mješovitim sistemom, a dio separatnim sistemom;
- (2) Izbor kanalizacijskog sustava iz stava (1) ovog člana utvrđiće se za svaku aglomeraciju posebno u skladu sa lokalnim uslovima i odlukom o odvodnji otpadnih voda koja se donosi na osnovu Zakona o vodama.

Чланак 7.

(Projektovanje, izgradnja i održavanje kanalizacijskog sustava)

Projektovanje, izgradnja i održavanje kanalizacijskog sustava vrši se na osnovu korištenja najboljih tehničkih dostignuća a u cilju što ekonomičnijeg funkcioniranja sistema i to naročito u pogledu:

- a) količine i karakteristika komunalnih otpadnih voda;
- b) vodonepropusnost sustava prikupljanja i odvodnje otpadnih voda;
- c) smanjenja zagađenja koje se preko kišnih preliva ispušta u vodotoke.

Чланак 8.

(Uslovi i rokovi za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda)

- (1) Prije bilo kakvog ispuštanja u okoliš, komunalne otpadne vode trebaju biti izložene sekundarnom ili ekvivalentnom stupnju pročišćavanja, što se treba ostvariti u sljedećim rokovima, i to:
  - a) iz aglomeracija sa opterećenjem većim od 15.000 ES u roku od 6 godina nakon što BiH postane članica EU;
  - b) iz aglomeracija sa opterećenjem između 10.000 i 15.000 ES u roku od 12 godina nakon što BiH postane članica EU;
  - c) iz aglomeracija sa opterećenjem između 2.000 i 10.000 ES u roku od 18 godina nakon što BiH postane članica EU.
- (2) Ispuštanje komunalnih otpadnih voda u visokim planinskim područjima (iznad 1.500 m nadmorske visine), gdje je teško primijeniti efikasni biološki tretman usljed niskih temperatura, može se podvrci manje strogom pročišćavanju od onog propisanog u stavu (1) ovog člana, ukoliko se detaljnom studijom/projektom dokaže da ispuštanje komunalnih otpadnih voda nema štetan uticaj na okoliš.

Чланак 9.

(Projektiranje, izgradnja i održavanje postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda)

- (1) Postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda se projektiraju, grade, upravljaju i održavaju kako bi se obezbijedilo ispunjavanje uvjeta propisanih ovom uredbom, te njihov dugoročan rad, u svim normalnim lokalnim klimatskim uvjetima i pod svim uobičajenim sezonskim varijacijama opterećenja, te sa minimalno negativnim uticajima na okoliš.
- (2) Kod ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda moraju se zadovoljiti odgovarajući zahtjevi, i to:
  - a) postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda moraju se projektirati, izgraditi ili rekonstruirati tako da se omogući nesmetano zahvatanje reprezentativnih uzoraka ulaznih otpadnih voda i pročišćene vode na izlazu iz postrojenja;
  - b) da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda podvrgnutih pročišćavanju u skladu sa člankom 8. ove uredbe zadovolje granične vrijednosti emisije date u Tabeli 1.2 u Prilogu 1. ove uredbe;
  - c) da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u osjetljiva područja podložna eutrofikaciji moraju ispunjavati zahtjeve navedene u Tabeli 1.3 iz Priloga 1. ove uredbe;
  - d) da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u površinska vodna tijela koja se koriste za kupanje i rekreaciju, pored zahtjeva iz tačke (b) ovog stava, zadovolje i zahtjeve iz Tabele 1.4 date u Prilogu 1. ove uredbe;

e) da se mogu odrediti i strožiji zahtjevi za granične vrijednosti emisija otpadnih voda od onih određenih u Tabelama 1.2, 1.3 i 1.4 iz Priloga 1. ove uredbe, kada je potrebno osigurati da kvalitet recipijenta zadovolja i propise kojima se uređuje zaštita okoliša.

f) da se lokacija ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje odabere, ako je ikako moguće, tako da se minimiziraju negativni uticaji na okoliš.

- (3) Opterećenje komunalnih otpadnih voda na ulazu u postrojenje izraženo preko broja ekvivalentnih stanovnika će se obračunati na bazi maksimalnog srednjeg sedmičnog opterećenja koje ulazi u postrojenje za pročišćavanje u toku jedne kalendarske godine pri čemu se neobičajene situacije neće uzeti u obzir, kao što je npr. ekstremno povećani doticaj vode uslijed kiša.

Чланак 10.

(Uvjeti i rokovi za ispuštanja u osjetljiva područja)

- (1) Najkasnije 12 godina nakon što BiH postane članica EU, sve komunalne otpadne vode će se morati pročititi prije ispuštanja u osjetljiva područja:
  - (a) korištenjem tercijarnog stepena pročišćavanja za sve aglomeracije sa opterećenjem većim od 10.000 ES;
  - (b) korištenjem sekundarnog stepena pročišćavanja za sve aglomeracije sa opterećenjem manjim od 10.000 ES.
- (2) Ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u skladu sa stavom (1) tačka (a) ovog člana, u osjetljiva područja podložna eutrofikaciji moraju zadovoljavati odgovarajuće zahtjeve iz Tabele 1.3 date u Prilogu 1. ove uredbe.
- (3) U izuzetnim situacijama, zahtjevi iz st. (1) i (2) ovog člana ne moraju se primijeniti za osjetljiva područja za koja se može dokazati da minimalni procenat smanjenja ukupnog opterećenja koje ulazi u postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda u tom području iznosi najmanje 75% za ukupni fosfor i najmanje 75% za ukupni azot.
- (4) Ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koja se nalaze u odgovarajućim slivovima osjetljivih područja i koja doprinose onečišćenju tih područja podliježu st. (1) do (3) ovog člana.
- (5) Identifikacija osjetljivih područja neće biti potrebna kada se pročišćavanje otpadnih voda na cijeloj teritoriji Federacije BiH bude obavljalo u skladu sa zahtjevima iz st. (1), (2) i (3) ovog člana.

Чланак 11.

(Ispuštanje pročišćenih komunalnih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje u manje osjetljiva područja)

- (1) Kod ispuštanja pročišćenih komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija sa opterećenjem između 10.000 i 150.000 ES u obalne vode i ona iz aglomeracija sa opterećenjem između 2.000 i 10.000 ES u estuarije, otvorene zaljeve i druge obalne vode sa dobrom razmjenom vode koje nisu podložne eutrofikaciji mogu se podvrci pročišćavanju koje je manje strogo od onog utvrđenog u članu 8. ove uredbe, pod uslovom:
  - a) da se tako ispuštene otpadne vode moraju pročititi najmanje primarnim stepenom pročišćavanja uz provođenje monitoringa iz člana 19. ove uredbe;
  - b) da se opsežnom studijom dokaže da ta ispuštanja otpadnih voda neće štetno uticati na okoliš.
- (2) U izuzetnim okolnostima, kada se može dokazati studijom da naprednije pročišćavanje ne bi donijelo nikakve koristi za okoliš, ispuštanje otpadnih voda u područja iz stava (1) ovog člana iz aglomeracija sa opterećenjem preko 150.000 ES može se provesti u skladu sa stavom (1) ovog člana.

Članak 12.

(Adekvatno pročišćavanje komunalnih otpadnih voda)

Komunalne otpadne vode prikupljene putem javnog kanalizacionog sistema biće izložene adekvatnom pročišćavanju, u slučaju kada se pročišćene otpadne vode:

- a) iz aglomeracija sa opterećenjem manjim od 2.000 ES ispuštaju u površinske vode ili estuarije;
- b) iz aglomeracija sa opterećenjem manjim od 10.000 ES ispuštaju u obalne vode.

POGLAVLJE III. TEHNOLOŠKE OTPADNE VODE

Članak 13.

(Uvjeti za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda)

- (1) Tehnološke otpadne vode koje se namjeravaju ispustiti u javni kanalizacijski sustav, odnosno dovesti na postrojenje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, moraju biti predmet predtretmana da bi se:
  - a) zaštitilo zdravlje radnika koji rade u sistemu javne kanalizacije i postrojenju za pročišćavanje otpadnih voda;
  - b) osiguralo da kanalizacioni sistem, postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda i pripadajuća oprema neće biti oštećeni;
  - c) osiguralo da se ne ometa rad postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i tretman mulja;
  - d) osiguralo da ispuštanja iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda nemaju štetan utjecaj na okoliš i kako bi se zaštitila vodna tijela, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita okoliša;
  - e) osiguralo da mulj može biti sigurno odložen na okolišno prihvatljiv način.
- (2) Kod ispuštanja tehnoloških otpadnih voda u javni kanalizacioni sistem svako pravno i fizičko lice iz industrijske ili privredne djelatnosti mora za sva ispuštanja otpadnih voda obezbijediti:
  - a) odgovarajući stepen prethodnog pročišćavanje (predtretmana) koji će mu usloviti operator kanalizacionog sistema, pri čemu tako postavljeni zahtjevi ne mogu biti niži od zahtjeva potrebnih za primarno pročišćavanje;
  - b) pridržavanje graničnih vrijednosti emisije propisanih ovom uredbom.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, granične vrijednosti emisija u tehnološkim otpadnim vodama koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije, operator kanalizacionog sistema može drugačije odrediti za:
  - a) BPK5, KPK, ukupni fosfor i ukupni dušik, ako uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda postiže stepen pročišćavanja u skladu s odredbama ove uredbe.
  - b) hloride i sulfate, ovisno od materijala od kojeg je izgrađen sistem prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja.
- (4) Tehnološke otpadne vode koje se namjeravaju ispustiti u okoliš moraju se pročititi kako bi zadovoljile granične vrijednosti emisije utvrđene ovom uredbom, ovisno o vrsti pravnog lica iz industrijske ili privredne djelatnosti.

Članak 14.

(Oborinske onečišćene otpadne vode)

Oborinske onečišćene otpadne vode je prije ispuštanja u okoliš potrebno prečistiti kako bi se dostigle granične vrijednosti kvaliteta za parametre suspendovane materije i mineralna ulja navedene u Tabeli 1. Priloga 1. ove uredbe.

Članak 15.

(Granične vrijednosti emisija tehnoloških otpadnih voda)

- (1) Granične vrijednosti emisija tehnoloških otpadnih voda koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije ili u okoliš, određene su u prilogima od 4. do 32. koji se nalaze u prilogu ove uredbe i čine njen sastavni dio.
- (2) Za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda onih industrija koje su navedene u prilogima od 4. do 32. ove uredbe, iznimno je moguće propisati i nove parametre kvaliteta utvrđene u Tabeli 1.1 Priloga 1. i Prilogu 3. ove uredbe, kao i pripadajuće granične vrijednosti emisije koje su karakteristične za tu industriju, prema uslovima iz vodne dozvole.
- (3) Za ostale tehnološke otpadne vode koje nisu obuhvaćene prilogima od 4. do 32. ove uredbe primjenjuju se granične vrijednosti emisija otpadnih voda utvrđene u Tabeli 1.1. Priloga 1. ove uredbe s tim da je iznimno moguće propisati i nove parametre kvaliteta utvrđene u Prilogu 3. ove uredbe kao i pripadajuće granične vrijednosti koje su karakteristične za tu industriju, prema uslovima iz vodne dozvole.
- (4) Granične vrijednosti emisija tehnoloških otpadnih voda iz stava (1) ovog člana, utvrđuju se za sljedeće tehnološke grane:
  - a) prerada mlijeka i proizvodnje mliječnih proizvoda (Prilog 4.);
  - b) proizvodnja bezalkoholnih pića i vode (Prilog 5.);
  - c) priprema i prerada voća i povrća (Prilog 6.);
  - d) proizvodnja alkoholnih pića, alkohola i kvasca (Prilog 7.);
  - e) prerada mesa i konzerviranja mesnih prerađevina (Prilog 8.);
  - f) prerada krompira (Prilog 9.);
  - g) proizvodnja želatine i ljepljiva iz kože i kostiju (Prilog 10.);
  - h) prerada i uskladištenja proizvoda ribarstva (Prilog 11.);
  - i) proizvodnja hrane za životinje iz biljnih proizvoda (Prilog 12.);
  - j) proizvodnja piva i slada (Prilog 13.);
  - k) prerada i šavljenja kože i proizvodnje krzna (Prilog 14.);
  - l) proizvodnja organskih hemikalija i proizvoda (Prilog 15.);
  - m) proizvodnja koksa (Prilog 16.);
  - n) termoenergetska postrojenja (Prilog 17.);
  - o) eksploatacija, pranje i separacija uglja i proizvodnje briketa mrkog uglja (Prilog 18.);
  - p) odlagališta neopasnog otpada (Prilog 19.);
  - r) proizvodnja pulpe za papir, papira i kartona (Prilog 20.);
  - s) proizvodnja i prerade tekstila (Prilog 21.);
  - t) proizvodnja biljnih i životinjskih ulja i masti (Prilog 22.);
  - u) finalna obrade obojenih metala (Prilog 23.);
  - v) lijevanja i obrade željeza, čelika i livnica kovanog gvožđa (Prilog 24.);
  - z) proizvodnja i prerade stakla i mineralnih vlakana (Prilog 25.);
  - aa) proizvodnja amonij sulfata i mineralnih gnojiva (Prilog 26.);
  - bb) iskopavanja kamena, kvarca, dolomita (Prilog 27.);
  - cc) prerada fine obrade metala (Prilog 28.);
  - dd) proizvodnja sode (Prilog 29.);
  - ee) proizvodnja kuhinjske soli (Prilog 30.);
  - ff) proizvodnja konditorskih proizvoda (Prilog 31.);
  - gg) proizvodnja ploča od drvenih vlakana (Prilog 32.).

POGLAVLJE IV. POSEBNE ODREDBE**Članak 16.**

(Indirektno ispuštanje otpadnih voda u podzemne vode)

- (1) Ispuštanje pročišćenih tehnoloških i/ili komunalnih otpadnih voda u podzemne vode dozvoljeno je samo indirektno u izuzetnim slučajevima, i to ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
  - a) transport pročišćenih otpadnih voda do potencijalnog recipijenta bi bio praćen neuobičajeno visokim investicionim i eksploatacionim troškovima;
  - b) ako se u postupku izdavanja prethodne vodne saglasnosti, odgovarajućom studijom može dokazati da prečišćene otpadne vode nemaju negativan uticaj na stanje podzemnih voda;
  - c) da ispuštanje pročišćenih otpadnih voda zadovoljava u potpunosti uslove iz ove uredbe o ispuštanju pročišćenih otpadnih voda u površinska vodna tijela koja se nalaze u osjetljivim područjima.
- (2) U iznimnim slučajevima, kada je dozvoljeno indirektno ispuštanje pročišćenih otpadnih voda u podzemne vode prema stavu (1) ovog člana, neophodno je voditi računa o zagađujućim tvarima iz Tabele 1. Priloga 1. ove uredbe čije se ispuštanje zabranjuje i razlikovati ih od onečišćujućih tvari čije se ispuštanje ograničava.
- (3) Studija uticaja iz stava (1) tačke b) ovog člana nije potrebna za ispuštanje sanitarnih otpadnih voda iz individualnih objekata opterećenja manjeg od 50 ES, uz obaveznu primjenu pročišćavanja prema odluci o odvodnji otpadnih voda.

Članak 17.

(Primjena strožijih mjera za zaštitu voda)

- (1) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz priloga 1. do 32. ove uredbe primjenjuje se kao osnovna mjera zaštite voda.
- (2) Ako se na osnovu monitoringa ili drugih podataka utvrdi da ciljevi iz strategije i planova upravljanja vodama za pojedino vodno tijelo neće biti dostignuti, utvrdiće se dopunske i/ili dodatne mjere uključujući i određivanje strožijih graničnih vrijednosti za opterećenje voda za pojedine industrije koje ispuštaju otpadne vode u to vodno tijelo, u skladu sa Zakonom o vodama.
- (3) Utvrđivanje dopunskih i/ili dodatnih mjera se vrši na osnovu podataka o kvalitetu vode pripadajućeg vodnog tijela, specifičnim pritisicima antropogenih uticaja, ustanovljenih na osnovu Odluke o karakterizaciji površinskih i podzemnih voda, referentnim uvjetima i parametrima za ocjenu stanja voda i monitoringu voda ("Službene novine Federacije BiH" br. 1/14), te protoku otpadnih voda koje se izljevaju u pojedino vodno tijelo, kao i protoku recipijenta.
- (4) Način primjene strožijih mjera izrađuju agencije za vode, a proglašava federalni ministar okoliša i turizma.

Članak 18.

(Odredbe o mulju)

- (1) Mulj nastao pročišćavanjem otpadnih voda ponovno će se koristiti kad god je to moguće, u skladu sa Zakonom o vodama.
- (2) Odlaganje mulja u površinske vode izbacivanjem iz brodova, ispuštanjem iz cjevovoda ili drugim načinima je zabranjeno.

POGLAVLJE V. MONITORING OTPADNIH VODA**Članak 19.**

(Monitoring)

- (1) Monitoring kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda provodi operater

postrojenja. Operater uređaja za pročišćavanje otpadnih voda će nadzirati:

- a) ispuštanja pročišćenih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda kako bi se ustanovilo da li su ispunjeni zahtjevi iz ove uredbe;
  - b) količinu i sastav mulja koji se iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda zbrinjava u skladu sa Zakonom o vodama.
- (2) Sva pravna i fizička lica iz industrijske i privredne djelatnosti koja vrše ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u sistem javne kanalizacije ili u okoliš dužni su putem ovlaštenih laboratorija, vršiti ispitivanje kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda – monitoring u skladu sa Zakonom o vodama.
  - (3) Mjerenje količina otpadnih voda, kao i uzimanje uzoraka za ispitivanje njihovog fizičko-kemijskog sastava, obavljaće se na mjestu ispusta u okoliš odnosno na tačkama priključaka tehnoloških kolektora na javni kanalizacioni sistem, kako bi se mogle pratiti prosječne i maksimalne vrijednosti.
  - (4) Da bi se obezbijedila jednostavna inspekcija i mjerenje ukupne količine otpadnih voda, kao i jednostavno uzorkovanje otpadnih voda, svako pravno lice iz industrijske i privredne djelatnosti dužno je da na svakom priključku tehnoloških otpadnih voda na javni kanalizacioni sistem/na mjestu ispusta u okoliš napravi revizioni šaht odgovarajućih dimenzija.
  - (5) Ukoliko postoji potreba, uzorkovanje otpadne vode i mjerenje protoka je potrebno vršiti i na ulazu u postrojenje za pročišćavanje radi praćenja zahtjeva minimalnog stepena redukcije zagađenja propisanog ovom uredbom.

Članak 20.

(Uzimanje uzoraka)

- (1) Uzimanja uzoraka za ispitivanje kvaliteta i kvantiteta komunalnih i tehnoloških otpadnih voda vrši se prema odredbama ovog člana i člana 19. ove uredbe.
- (2) Uzimanje uzoraka otpadne vode i mjerenje protoka vrši se u toku 24 sata, pri čemu se zahvataju kompozitni jednosatni uzorci koji se uzimaju kontinuirano automatskim uređajem za uzorkovanje ili ručno,
- (3) Minimalni godišnji broj uzoraka utvrdiće se sukladno veličini postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda pri čemu će isti biti prikupljeni u redovnim vremenskim intervalima, u skladu sa vrijednostima datim u Tabeli 2.1 u Prilogu 2. ove uredbe.
- (4) Minimalan godišnji broj uzoraka za tehnološke otpadne vode utvrdiće se u skladu sa vrijednostima datim u Tabelama 2.1 i 2.2.

Članak 21.

(Ispitivanje uzoraka)

- (1) Za sva pravna i fizička lica u oblasti industrije pobrojane u prilogima od 4 do 32 ove uredbe ispitivanje otpadnih voda će obuhvatiti parametre navedene u tim prilogima.
- (2) Za pravna i fizička lica iz oblasti ostalih industrija koje nisu pobrojane u stavu (1) ovog člana, ispitivanje otpadnih voda obavezno će obuhvatiti slijedeće parametre: mjerodavni proticaj, temperatura, pH, boja, sadržaj otopljenog kisika, BPK5, KPK, suspendirane materije, taložive materije, elektroprovodljivost, amonijačni azot (NH₄-N), ukupni azot i ukupni fosfor, test toksičnosti (bioogled sa *Daphnia magna* Straus), kao i sve ostale parametre specifične za industriju čije se otpadne vode ispituju.

Članak 22.

(Tumačenje rezultata monitoringa)

- (1) Za pročišćene otpadne vode će se pretpostaviti da ispunjavaju relevantne parametre ukoliko se za svaki

relevantni parameter analiziran individualno utvrdi da je u skladu sa relevantnim vrijednostima parametra, i to:

- (a) za parametre koji su dati u vidu koncentracije i/ili kao procenat redukcije u Tabeli 1.2 Priloga 1. ove uredbe, maksimalan broj uzoraka koji mogu da ne zadovolje postavljene zahtjeve dat je u Tabeli 2.3 u Prilogu 2. ove uredbe;
  - (b) za parametre koji su dati u Tabeli 1.2 Priloga 1. ove uredbe u vidu koncentracije, uzorci koji ne zadovoljavaju granične vrijednosti, a koji su uzeti pod normalnim uvjetima rada ne smiju odstupati od referentnih vrijednosti za više od 100%. Za vrijednosti koncentracije ukupnih suspendiranih tvari odstupanje do 150% se može prihvatiti;
  - (c) za parametre navedene u Tabeli 1.3 Priloga 1. ove uredbe, srednja vrijednost svih godišnjih uzoraka treba da zadovolji za svaki parameter relevantne parametarske vrijednosti.
- (2) Za parametre otpadnih voda iz člana 15. ove uredbe čije su izmjerene vrijednosti veće od propisanih iste ne smiju odstupati za više od 50% a za suspendovane materije za 100%. Ako tekst toksičnosti ne zadovolji propisanu graničnu vrijednost smatraće se da kvalitet otpadnih voda ne zadovoljava uslove za bezbjedno ispuštanje čak i ako su vrijednosti svih ostalih parametara niži od graničnih vrijednosti datih u priložima od 1. do 32. ove uredbe.
- (3) Izmjerene ekstremne vrijednosti kvaliteta vode na izlazu iz uređaja za pročišćavanje neće se uzimati u obzir ukoliko su one posljedica neuobičajenih situacija, kao što su situacije izazvane neuobičajeno obilnim padavinama, izuzetno niskim temperaturama ili kratkotrajnim kvarovima na postrojenju.

Članak 23.

(Dostavljanje izvješća o ispitivanju i kvaliteti otpadnih voda nadležnoj agenciji za vode)

- (1) Obveznici provođenja monitoringa dužni su svoje pojedinačne izvještaje dostaviti nadležnoj agenciji za vode.
- (2) Obveznici koji provode monitoring više od četiri puta godišnje su dužni dostaviti i zbirni godišnji izvještaj o ispitivanju i ocjeni kvaliteta otpadnih voda.
- (3) Izvještaj o provedenim mjerenjima moraće da sadrži i sljedeće podatke i informacije:
  - a) datum ispitivanja;
  - b) datum prethodnog ispitivanja;
  - c) situacioni prikaz i opis nastanka i tretmana otpadnih voda;
  - d) koordinate ispusta na kojima su uzeti uzorci;
  - e) vrijeme uzimanja kompozitnog uzorka;
  - f) broj smjena u toku 24 sata;
  - g) minimalna, srednja i maksimalna dnevna potrošnje pitke i tehnološke vode (l/s);
  - h) minimalna, srednja i maksimalna dnevna količina ispuštenih otpadnih voda (m³/dan);
  - i) kapacitet proizvodnje gotovog proizvoda na dan uzorkovanja i na godišnjem nivou;
  - j) zapremina eventualno uskladištenih otpadnih voda (m³);
  - k) rezultati ispitivanja uspoređeni sa propisanim graničnim vrijednostima;
  - l) kontakt adrese laboratorije koja je izvršila mjerenja/ispitivanja;
  - m) napomene u slučaju neuobičajenih situacija koje mogu uticati na rezultat ispitivanja;
  - n) ocjena rezultata monitoringa.

Članak 24.

(Troškovi ispitivanja kvalitete otpadnih voda)

U skladu sa principima "zagađivač plaća" i "korisnik plaća" sve troškove ispitivanja i ocjene kvaliteta otpadnih voda koje se ispuštaju u okoliš ili sistem javne kanalizacije, finansira fizičko ili pravno lice koje ispušta otpadne vode.

POGLAVLJE VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

(Komunalne otpadne vode)

- (1) Do izgradnje postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda sa minimalno sekundarnim stepenom pročišćavanja, nadležni organ, za već izgrađene javne kanalizacijske sisteme, će izdati dozvole za ispuštanje komunalnih otpadnih voda u okoliš.
- (2) Dozvole sa uslovima iz stava (1) ovog člana će propisati uslove monitoringa za ispuštanje komunalnih otpadnih voda minimalno dva puta godišnje na glavnim ispuštima prema parametrima monitoringa iz Tabela 1.2 i 1.3. iz Priloga 1. ove uredbe.

Članak 26.

(Tehnološke otpadne vode)

- (1) Za sve privredne i industrijske subjekte koji već ispuštaju svoje tehnološke otpadne vode u okoliš, a koje ne zadovoljavaju granične vrijednosti emisije supstanci i parametara kvaliteta za tehnološke otpadne vode u skladu s ovom uredbom, krajnji rok za usaglašavanje s odredbama ove uredbe je 19.12.2023. godina.
- (2) Subjekti iz stava (1) ovog člana su obavezni izraditi detaljan dinamički plan koji sadrži spisak aktivnosti i mjera sa finansijskom procjenom za ulaganje (za svaku narednu godinu razrađeno po godinama) i smanjenje emisija sa predviđenim završetkom aktivnosti najkasnije do roka iz stava (1) ovog člana, a u cilju zadovoljavanja uslova za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u skladu s ovom uredbom.
- (3) Dinamički plan treba sadržavati i rokove u kojima će subjekti iz stava (1) ovog člana realizirati pojedine aktivnosti (pripreme radnje, pribavljanje odobrenja iz oblasti građenja uključujući i odgovarajuće vodne akte i slično), te rok u kome mora realizirati radove na sistemu za prikupljanje, tretman i ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u prirodni recipijent ili sistem javne kanalizacije.
- (4) Izrađen dinamički plan iz stava (2) ovog člana je uslov za izdavanje vodne dozvole za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda i čini njen sastavni dio.
- (5) Subjekti iz stava (1) ovog člana su obavezni provoditi uslove iz vodne dozvole, a ukoliko ne ispune te uslove, podliježu odgovornosti prema Zakonu o vodama.
- (6) Nadležna federalna inspekcija će kod subjekata iz stava (1) ovog člana vršiti najmanje šestomjesečni nadzor realizacije mjera u rokovima iz dinamičkih planova, a u slučajevima utvrđenih odstupanja naložiti mjere u skladu sa Zakonom o vodama za usklađivanje sa dinamičkim planom iz vodne dozvole, te utvrđeno stanje o realizaciji dinamičkih planova prikazati kao posebnu stavku u svojim redovnim izvještajima.

Članak 27.

(Prestanak važenja uredbe)

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje važiti Uredba o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sisteme javne kanalizacije ("Službene novine Federacije BiH", br. 101/15, 1/16 i 101/18).

Članak 28.

(Stupanje na snagu)

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 555/2020
16. travnja 2020. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

PRILOG 1 - Granične vrijednosti emisije za ispuštanje otpadnih voda

Tabela 1.1. Granične vrijednosti emisije supstanci i parametara kvaliteta za tehnološke otpadne vode

Parametar	Jedinica mjere	Granične vrijednosti emisije tehnoloških otpadnih voda koje se ispuštaju u		
		površinska vodna tijela	javni kanalizacioni sistem	
1	2	3	4	
A Opći parametri				
1	Maksimalna temperatura	°C	30	40
2	pH		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
3	Taložive materije	ml/l h	0,5	10,0
4	Ukupne suspendirane materije	mg/l	35,0	400,0
B Anorganski parametri				
1	Aluminij, Al	mg/l	3,0	3,0
2	Antimon, Sb	mg/l	0,3	0,3
3	Arsen, As	mg/l	0,1	0,1
4	Bakar, Cu	mg/l	0,5	0,5
5	Barij, Ba	mg/l	5,0	5,0
6	Bor, B	mg/l	1,0	10,0
7	Cijanidi slobodni	mg/l	0,1	0,1
8	Cijanidi ukupni	mg/l	0,5	1,0
9	Cink, Zn	mg/l	2,0	2,0
10	Fluoridi	mg/l	10,0	20,0
11	Hlor slobodni	mg/l	0,2	0,5
12	Hlor ukupni	mg/l	0,5	1,0
13	Hloridi	mg/l	3000	1000
14	Hrom šestovalentni, Cr ⁶⁺	mg/l	0,1	0,1
15	Hrom ukupni, Cr	mg/l	0,5	0,5
16	Kadmij, Cd	mg/l	0,1	0,1
17	Kalaj, Sn	mg/l	2,0	2,0
18	Kobalt, Co	mg/l	1,0	1,0
19	Mangan, Mn	mg/l	1,0	1,0
20	Molibden, Mo	mg/l	1,0	1,0
21	Nikal, Ni	mg/l	0,5	0,5
22	Olovo, Pb	mg/l	0,5	0,5
23	Selen, Se	mg/l	0,1	0,1
24	Srebro, Ag	mg/l	0,1	0,1
25	Sulfati, SO ₄	mg/l	2000	200
26	Sulfidi, S	mg/l	0,1	1,0
27	Sulfiti, SO ₃	mg/l	1,0	10,0
28	Talij	mg/l	0,5	0,5
29	Vanadij	mg/l	0,5	0,5
30	Volfram	mg/l	5,0	5,0
31	Željezo, Fe	mg/l	2,0	10,0
32	Živa, Hg	mg/l	0,01	0,01
C Nutrijenti				
1	Amonijačni azot, NH ₄ -N	mg/l	10,0	40,0
2	Nitratni azot, NO ₃ -N	mg/l	10,0	50,0
3	Ukupni azot	mg/l	15,0	100,0
4	Ukupni fosfor, P	mg/l	2,0 (a)	5,0
D Organski parametri				
1	Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	0,5	0,5
2	BPK ₅	mgO ₂ /l	25	250
3	Heksahlorbenzen (HCB)	mg/l	0,03	0,03
4	KPK-Cr	mgO ₂ /l	125	700
5	Lakohlapljivi aromatski ugljikovodici (BTX)	mg/l	0,1	1,0
6	Lakohlapljivi klorirani ugljikovodici (LKCH)	mg/l	0,1	1,0
7	Mineralna ulja	mg/l	10,0	20,0

8	Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
9	Ukupne površinske aktivne tvari (deterdženti i dr.)	mg/l	1,0	10,0
10	Ukupni aromatski ugljikovodici (PAH)	mg/l	0,01	0,01
11	Ukupni fenoli (C ₆ H ₅ OH)	mg/l	0,1	10,0
12	Ukupni hlorirani bifenili (PCBs)	mg/l	0,01	0,01
13	Ukupni organofosforni i karbamatni pesticidi	mg/l	0,05	0,05
14	Ukupni organohlorni pesticidi	mg/l	0,025	0,025
15	Ukupni organski ugljik (TOC)	mg/l	30,0	50,0
E Radioaktivnost				
1	Ukupna beta radioaktivnost	mBq/l	500	500,0
F Toksičnost				
1	Toksiološki bioogled Daphnia magna Straus, 48hEC50	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	

Napomene:

- Za osjetljiva područja ova vrijednost se smanjuje na 1,0 mg/l.
- Granične vrijednosti emisije otpadnih voda datih u koloni četiri (4) u Tabeli 1.1 mogu se primjenjivati samo u slučaju ako se otpadne vode upuštene u javni kanalizacioni sistem odvede na uređaj za pročišćavanje sa minimalno sekundarnim stepenom pročišćavanja. U protivnom, sva ispuštanja otpadnih tehnoloških voda u javni kanalizacioni sistem moraju biti u skladu sa graničnim vrijednostima emisije datim u koloni tri (3) u Tabeli 1.1.
- Za ispuštanje otpadnih voda u sistem javne kanalizacije koje se odvede na postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda svaki operator postrojenja može uspostaviti strožije granične vrijednosti emisije u odnosu na vrijednosti date u koloni četiri (4) u Tabeli 1.1 pri čemu iste ne mogu biti strožije od vrijednosti datih u koloni tri (3) u Tabeli 1.1.

Tabela 1.2 Granične vrijednosti emisije za ispuštanje pročišćenih otpadnih voda iz postrojenja za pročišćavanje urbanih otpadnih voda u prirodni recipijent (sekundarno pročišćavanje)⁽¹⁾.

Parametar	Granična vrijednost emisije	Minimalni procenat redukcije opterećenja ⁽¹⁾	Referentna metoda ispitivanja
Biokemijska potrošnja kiseonika (BPK ₅ pri 20°C bez nitrifikacije ⁽²⁾)	25 mg/l O ₂	70 - 90%	Homogenizirani, nefiltrirani, nedekantirani uzorak. Utvrđivanje disolviranog kiseonika prije i poslije 5 dana uz inkubaciju u potpunom mraku pri 20 °C ± 1 °C. Dodavanje inhibitora za nitrifikaciju.
		40% za postrojenja iz člana 8. ove uredbe	
Kemijska potrošnja kiseonika (KPK)	125 mg/l O ₂	75%	Homogenizirani, nefiltrirani, nedekantirani uzorak kalijum dikromat.
Ukupne suspendirane tvari	35 mg/l Za postrojenja iz člana 8. ove uredbe:	90%	Filtriranje reprezentativnog uzorka kroz filtersku membranu od 0,45 µm. Sušenje pri 105 °C i vaganje.
		- 90% za aglomeracije sa opterećenjem preko 10.000 ES;	

	- 60 mg/l за агломерације са оптерећењем између 2.000 - 10.000 ES	- 70% за агломерације са оптерећењем између 2.000 - 10.000 ES	средњим убрзанјем од 2800 до 3200 okretaja), Сушење при 105 °C и vaganje.
Амонијајачни душак (NH ₄ -N)	10 mg/l	60- 80%	Молекуларна апсорпција

Напомене:

- (1) Примјенљиват ће се или вриједности за концентрацију или проценат редукције
- (2) Редукција се односи на оптерећење отпадних вода које дотичу на постројење
- (3) Анализе које се односе на изливе из лагуна треба вршити на филтрираним узорцима. Концентрација укупних suspendованих материја у нефилтрираним узорцима не треба да премаши 150mg/l.

Табела 1.3 Граничне вриједности емисије за испуштање проčiшћених отпадних вода из постројења за проčiшћавање урбаних отпадних вода у осјетљива подручја подложна еутрофикацији (терцијарно проčiшћавање)⁽¹⁾.

Параметар ⁽²⁾	Гранична вриједност емисије	Минимални проценат редукције оптерећења ⁽³⁾	Референтна метода испитивања
Укупни фосфор	2 mg/l (за агломерације са оптерећењем између 10.000 - 100.000 ES) 1 mg/l (за агломерације са оптерећењем преко 100.000 ES)	80%	Молекуларна апсорпција мјерена спектрофотометром
Укупни азот ⁽⁴⁾	15 mg/l (за агломерације са оптерећењем између 10.000 - 100.000 ES) (5) 10 mg/l (за агломерације са оптерећењем преко 100.000 ES) ⁽⁵⁾	70% - 80%	Молекуларна апсорпција мјерена спектрофотометром

Напомене:

- (1) Примјенљиват ће се вриједности за концентрацију или проценат редукције
- (2) Један или оба параметра могу се примјенити оvisно од локалних услова
- (3) Редукција се односи на оптерећење отпадних вода које дотичу на постројење
- (4) Укупни азот означава суму укупног азота по Kjeldahlu (оргaнски, амониајачни, нитратни и нитритни азот)
- (5) Као друга могућност, дневни просјек не смије бити виши од 20 mg/l N. Тај захтјев односи се на температуру воде од 12° C или више током рада биолошког реактора у оквиру постројења за проčiшћавање отпадних вода. Као замјена за наведени услов који се односи на температуру, могуће је примјенити ограничено вријеме рада, при чему се узимају у обзир регионални климатски uvjeti. Та алтернатива примјенује се ако се може показати да је испуњени захтјеви члана 22. ове уредбе.

Табела 1.4 Граничне вриједности емисије за испуштање проčiшћених отпадних вода из постројења за проčiшћавање урбаних отпадних вода у површинске воде које се користе за купање и рекреацију⁽¹⁾.

Параметар	Унутрашње површинске воде	приобалне и пријелазне воде	Референтна метода испитивања
1 Cријевни enterokoki (cfu/100 ml)	400	200	ISO 7899-1 или ISO 7899-2
2 Escherichia coli (cfu/100 ml)	1000	500	ISO 9308-3 или ISO 9308-1

Напомена:

- (1) Граничне вриједности емисије базиране су на основу 95-percentile анализе

ПРИЛОГ 2 - Учесталост узимања узорака
Табела 2.1 Минимални број узимања узорака отпадних вода испушћених из постројења за проčiшћавање урбаних отпадних вода и од стране индустријских корисника само за испусте санитарних вода

Агломерације са оптерећењем	Минимални број узорака током једне године
манјим од 2.000 ES	2 узорка
2.000 - 9.999 ES	- 12 узорака током прве године; - 4 узорка током сљивећих година ако се може доказати да су током прве године отпадне воде из постројења за проčiшћавање испуниле захтјеве из ове уредбе; - 12 узорака мора се узети у наредној години уколико један од узорака не покаже задовољавајуће резултате
10.000 - 49.999 ES	12 узорака
50.000 и више ES	24 узорка

Табела 2.2 Минимални број узимања узорака технолошких отпадних вода

Проток m3/dан	Минимални број узорака током једне године
<5	1
5- 20	2
20 - 50	4
50 - 100	6
100 - 500	8
> 500	12

Табела 2.3 Мaксимално дозволјени број узорака који могу да не задовоље услове даје у Табели 1.2 у Прилогу 1. ове уредбе

Број узорака током једне године	Мaксимално дозволјени број узорака који могу да не задовоље услове даје у Табели 2.2
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14
188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-350	24
351-365	25

ПРИЛОГ 3 - Индикативна листа кључних опасних материја за које се морају прописати граничне вриједности емисије

1. Органоалогени spoјеви као и supstance које могу формирати такве spoјеве у аквaтичном окoliшу.
2. Органофосфори spoјеви као и supstance које могу формирати такве spoјеве у аквaтичном окoliшу.
3. Органокaлајни spoјеви као и supstance које могу формирати такве spoјеве у аквaтичном окoliшу.

4. Supstance i preparati za koje je dokazano da posjeduju kancerogene i/ili mutagene osobine ili osobine koje mogu ugroziti reprodukciju u ili preko akvatičnog okoliša.
5. Perzistentni hidrokarbonski spojevi i perzistentne i bioakumulirajuće organske toksične supstance.
6. Cijanidi.
7. Metali i njihovi spojevi.
8. Arsenik i njegovi spojevi.
9. Biocidi i proizvodi koji pospješuju biljni rast.
10. Tvari u suspenziji.
11. Supstance koje doprinose eutrofikaciji (naročito nitrati i fosfati).
12. Supstance koje imaju negativan utjecaj na bilans kisika a mogu se mjeriti parametrima kao što su BKP, KPK, itd).

Prilog 4

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade mlijeka i proizvodnje mliječnih proizvoda

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom prerade mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ovog Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško hlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja;

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (5) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi sprječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
  - Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih teško dostupnih mjesta za čišćenje;
  - Projektovanje i izrada radnog platoa ispred mazutne stanice (ukoliko takva postoji), radionice za popravku i

održavanje mašina, sa slivnim kanalima, kako bi se usmjerilo odvođenje otpadnih voda prema separatoru masti i ulja;

- Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
- Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
- Korištenje automatskih pjenomata za čišćenje;
- Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom čime se značajno štedi korištenje vode;
- Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje npr. radnih površina u proizvodnji;
- Minimizirati količine vode koje se troše redovnim popravkama na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja;
- Zadržavanje otpadaka sira i sirutke unutar pogona i postrojenja, te sprečavanje njihovog ispuštanja u sistem odvodnje otpadnih voda;
- Zamjena dezinfekcijskih sredstava koja sadržavaju hlor sa sredstvima koja sadržavaju vodik peroksid i persirčetnu kiselinu;
- Upotreba sredstava za čišćenje i dezinfekcijskih sredstava koji sadrže što manje adsorbilnih organskih halogena.

Prilog 5

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje bezalkoholnih pića i vode

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje bezalkoholnih pića i vode, osim proizvodnje i punjenja bezalkoholnog piva.
- (2) Odredbe iz stavka 1. ovog Priloga odnose se na otpadne vode nastale radom:
  - punionica prirodnih mineralnih, prirodnih izvorskih voda i stolne vode,
  - proizvodnja i pakovanje bezalkoholnih pića u što spadaju voćni sokovi, voćni nektari koncentrirani voćni sokovi, sokovi od povrća.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pogona i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	35
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,0 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400 (b)
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250 (b)
HPK	mg O ₂ /l	125	700(b)
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar	mg/l	0,5	0,5
Slobodni hlor	mg/l	0,2	0,5
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100 (b)

Amonijak (NH ₃ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0 (b)
Željezo (a)	mg/l	2,0	2,0
Sulfidi (a)	mg/l	0,1	1,0

- (a) Pokazatelj se određuje za otpadne vode iz punionica prirodnih mineralnih, prirodnih izvorskih voda, stone vode i vode koja se koristi kao medicinski proizvod
- (b) Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja
- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode
- (6) Industrij se preporučuje primjena mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Smanjenje upotrebe vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr: visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju te pranje i čišćenje staklenki i druge ambalaže);
  - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
  - Razumna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava, koja ne izlučuju hlor;
  - Upotreba naljepnica i natpisa na staklenkama i drugoj ambalaži na kojima boja ne sadrži teške metale ili ih sadrži u smanjenim količinama;
  - Uklanjanje svih čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje mineralnih voda i bezalkoholnih pića;
  - Minimimizirati potrošnju vode putem redovne popravke na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja;
  - Ponovna upotreba filtriranih ostataka u poljoprivredi.

Prilog 6.

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pripreme i prerade voća i povrća

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom pripreme i prerade voća i povrća.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom:
  - postupaka obrade voća i povrća za tržište bez pretvaranja u preradevine: pranje, čišćenje, rezanje, obrezivanje, ljuštenje, usitnjavanje, sjeckanje, rashlađivanje, zamrzavanje i sušenje,
  - postupaka prerade voća i povrća u cilju proizvodnje preradevina: zagrijavanje, dimljenje, soljenje, dozrijevanje, sušenje, mariniranje, ekstrahiranje, prešanje ili kombinacija ovih procesa.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode nastale radom:
  - pogona i postrojenja za proizvodnju sokova od voća i povrća,
  - pogona i postrojenja za proizvodnju biljnih ulja i masti, rashladnih sistema i parnih generatora unutar pogona i postrojenja,
  - uređaja za tehnološku pripremu vode unutar navedenih izvora zagađujućih materija i sanitarne otpadne vode (ako su razdvojene od tehnoloških otpadnih voda),

- sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pogona i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ovog priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250
HPK	mg O ₂ /l	125	700
Teško hlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	10	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Hloridi**	mg/l	3000	1000*
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Samo za pogone i postrojenja koja koriste so u okviru tehnološkog postupka

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode
- (6) Industrij se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi spječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
  - Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
  - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
  - Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
  - Korištenje automatskih pjenomata za čišćenje;
  - Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom umjesto pranja vodom bez visokog pritiska, a pri kojem se koristi velika količina vode tokom čišćenje;
  - Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje npr. radnih površina u proizvodnji;
  - Minimimizirati potrošnju vode putem redovne popravke na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja;
  - Upotreba naljepnica i natpisa na staklenkama i drugoj ambalaži koja se pere na kojima boja ne sadrži teške metale ili ih sadrži u smanjenim količinama;

- Уклањање свих чврстих твари из отпадних вода насталих у технолошком процесу припреме и/или прераде воћа и поврћа;
- Правилно одлагање свих врста отпада који настају у технолошком процесу производње;
- Поворна употреба филтрираних остataka у пољопривреди.

Prilog 7**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje alkoholnih pića, alkohola i kvasca**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje, prerade i punjenja alkoholnih pića, alkohola i kvasca.
- (2) Odredbe stava 1. ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	35
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar	mg/l	0,5	0,5
Ukupni dušik	mg N/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Nitrati (NO ₃ -N)	mg/l	10	50
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0
Sulfiti	mg/l	1,0	10,0
Sulfati	mg/l	2000	200*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (5) Industriji se preporučuje primjena mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Smanjenje upotrebe vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr. visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju, pranje i čišćenje staklenki i druge ambalaže, upotreba rashladnih sistema sa recirkulacijom i smanjenje gubitka vode u tehnologiji hlađenja);
  - Razumna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava koja ne izlučuju hlor;
  - Upotreba naljepnica i natpisa na staklenkama i drugoj ambalaži na kojima boja ne sadrži teške metale ili su u smanjenim količinama;

- Uklanjanjem svih čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje alkoholnih pića i alkohola naročito otpadaka grožđa kod prerade za proizvodnju vina;
- Ponovna upotreba vode za ispiranje opreme za preradu grožđa, posuda za spravljanje mošta i vina i odstranjivanje tropa, peteljki, ostataka naljepnica i ostalog otpada nastalog u tehnološkom procesu proizvodnje vina;
- Primjena recirkulacija tehnološke vode iz postupka odstranjivanja vinskog kamena.

Prilog 8**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade mesa i konzerviranja mesnih preradevina**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje, prerade i konzerviranja mesnih proizvoda.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na pogone i postrojenja:
  - klaonice krupne i sitne stoke i peradi,
  - za preradu, konzerviranje i proizvodnju mesnih preradevina,
  - tretiranje i prerada namijenjena proizvodnji prehrambenih proizvoda iz životinjskih sirovina (osim mlijeka).
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - pogone i postrojenja za proizvodnju i preradu životinjskih masti,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teškohlajljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 osjetljiva područja)	5*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

(6) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su :

- Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi sprječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
- Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
- Projektovanje i izrada radnog platoa ispred mazutne stanice sa slivnim kanalima, kako bi se usmjerilo odvođenje otpadnih voda prema separatoru masti i ulja;
- Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje, i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
- Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
- Korištenje automatskih pjenušaca za čišćenje;
- Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom umjesto pranja vodom bez visokog pritiska, a pri kojem se koristi velika količina vode tokom čišćenje;
- Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje, npr. radnih površina u proizvodnji;
- Primjena planiranog programa za čišćenje i održavanje opreme i prostorija;
- Suho čišćenje pogona i postrojenja;
- Minimizirati potrošnju vode putem redovne popravke na mjestima gdje dolazi do gubitaka i curenja.

Prilog 9

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade krompira

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom prerade krompira.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovog Priloga odnose se na:
  - pranje, ljuštenje i sortiranje krompira,
  - rezanje krompira i pranje krompira nakon rezanja,
  - isparavanje i sušenje krompira,
  - blanširanje krompira,
  - prženje krompira,
  - aromatiziranje i pakiranje proizvoda od krompira i
  - hlađenje i pakiranje proizvoda od krompira.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2 (1 za osjetljiva područja)	5*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (5) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su :
  - Uklanjanje čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u procesu prerade krompira;
  - Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi sprječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
  - Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
  - Projektovanje i izrada radnog platoa ispred mazutne stanice (ukoliko takva postoji), radionice za popravku i održavanje mašina, sa slivnim kanalima, kako bi se usmjerilo odvođenje otpadnih voda prema separatoru masti i ulja;
  - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje, i automatsko doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;
  - Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
  - Korištenje automatskih pjenušaca za čišćenje;
  - Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom čime se značajno štedi korištenje vode;
  - Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje, npr. radnih površina u proizvodnji;
  - Maksimalno odvajanje koncentrata sivog i bijelog škroba iz otpadne vode;
  - Racionalna potrošnja vode i primjena recirkulacije vode u najvećoj mogućoj mjeri gdje god je to moguće.

Prilog 10

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje želatine i ljepila iz kože i kostiju

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje želatine i ljepila iz kože i kostiju.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na:
  - proizvodnju želatine u prehrambenoj industriji,
  - proizvodnju praznih želatinskih kapsula za farmaceutsku i drugu industriju,
  - proizvodnju želatine za stočnu hranu,
  - proizvodnju ljepila iz kože i kostiju.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:

- proizvodnju farmaceutskih proizvoda u formi želatinskih kapsula,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u tabeli 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško hlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni fosfor	mg P/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5*
Ukupni dušik	mg N/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Nitrati (NO ₃ -N)	mg/l	10	50

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su :
- Odvajanje sanitarnih i oborinskih voda od tehnoloških;
  - Ugradnja slivnika na podovima sa rešetkama radi spječavanja dospjeća čvrstih materija u otpadne vode;
  - Projektovati prostor koji se koristi za utovar i istovar sirovina tako da je olakšano često i efikasno čišćenje, predviđajući glatke površine i minimiziranje uglova i ostalih mjesta koja su teško dostupna za čišćenje;
  - Postaviti automatske mlaznice na crijeva sa otvorenim krajem za pranje podova i radnih površina;
  - Korištenje automatskih pjenomata za čišćenje;
  - Uvesti način pranja vodom pod visokim pritiskom čime se značajno štedi korištenje vode;
  - Korištenje vode iz protočnih rashladnih sistema za pranje npr. radnih površina u proizvodnji.

Prilog 11**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade i uskladištenja proizvoda ribarstva**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale u procesima prerade i uskladištenja proizvoda ribarstva.
- (2) Odredbe iz stava 1 ovoga Priloga odnose se na:
- preradu ribe soljenjem, mariniranjem, dimljenjem, sušenjem,

- preradu termičkim postupkom (ne uključujući smrzanje),
  - proizvodnju ribljeg ulja,
  - proizvodnju ribljeg brašna,
  - obradu (dekapitacija, evisceracija, rasijecanje, odluskivanje i sl.),
  - filetiranje.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
- distribuciju proizvoda ribarstva,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata za preradu proizvoda ribarstva navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško hlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena opštih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su :
- Sprječavanje ulaska čvrstog otpada u sistem odvodnje ugradnjom sita u odvođe;
  - Suho čišćenje opreme, radnih površina, podova pogona, hladne komore i svih prostora za rad prije pranja;
  - Pranje opreme, radnih površina i prostora vodenom parom pod pritiskom i/ili visokotlačnim perilicama uz smanjenje potrošnje vode i hemijskih sredstava za čišćenje i pranje;
  - Korištenje sredstava za čišćenje i dezinfekciju koja sadrže niske koncentracije apsorbirajućih organskih halogena (AOX). Zamjena dezinficijensa koji sadrže hlor sa vodikovim peroksidom i persirčetnom kiselinom, gdje je tehnički izvedivo bez negativnog djelovanja na proizvodnju;
  - Ponovno korištenje tehnoloških voda gdje god je to moguće bez negativnog djelovanja na proizvodnju.

Prilog 12**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda proizvodnje hrane za životinje iz biljnih proizvoda**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje hrane za životinje iz biljnih proizvoda.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na:
  - preradu zrna žitarica,
  - preradu sjemenki i plodova uljarica,
  - preradu zrna mahunarki,
  - preradu gomolja i korijenja,
  - preradu ostalih zrna, sjemenki, plodova i krmiva.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - pripremu i preradu nusproizvoda životinjskog porijekla,
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu,
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško hlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Sulfiti	mg/l	1,0	10,0
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0
Sulfati	mg/l	2000	200*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15,0	100*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena o mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Racionalna upotreba vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr. visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, te recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju);
  - Suho čišćenje opreme, radnih površina, podova pogona i svih prostora za rad prije pranja;
  - Racionalna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava koja ne sadrže hlor;
  - Uklanjanje čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje;

- Ponovna upotreba djelomično pročišćenih tehnoloških otpadnih voda za manje zahtjevne postupke u tehnološkom procesu;
- Pravilno odlaganje svih vrsta otpada koji nastaju u tehnološkom procesu proizvodnje.

Prilog 13**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje piva i slada**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje piva i slada.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na pogone i postrojenja koja se koriste za:
  - proizvodnju slada iz žitarica za pivo ili alkoholne destilate;
  - proizvodnju i punjenje piva;
  - proizvodnju i punjenje pića, koja imaju u sastavu hmelj i slad i deklariraju se kao bezalkoholna.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme i parne generatore unutar pogona i postrojenja;
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,0 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Deterdženti	mg/l	1,0	-
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar	mg/l	0,5	0,5
Cink	mg/l	2,0	2,0
Slobodni hlor	mg/l	0,2	0,5
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Ukupni dušik	mg/l	15,0	100*
Amonijak	mg/l	10,0	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (5) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju piva i slada su:
  - Smanjenje upotrebe vode u tehnološkom procesu recirkulacijom vode za pranje, omekšane vode, vode koja se koristi za namakanje i klijanje, kao i vode korištene tokom crpljenja ječma pri proizvodnji slada;
  - Davanje prednosti upotrebi suhog čišćenja žitarica;
  - Smanjenje ili ponovna upotreba vode korištene za ispiranje;
  - Ponovna upotreba izmiješane vode nastale na početku ili kraju filtracije piva;
  - Ugradnja CIP (Cleaning in place) sistema koji sadrži recirkulaciju sredstava za čišćenje, i automatsko

doziranje hemijskih sredstava ili ugradnja mjerača provodljivosti radi utvrđivanja koncentracije hemijskih sredstava u vodi za pranje CIP sistema, te planiranje samoneutralizacije u rezervoaru za neutralizaciju;

- Recirkulacija dezinfekcijskih sredstava za pranje i čišćenje staklenki i druge ambalaže;
- Razumna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava koja ne sadrže hlor;
- Upotreba pravila u tehnološkom procesu koja omogućavaju jednakomjerno ispuštanje efluenta, te njegov dotok na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda;
- Uklanjanje svih čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje piva i slada, primjenom opštih tehnika prevencije kao što je postavljanje rešetki iznad kanala za prikupljanje tehnološke otpadne vode, kojima se sprječava dospijevanje čvrstih tvari organskog porijekla u otpadnu vodu;
- U nekim pivarama se voda koja se koristi za rashlađivanje tankova (u procesima fermentacije ili pasterizacije) reciklira, te se također prakticira ponovno korištenje vode nakon pasteriziranja boca;
- Korištenje vruća voda, nastale hlađenjem sladovine u pločastim izmjenjivačima, za pripremu proizvoda i pranje opreme;
- Primjena tankova za sedimentaciju alkalnog rastvora iz praone boca, čime se produžava vrijeme upotrebljivosti rastvora prije njegove kompletne zamjene;
- Za pranje gajbi koristi se višak vruće, alkalne vode sa praone boca;
- Voda nakon hlađenje kompresora se pothlađuje na vodenim tornjevima, a u nekim pivarama dodatno hladiše i koristi za ispiranje i dezinfekciju ambalaže prije punjenja. Kondenzat pare se prikuplja i ponovno koristi, čime se smanjuje potrošnja vode i energenata.

Prilog 14

Grafične vrijednosti emisija otpadnih voda iz prerade i štavljena kože i proizvodnje krzna

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom:
  - prerade i štavljena kože i proizvodnje krzna iz sirovih koža,
  - prerade različitih vrsta sirovih koža u poluproizvode, koji nastaju prilikom štavljena s hromovim solima sredstvima,
  - prerade sirovih koža u bojene ili nebojene proizvod, koji nastaju nakon mokrih završnih operacija i sušenja, izrade krzna i kože iz poluproizvoda i preradu kožnih otpadaka,
  - skupljanja i konzerviranja sirove kože.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode iz objekata i postrojenja za:
  - preradu kože u kožne proizvode;
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju u unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu, osim ako nisu odvojene od tehnoloških otpadnih voda.
- (3) Grafične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ovoga Priloga.

Tabela 1. Grafične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40

pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% razblaženja otpadne vode	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	200	700*
Teško hlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Hrom ***	mg/l	0,5	0,5
Hrom VI***	mg/l	0,1	0,1
Sulfidi**	mg/l	1,0	1,0
Ukupni dušik	mg N/l	15	100*
Sulfati	mg/l	2000	200*
Hloridi	mg/l	3000	1000*
Amonijak (NH ₄ -N/l) **	mg/l	10	-
Ukupni fosfor**	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Parametri koje ne treba da analiziraju i prate pogoni i postrojenja za skupljanje i konzerviranje kože

*** Parametri koji se analiziraju samo u slučaju primjene postupka štavljena sa solima hroma

(4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se grafične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

(5) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Prilikom konzerviranja kože soljenjem i skladištenja, primijeniti mjere zadržavanja i ponovnog korištenja soli;
- Upotreba kratkih kupki, ukoliko je moguće, jer se tako smanjuje količina tehnološke vode, a samim tim i količima hemikalija iz procesa koje ostaju neizreagovane;
- Upotreba čistih koža i koža koje imaju manje vanjske gnoja i nečistoća;
- Obrada svježih koža gdje je moguće, odnosno korištenje nesoljene kože. Za sprečavanje propadanja kože koristi se brzo postmortarno hlađenje u kombinaciji s kratkim rokovima dostave ili transportom i skladištenjem pri kontrolisanoj temperaturi;
- Stresanje suvišne soli s kože mehaničkim putem, soljene kože se tresu u posebno namijenjenim uređajima pri čemu se odvajaju kristali soli koji time ne ulaze u proces kvašenja;
- Upotrebom organskih sumpornih spojeva ili enzima za odstranjivanje dlaka s goveđe kože smanjuje se količina anorganskog sulfida;
- Odstranjivanje dlaka postupkom "očuvanja dlake" tako da se prvo razgradi korijen dlake umjesto cijele dlake, a preostala dlaka se filtrira iz otpadne vode čime se smanjuje koncentracija produkata razgradnje dlake u otpadnoj vodi;
- Smanjena ili potpuno zamijenjena upotreba amonijaka u otkrećavanju ubrizgavanjem ugljičnog dioksida i/ili upotrebom drugih agenasa za otkrećavanje;
- Povećanje iskorištenja hromnih štavila putem optimizacije radnih parametara (npr. pH, sastava

kupke, temperature, vremena i brzine rada bubnja) i upotreba hemikalija za povećanje udjela hromnih štavila koje apsorbira koža;

- Optimizacija metode biljnog štavljenja upotrebom agenasa za predstavljene radi pomaganja prodiranja tanina iz biljaka;
- Optimizacija ponovnog štavljenja, bojenja i mašćenja, te optimizacija radnih parametara za osiguranje maksimalne iskorisćenosti hemikalija u procesu.

Prilog 15

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje organskih hemikalija i proizvoda

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje organskih hemikalija i proizvoda.
- (2) Odredba stava 1. ovoga Priloga se odnosi na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje:
  - jednostavnih ugljikovodika (linearni ili ciklički, zasićeni ili nezasićeni, alifatski ili aromatski),
  - ugljikovodika koji sadrže kisik, kao što su alkoholi, aldehidi, ketoni, karboksilne kiseline, esteri, acetati, eteri, peroksidi i epoksidne smole,
  - ugljikovodika koji sadrže sumpor,
  - ugljikovodika koji sadrže dušik, kao što su amini, amidi, dušikovi spojevi, nitro-spojevi ili spojevi nitrata, nitrili, cijanati, izocijanati,
  - ugljikovodika koji sadrže fosfor,
  - halogenih ugljikovodika,
  - organometalnih spojeva,
  - osnovnih plastičnih materijala (polimeri, sintetska vlakna i vlakna na bazi celuloze);
  - sintetskih guma,
  - boja, pigmenata i premaza,
  - površinskih aktivnih tvari i deterdženata.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - otpadne vode iz proizvodnje kozmetičkih proizvoda,
  - otpadne vode iz analitičkih laboratorija
  - otpadne vode nastale prilikom pripreme pare i vruće vode,
  - sanitarne otpadne vode (ako su razdvojene od tehnoloških otpadnih voda),
  - onečišćene oborinske vode.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u tabeli 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKLANO-HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH-vrijednost		6,5 - 9,0	6,0 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
Teško hlapljive lipoofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Fenoli	mg/l	0,1	10
Lakohlapljivi hlorirani ugljikovodici	mg/l	0,1	1,0
Deterdženti	mg/l	1,0	10
Lakohlapljivi aromatski	mg/l	0,1	1,0

ugljikovodici (BTX)			
Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	0,5	0,5
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Bakar**	mg/l	0,5	0,5
Cink **	mg/l	2,0	2,0
Hrom ukupni**	mg/l	0,5	0,5
Nikal**	mg/l	0,5	0,5
Olovo**	mg/l	0,5	0,5
Željezo**	mg/l	2,0	10,0
Živa**	mg/l	0,01	0,01
Cijanidi slobodni***	mg/l	0,1	0,1
Ukupni cijanidi***	mg/l	0,5	1,0
Fluoridi otopljeni***	mg/l	10,0	20,0
Ukupni dušik	mg/l	15,0	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Parametri se ispituju samo u slučaju da se tokom proizvodnog procesa koriste katlizatori koji sadrže pomenute metale

*** Za otpadne vode u tehnologiji proizvodnje ugljikovodika koji sadrže dušik, kao što su amini, amidi, dušikovi spojevi, nitro-spojevi ili spojevi nitrata, nitrili, cijanati, izocijanati

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
  - Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
  - Maksimalna iskoristivost sirovina za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
  - Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom i zvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;
  - Otpadne vode iz različitih tehnoloških procesa postrojenja (tokovi otpadnih voda), a koje sadrže teške metale ili toksične ili biološki nerazgrađive organske spojeve potrebno je razdvojiti i zasebno tretirati na mjestu nastajanja;
  - U slučaju nemogućnosti predtretmana navedenih tokova otpadnih voda, iste je potrebno zbrinuti kao opasni otpad.

Prilog 16

Granične vrijednosti emisije otpadnih voda iz proizvodnje kokska

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje kokska.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode, koje se ispuštaju iz razdjelnog sistema interne odvodnje postrojenja za proizvodnju organskih hemikalija i proizvoda i to:
  - rashladne otpadne vode,
  - otpadne vode iz postrojenja za pripremu pare i vruće vode,
  - sanitarne otpadne vode (ako su razdvojene od tehnoloških otpadnih voda),

- onečišćene oborinske vode.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1 ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKLANO-HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH-vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	25	250*
BPK ₅	mg O ₂ /l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Amonijak	mg/l	10	-
Nitrati	mg/l	10	50
Ukupni dušik	mg/l	15	100
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*
Policiklični aromatični ugljovodoni (PAH)	mg/l	0,01	0,01
Sulfidi	mg/l	0,1	1,0
Fenoli	mg/l	0,1	10,0
Cijanidi	mg/l	0,5	1,0

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja odvodnje iz postrojenja za proizvodnju anorganskih hemikalija i proizvoda su:
- Racionalna upotreba vode u svim tehnološkim procesima, gdje god je to moguće;
  - Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
  - Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
  - Maksimalna iskoristivost sirovina iz matičnih lugova za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
  - Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom izvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje.

Prilog 17**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz termoenergetskih postrojenja**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na ispuštanje tehnoloških otpadnih voda, uključujući i rashladne otpadne vode iz termoenergetskih postrojenja.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na ispuštanja otpadnih voda iz:
- termoenergetskih postrojenja i uređaja u kojima se koriste konvencionalna goriva (ugalj, biomasa, tekuća i plinska goriva) te kombinacija suspaljivanja otpada i regenerisanih goriva iznad 50 MW,
  - postrojenja protčnih i recirkulacijskih rashladnih sistema u elektranama i toplanama,
  - otpadne vode od deponija šljake i pepela.

- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na ispuštanje sanitarne otpadne vode iz postrojenja, osim ako se miješaju sa tehnološkim otpadnim vodama.
- (4) Granične vrijednosti emisija tehnoloških i rashladnih otpadnih voda koja su predmet ovoga Priloga navode se u tabelama 1. i 2.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija za rashladne otpadne vode

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI		
pH vrijednost		6,5 - 9,0
Temperatura	°C	30
ΔT _R ne viša od	°C	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ORGANSKI POKAZATELJI		
HPK *	mg O ₂ /L	125
Adsorbilni organski halogeni (AOX) a)	mg/l	0,5
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Bakar * c)	mg/l	0,5
Cink * b)	mg/l	2,0
Ukupni hrom *	mg/l	0,5
Slobodni hlor a)	mg/l	0,2
Ukupni dušik *	mg/l	15
Ukupni fosfor *d)	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)

* Analiza se radi samo kod ispuštanja otpadnih voda iz recirkulacijskih rashladnih sistema

ΔT_R - razlika vrijednosti temperature rashladne vode na ispustu i vrijednosti temperature vode na zahvatu

- a) analiza se radi u slučaju korištenja biocida
- b) analiza se radi u slučaju da je rashladni sistem napravljen od materijala koji sadrži cink. Za za kondicioniranje rashladne vode ne smiju se koristiti cinkovi spojevi
- c) analiza se radi u slučaju da je rashladni sistem napravljen od materijala koji sadrži bakar
- d) dozvoljena granična vrijednost odnosi se u slučaju kada se za kondicioniranje vode koriste isključivo anorganski fosforni spojevi

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari za ostale tehnološke otpadne vode koje nisu obuhvaćene tabelom 1. ovog priloga

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura	°C	30
pH vrijednost		6,5 - 9,0
Suspendirane tvari	mg/l	35
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ORGANSKI POKAZATELJI		
BPK ₅	mg O ₂ /l	25
HPK	mg O ₂ /l	125 (150**)
Teško-lapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20
Fenoli	mg/l	1,0
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Arsen	mg/l	0,05
Bakar	mg/l	0,05
Cink	mg/l	2,0
Kadmij	mg/l	0,005
Ukupni hrom	mg/l	0,05
Nikl	mg/l	0,05
Olovo	mg/l	0,02
Živa	mg/l	0,003
Sulfati	mg/l	2000
Sulfidi	mg/l	0,2

Sulfiti	mg/l	20
Fluoridi	mg/l	10 (25**)
Hloridi	mg/l	3000
Ukupni dušik	mg/l	15
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)

**Gornje vrijednosti koncentracija primjenjuje se samo na otpadne vode iz mokrog odsumporavanja dimnih plinova

(5) Posebne mjere provođenja zaštite voda prilikom ispuštanja otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju toplinske i električne energije su:

- Sve opasne i štetne otpadne tvari koje se skladište na lokaciji potrebno je čuvati na izoliranim i po mogućnosti, natkrivenim vodonepropusnim površinama sa zasebnim sistemom odvodnje i pročišćavanja onečišćenih oborinskih voda;
- Sve spremnike tekućih goriva, koji nisu osigurani prihvatnim tankvanama sa pripadajućim odvodnim sistemom i uređajima za pročišćavanje otpadnih voda, potrebno je opremiti sistemom automatske dojava procurivanja;
- Način zahvaćanja voda izvesti tako da se spriječi povlačenje vodenih organizama;
- Ispust rashladnih voda kod protočnog hlađenja dizajnirati na način da je isti postavljen jedan metar ispod najnižeg izmjerenog nivoa vode vodotoka;
- Kod odabira rashladne opreme primjenjivati materijal otporniji na koroziju;
- Kod obrade rashladne vode primijeniti alternativne, a ne hemijske načine obrade rashladnih voda;
- Koristiti aditive za rashladnu vodu koji imaju manji utjecaj na okoliš te pratiti primjenu aditiva za rashladnu vodu.

Prilog 18

Grafične vrijednosti emisija otpadnih voda nastalih prilikom eksploatacije, pranja i separacije uglja i proizvodnje briketa mrkog uglja

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na ispuštanja tehnološke otpadne vode nastale prilikom eksploatacije, pranja, separacije uglja, kao i proizvodnje briketa mrkog uglja.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - oborinske otpadne vode, osim prilikom iskopavanja rude i
  - sanitarne otpadne vode, osim ukoliko se ne miješaju sa tehnološkim.
- (3) Grafične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u tabeli 1. ovoga Priloga.

Tabela 1. Grafične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
Temperatura*	°C	30
pH		6,5 - 9,0
Toksičnost	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
Suspendovane materije	mg/l	35
HPK*	mgO ₂ /l	125
Mineralna ulja	mg/l	10
Sulfati	mg/l	2000

*Ne ispituje se prilikom eksploatacije/iskopavanja uglja

- (4) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se grafične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

Prilog 19

Grafične vrijednosti emisija procjednih voda iz odlagališta neopasnog otpada

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom rada odlagališta za neopasni otpad uključujući i centre za upravljanje otpadom u dijelu gdje je primjenjivo.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na sljedeće izvore onečišćenja:
  - odlagališta opasnog otpada,
  - odlagališta inertnog otpada.
- (3) Grafične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Grafične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,0 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
TOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	125*
Teškohljapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Fenoli	mg/l	0,1	10
Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	1,0	1,0
Ukupni organski ugljik (TOC)	mg/l	30	50
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Amonijak	mg/l	10,0	-
Ukupni dušik	mg N/l	15	100
Ukupni fosfor	mg P/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*
Arsen	mg/l	0,05	0,05
Bakar	mg/l	0,5	0,5
Cink	mg/l	1,0	1,0
Kadmij	mg/l	0,05	0,05
Ukupni hrom	mg/l	0,15	0,15
Nikl	mg/l	0,5	0,5
Olovo	mg/l	0,1	0,1
Željezo	mg/l	2,0	10
Živa	mg/l	0,005	0,01

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Deponiji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Procjedne vode potrebno je prikupljati odvojeno od oborinskih voda, kao i otpadnih voda sa manipulativnih površina (pranje vozila ili dr.);
  - Uspostaviti sistem prikupljanja i praćenje nivoa prikupljenih procjednih voda u sabirnim bazenima;
  - Prilagoditi način pročišćavanja procjednih voda (kombinovati hemijsko, fizikalno i biološko pročišćavanje procjednih voda) grafičnim vrijednostima emisija za ispuštanje u površinske vode, odnosno u sistem javne odvodnje.

Prilog 20**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda nastalih u proizvodnji pulpe za papir, papira i kartona**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode iz proizvodnje pulpe za papir i proizvodnje papira i kartona.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga ne odnose se na:
  - rashladne sisteme,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode i
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju u objektima i postrojenjima za proizvodnju pulpe za papir, papira i kartona.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje pulpe za papir, papira i kartona navodi se u Tabela 1 i 2 ovoga Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje pulpe

POKAZATELJI	Granične vrijednosti	
	mg/l	kg/t celuloze
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura (°C)	30	-
pH vrijednost	6,5 - 9,0	-
Suspendirane tvari	16	1,5
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije (% otpadne vode u razblaženju)	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI		
BPK ₅	25,0	-
HPK	100	10
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Ukupni dušik	3,0	2,5
Ukupni fosfor	0,3	0,03

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje papira i kartona

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg/l	25	125 *
HPK	mg/l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni dušik	mg/l	15	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 za osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (4) Ukoliko otpadne vode nastaju u procesu štampanja proizvoda od papira i kartona, potrebno je analizirati i teške metale koji se mogu nalaziti u pigmentima boja, pri čemu će se koristiti granične vrijednosti iz tabele 1.
- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
  - Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;

- Maksimalna iskoristivost sirovina za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
- Hemikalije čuvati u nadzanim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom i zvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;
- Otpadne vode iz različitih tehnoloških procesa postrojenja (tokovi otpadnih voda), a koje sadrže teške metale ili toksične ili biološki nerazgradive organske spojeve potrebno je razdvojiti i zasebno tretirati na mjestu nastajanja.

Prilog 21**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje i prerade tekstila**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje i prerade tekstila.
- (2) Odredbe iz stava 1. ove tačke odnose se na:
  - izradu i preradu prede i prediva,
  - bijeljenje, merceriziranje ili alkalne obrade tekstila,
  - bojenje i tiskanje tekstila,
  - plasticiranje ili kaširanje tekstila, apretiranje tekstila,
  - čišćenje i pranje vlakana u svim oblicima,
  - grafičke i fotografske procese i obrada kovinskih površina pri proizvodnji valjaka za otiskivanje tekstila i šablona,
  - hemijsko čišćenje tekstila, ako se za čišćenje koriste halogeni organski rastvarači.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda,
  - pranje sirove vune.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabeli 1 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400
Intenzitet boje - koeficijent apsorpcije	Pri 436 nm (žuto područje)	7	-
	Pri 525 nm (crveno područje)	5	
	Pri 620 nm (plavo područje)	3	
TOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	125*
Mineralna ulja	mg/l	10	20
Deterdženti	mg/l	1,0	10
Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	0,5	0,5
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Aluminij	mg/l	3,0	-
Bakar	mg/l	0,5	1,0
Cink ***	mg/l	2,0	3,0
Kadmij ***	mg/l	0,1	0,1
Kobalt ***	mg/l	0,5	0,5
Kalaj ***	mg/l	2,0	1,0
Ukupni hrom ***	mg/l	0,5	1,0
Hrom VI ***	mg/l	0,1	0,1

Nikal ***	mg/l	0,5	
Olovo***	mg/l	0,5	0,5
Slobodni hlor****	mg/l	0,2	0,5
Ukupni hlor****	mg/l	0,5	1,0
Amonijak	mg/l	10	-
Ukupni azot	mg/l	15	100*
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*
Sulfidi	mg/l	1,0	1,0
Sulfiti	mg/l	1,0	10

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

*** Ovaj parametar se ispituje samo u slučaju prisustva navedenog teškog metala u pigmentima ili u drugim sirovinama

**** Ispituje se u slučaju korištenja hlornih jedinjenja pri izbjeljivanju

(5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

(6) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju i preradu tekstila su:

- Zamjena sirovina u tehnološkim postupcima sa onima koje manje uzrokuju opterećenje efluenta, ukoliko se pri tome ne šteti kvalitetu proizvoda;
- Korištenje biološki lako razgradljivih deterdženata;
- Zamjena etilendiamintetrasirćetne kiseline i njenih spojeva i soli sa biološki bolje razgradljivim sredstvima;
- Upotreba sintetičkog škroba koji ima visok stepen biološke razgradljivosti;
- Zamjena natrijevog hipohlorita, trihlorbenzena, živinih spojeva, polivinilalkohola, karbosimetilceluloze, poliakrilata i njihovih spojeva aktifenoletoksilata, fosfonatom i drugim sličnim spojevima;
- Zamjena boja koje sadrže živu, kadmij, olovo, bakar, nikel i hrom, te druge teške metale;
- Zamjena ili smanjenje upotrebe toksičnih i nerazgradljivih organskih spojeva i silikona;
- Zamjena tvari koje smanjuju koncentraciju kisika u vodi.

Prilog 22

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje biljnih i životinjskih ulja i masti

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se ispuštanje tehnoloških otpadnih voda nastalih tokom proizvodnje i prerade biljnih i životinjskih ulja i masti.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovog Priloga odnose se na :
  - proizvodnju biljnih ulja i masti te poluproizvoda iz uljnih sjemenki,
  - rafiniranje (uključuje sve tehnološke postupke u rafiniranju sirovog biljnog ulja i masti), te pakiranje ulja i masti, koja su predmet ovoga Priloga,
  - otpadne vode iz pogona za proizvodnju tehničkih masti i kafilerija,
  - proizvodnju margarina i drugih masti za prehranu,
  - proizvodnju i pakiranje životinjske masti za prehranu,
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na:
  - sanitarne otpadne vode,
  - rashladne sisteme i parne generatore,
  - uređaje za tehnološku pripremu vode unutar navedenih izvora onečišćenja.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz objekata i postrojenja koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 21 ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,3	20
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
Teško hlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
Ukupni ugljikovodici	mg/l	20	100
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Ukupni hrom**	mg/l	0,5	0,5
Nikel***	mg/l	0,5	0,5
Živa**	mg/l	0,01	0,01
Slobodni hlor	mg/l	0,2	0,5
Ukupni hlor	mg/l	0,5	1,0
Amonijak	mg/l	10	-
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 jezera)	5,0*
Sulfati	mg/l	2000	200
Sulfidi	mg/l	0,1	2,0

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

** Vrijedi za izvore onečišćenja u kojima se tehnološkim procesima koristi hrom ili živa, ili njihovi spojevi

*** Vrijedi samo za objekte i uređaje za proizvodnju hidratiziranih masti i margarina

(5) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju biljnih i životinjskih ulja i masti su:

- Upotreba uljarica koje u tehnološkom procesu proizvodnje ulja ispuštaju manje sluzi, nezasićenih masnih kiselina i ne sadržavaju pesticide, ukoliko to dopušta postupak rafiniranja;
- Brza obrada biljnih ili životinjskih sirovina za proizvodnju ulja, kako bi se spriječili enzimski ili mikrobiološki procesi;
- Korištenje recirkulacije vode u tehnološkom procesu sa odstranjivanjem otpadaka iz tehnološkog procesa u vodi iz uređaja za sušenje sirovog ulja i prilikom pražnjenja troja;
- Upotreba postupka suhog topljenja pri dobivanju životinjskih masti;
- Upotreba fizičkog postupka rafiniranja kod kojeg se smanjuje ili sprečava dospijevanje neželjenih produkata ili masti u otpadnu vodu;
- Korištenje zatvorenog kruga pri postupku preesterizacije i oplemenjivanja;
- Nekorištenje mikroorganizama ili enzima koji otapaju masti pri čišćenju mastolova;
- Ravnomjerno ispuštanje efluenta u sistem javne odvodnje sa uređajem za pročišćavanje;
- Pravilno odlaganje svih vrsta otpadaka koji nastaju u tehnološkom procesu proizvodnje biljnih ulja i životinjskih masti, naročito otpadnih masti i čišćenja otpadne vode.

Prilog 23**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz finalne obrade obojenih metala**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom iskopavanja ruda, te proizvodnje i livenja obojenih metala olova, kalaja, bakra, cinka, kobalta, aluminija, plemenitih metala i sporednih proizvoda, kao i od proizvodnje poluproizvoda.
- (2) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode iz objekata i postrojenja za:
  - sanitarne otpadne vode koje nastaju u unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavku i koje su odvojene od tehnoloških otpadnih voda,
  - oborinske vode, osim ukoliko se nalaze u dodiru sa tehnološkim postupkom.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u tabelama 1 do 7 ovoga Priloga.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri eksploataciji (iskopavanju) ruda i obradom ruda obojenih metala - osnovni parametri

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM*
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% razblaženja otpadne vode	> 50%	-

*nije primjenljivo za otpadne vode nastale iskopavanjem ruda

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od bakra

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,1	0,5	0,02	0,5	0,5	1,0
KANALIZACIJA	0,1	0,1	0,5	0,02	0,5	0,5	1,0

Tabela 3. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od olova i kalaja

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Kobalt (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,1	0,5	0,1	0,05	0,5	0,5	1,0
KANALIZACIJA	0,1	0,1	0,5	0,1	0,05	0,5	0,5	1,0

Tabela 4. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje nastaju pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od cinka i/ili kadmija

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,1	0,1	0,05	0,1	0,2	1,0
KANALIZACIJA	0,1	0,1	0,1	0,05	0,1	0,2	1,0

Tabela 5. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od plemenitih metala

POKAZATELJI	Srebro (mg/l)	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,6	0,1	0,05	0,3	0,05	0,5	0,5	0,4
KANALIZACIJA	0,6	0,1	0,05	0,3	0,05	0,5	0,5	0,4

Tabela 6. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od nikla i/ili kobalta

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Kobalt (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,3	0,1	0,5	0,5	0,05	2	0,5	1,0
KANALIZACIJA	0,3	0,1	0,5	0,5	0,05	2	0,5	1,0

Tabela 7. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama pri obradi ruda, proizvodnji proizvoda i poluproizvoda od ferolegure

POKAZATELJI	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Hrom VI (mg/l)	Bakar (mg/l)	Živa (mg/l)	Nikal (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	0,1	0,05	0,2	0,05	0,5	0,05	2	0,2	1,0
KANALIZACIJA	0,1	0,05	0,2	0,05	0,5	0,05	2	0,2	1,0

- (4) Proizvodnja aluminija se vrši u zatvorenom ciklusu i i prema najbolje raspoloživim praksama ne podrazumijeva nastanak i ispuštanje otpadnih voda u okoliš ili sistem javne kanalizacije.
- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (6) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Duga recirkulacija rashladne i vode za pranje;
  - Višestruka upotreba tretirane vode i upotreba precipitovane vode gdje to okolnosti dozvoljavaju;
  - Odvajanje tokova otpadne vode koje zahtijevaju tretman od onih koje to ne zahtijevaju;

- Izbjegavanje procesnih tehnologija koje uključuju velike zapremine otpadne vode;
- Upotreba sirovina i pomoćnih materijala sa niskim sadržajem zagađenja.

Prilog 24**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz lijevanja i obrade željeza, čelika i livnica kovanog željeza**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na otpadne vode iz lijevanja i obrade željeza, čelika i livnica kovanog željeza
- (2) Odredbe iz stava 1. Ovog Priloga odnose se na otpadne vode iz postupka:
  - sinter postrojenja - aglomeracija,
  - visoka peć i granulacija troske,
  - koksna peć,

- konvektorska (BOF) i elektrolučna čeličana (EAF),
  - sekundarna metalurgija,
  - kontinuirano livenje,
  - vruća proizvodnja šipki,
  - hladna proizvodnja trake,
  - hladna proizvodnja cijevi, profila, sjajnog čelika i žice,
  - kontinuirana površinska obrada proizvoda i poluproizvoda od čelika.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode iz objekata i postrojenja za:
- sanitarne otpadne vode koje nastaju u unutar pogona i postrojenja navedenih u prethodnom stavu, osim ako nisu odvojene od tehnoloških otpadnih voda,
  - otpadne vode koksne peći ako nije u sastavu tehnološkog procesa proizvodnje željeza i čelika,

- oborinske vode, osim ukoliko se nalaze u dodiru sa tehnološkim postupkom.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda za aktivnosti navedene u stavu 1, koje će se ispuštati u površinski vodotok i sistem javne kanalizacije navode se tabelama 1-8.

Tabela 1. Granične vrijednosti otpadnih voda - opći parametri

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% razblaženja otpadne vode	> 50%	-

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz pogona za sinteriranje/aglomeraciju - specifični parametri

POKAZATELJI	Suspendirane materije (mg/l)	HPK (mgO ₂ /l)	Arsen (mg/l)	Kadmij (mg/l)	Željezo (mg/l)	Živa (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)	Bakar (mg/l)	Cijanidi (mg/l)	Nikal(mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	30	100	0,1	0,1	5	0,01	0,5	2	0,5	0,4	0,5	0,5
KANALIZACIJA	400	700	0,1	0,1	5	0,01	0,5	2	0,5	0,4	0,5	0,5

Tabela 3. Granične vrijednosti onečišćenja otpadnih voda iz visoke peći i granulacije troske - specifični parametri

POKAZATELJI	Suspendirane materije (mg/l)	Željezo (mg/l)	Olovo (mg/l)	Cink (mg/l)	Cijanidi (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	30	5	0,5	2	0,4
KANALIZACIJA	400	5	0,5	2	0,4

Tabela 4. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz koksne peći- specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	BPK5 (mgO ₂ /l)	Sulfidi (mg/l)	Tiocijanati (mg/l)	Cijanidi (mg/l)	PAH *(mg/l)	Fenoli (mg/l)	Zbir amonijaka, nitrata i nitrita (mgN/l)
POVRŠINSKE VODE	220	20	0,1	4	0,1	0,05	0,5	50
KANALIZACIJA	700	125	1,0	4	0,1	0,05	0,5	50

*zbir fluorantena, benzo[b]fluorantena, benzo[k]fluorantena, benzo[a]pirena, indeno[1,2,3-cd]pirena i benzo[g,h,i]perilena

Tabela 5. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz konvektorske (BOF), elektrolučne čeličane (EAF) i kontinuiranog livenja - specifični parametri

POKAZATELJI	Suspendirane materije (mg/l)	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Cink (mg/l)	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	20	40	5	2	0,5	0,5	10
KANALIZACIJA	400	700	5	2	0,5	0,5	20

Tabela 6. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz aktivnosti vruće proizvodnje šipki - specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Cink (mg/l)	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	200	5,0	2,0	0,5	0,5	10
KANALIZACIJA	700	5,0	2,0	0,5	0,5	20

Tabela 7. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz aktivnosti hladne proizvodnje proizvodnje trake, cijevi, profila, sjajnog čelika i žice - specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Cink (mg/l)	Nitrit	Fluorid	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Hrom VI (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	250	3,0	2,0	5,0	30,0	0,5	0,5	0,1	10
KANALIZACIJA	700	3,0	2,0	5,0	30,0	0,5	0,5	0,1	20

Tabela 8. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz kontinuirane površinske obrade proizvoda i poluproizvoda od čelika - specifični parametri

POKAZATELJI	HPK (mgO ₂ /l)	Željezo (mg/l)	Fosfor* (mg/l)	AOX	Cijanid (mg/l)	Nikl (mg/l)	Ukupni hrom (mg/l)	Hrom VI (mg/l)	Mineralna ulja (mg/l)
POVRŠINSKE VODE	300	5,0	2,0 (1 za osjetljiva područja)	1,0	0,2	0,5	0,5	0,1	10
KANALIZACIJA	700	5,0	2,0	1,0	0,2	0,5	0,5	0,1	20

* U slučaju da se u završnoj fazi površinske obrade čelika koristi fosfatiranje

- (5) Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja.

- (6) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

- (7) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:

- Izbjegavanje korištenja pitke vode za proizvodne linije;
- Povećanje broja i/ili kapaciteta sistema cirkulacije vode prilikom izgradnje novih postrojenja ili modernizacije/obnove postojećih postrojenja;
- Centraliziranje distribucije ulazne slatke vode;
- Višekratno korištenje vode sve dok pojedini parametri ne dostignu svoja zakonska ili tehnička ograničenja;
- Korištenje vode u drugim dijelovima postrojenja, ako su samo neki pokazatelji bili pod utjecajem, te je moguća njena daljnja upotreba;
- Razdvajanje obrađenih i neobrađenih otpadnih voda; ova mjera omogućava zbrinjavanje otpadnih voda na različite načine uz prihvatljive troškove;
- Korištenje oborinske vode gdje god je to moguće.

Prilog 25**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje prerade stakla i mineralnih vlakana**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode nastale tokom proizvodnje stakla i mineralnih vlakana.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode nastale prilikom:
  - pripreme smjese, taljenja i oblikovanja, te proizvodnje staklenih vlakana i umjetnih mineralnih vlakana,
  - mehaničke obrade (stiskanje, obrezivanje, savijanje, izbočivanje, prednaprezanje, brušenje, poliranje, bušenje, matiranje, itd.) svih vrsta stakala,
  - hemijske obrade (kiselinsko poliranje, jetkanje i matiranje) stakla,
  - srebrenja i bakrenja ravnog stakla (izrada ogledala),
  - srebrenja sitnih staklenih predmeta,
  - prerade staklenih vlakana ili umjetnih mineralnih vlakana u tkanine od staklenih vlakana ili u izolacijski materijal i
  - pročišćavanje otpadnog zraka nastalog prilikom gore navedenih aktivnosti uz korištenje vodenih rastvora.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na sljedeće izvore onečišćenja:
  - rashladne otpadne vode iz razdjelnog sistema odvodnje objekata i postrojenja iz stava 2. ovog Priloga
  - sanitarne otpadne vode iz razdjelnog sistema odvodnje objekata i postrojenja iz stava 2. ove tačke.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji supredmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	30	400
Taložive tvari	ml/l na sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250
HPK	mg O ₂ /l	130	700
Fenoli	mg/l	1,0	10,0
Mineralna ulja	mg/l	15	30,0
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Aluminij	mg/l	0,5	-
Arsen	mg/l	0,3	0,3
Barij	mg/l	3,0	5,0
Bor	mg/l	3,0	10,0
Cink	mg/l	0,5	2,0
Otopljeni fluoridi	mg/l	6	20,0
Kadmij	mg/l	0,05	0,1

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
Kalaj	mg/l	0,5	2,0
Ukupnihrom	mg/l	0,3	0,5
Nikl	mg/l	0,5	0,5
Olovo	mg/l	0,3	0,5
Sulfati	mg/l	1000	-
Amonijak	mg/l	10,0	-

** Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja

- (6) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.
- (7) Posebne mjere u vezi s ispuštanjem otpadnih voda iz objekata i postrojenja za proizvodnju stakla i mineralnih vlakana su:
  - Primijeniti zatvoreni sistem za vode od pranja filtera i iz uređaja za pročišćavanje otpadnog zraka;
  - Primijeniti zatvoreni ili poluzatvoreni sistem hlađenja (rashladne vode i/ili emulzije za hlađenje i podmazivanje iz postupka proizvodnje i oblikovanja stakla);
  - Omogućiti upotrebu biološki razgradivih maziva za hlađenje;
  - Sakupljati i odvoziti otpadne emulzije putem ovlaštene pravne osobe;
  - Spriječiti upotrebu tvari i dodataka koji sadrže halogenirane ugljikovodike;
  - Spriječiti upotrebu etilendiamintetrasirćetne kiseline, njezinih homologa i njihovih soli te drugih aminopolikarbonskih kiselina, njihovih homologa i soli;
  - Primijeniti zatvoreni sistem za otpadne vode iz mehaničke obrade stakla;
  - Omogućiti ponovnu upotrebu sredstava za brušenje;
  - Omogućiti upotrebu biorazgradivih sredstava za pranje i čišćenje;
  - Omogućiti ponovnu upotrebu tvari koje se upotrebljavaju za kade za poliranje, matiranje i jetkanje;
  - Omogućiti ponovnu upotrebu tvari koje se koriste za srebrenje i bakrenje;
  - Spriječiti nastajanje bakar-tetraaminskih kompleksa razdvajanjem otpadnih voda koje sadrže bakar, odnosno amonijak;
  - Omogućiti upotrebu biološki razgradivog veziva za vlakna;
  - Sakupljati i odvoziti opasni i neopasni otpad.

Prilog 26**Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje amonij sulfata i mineralnih gnojiva**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na objekte i postrojenja iz kojih se ispuštaju tehnološke otpadne vode nastale u procesima proizvodnje mineralnih gnojiva.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na izvore onečišćenja:
  - proizvodnje amonijaka, uree i dušične kiseline,
  - proizvodnje amonijinitrat/kalcijamonijinitrat (AN/KAN) gnojiva,
  - proizvodnje složenih mineralnih gnojiva koja sadrže dušik, fosfor i kalij (NPK gnojiva),
  - proizvodnje sumporne i fosforne kiseline u okviru proizvodnje mineralnih đubriva,

- производње глина и текућих гнојива,
  - производње амонјум sulfata.
- (3) Граничне вредности емисија отпадних вода из објеката и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у Табела 38 ове таčke.

Табела 1. Граничне вредности емисија

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Температура	°C	30	40
pH вредност		5,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Сuspendиране твари	mg/l	35	400*
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Токсичност на дафније	% отпадне воде у разблажењу	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mg O ₂ /l	25	250*
HPK	mg O ₂ /l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Fluoridi otopljeni	mg/l	20	20
Sulfati	mg/l	1000	300
Amonijak	mg/l	15	-
Укупни душјик	mg/l	25	100*
Nitrati	mg/l	10	-
Укупни фосфор	mg/l	2,0 (1,0 за осјетљива подручја)	5
Kadmij	mg/l	0,1	0,1

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje отпадних вода, може да пропише и другачије вредности за одабране параметре оvisно од капацитета и ефикасности постројења

- (4) За технолошке отпадне воде које се испуштају у систем јавне канализације која нема функционално постројење за третман отпадних вода примјенјују се граничне вредности емисија за испуштање отпадних вода у површинске воде.
- (5) Посебне мјере у вези испуштањем отпадних вода из објеката и постројења за производњу минералних гнојива су:
- Fluorna отпадна вода из производње фосфорне киселине претходно мора бити обрађена прије испуштања;
  - Технолошке отпадне воде оптерећене душјиком изнад прописане граничне вредности требају проћи процес обраде једном од физикално-хемијских метода прије испуштања у природни пријемник;
  - Отпадно воду која се користи за пренос остатка треба вратити у процес и поновно користити у највећој могућој мјери;
  - Остале посебне мјере суkladне најбоље расположивим техникама.

Прилог 27

Граничне вредности емисија отпадних вода из ископавања камена, кварца, доломита

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале производњом камена, кварца и доломита.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на изворе онечишћења насталих током:
- рударења и прераде природног камена, кварца, пијеска и шљунка и производње земље за бијелjenje, креча и доломита,
  - производње грађевинског пијеска,
  - производње бетона и бетонских производа.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на слjedeће изворе онечишћења:
- санитарне отпадне воде,
  - отпадне воде из индиректних rashladnih система и процесне воде као и отпадне воде настале пречишћаванjem gasova.

- (4) Граничне вредности емисија отпадних вода из објеката и постројења који су предмет овога Прилога наводе се у Табела 1. ове таčke.

Табела 1. Граничне вредности емисија онечишћујућих твари

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
pH		6,5-9,0	6,5-9,5
Suspendovane materije	mg/l	35	400*
HPK**		125	700*
Укупни hrom**	mg/l	0,1	0,1
Hrom VI**	mg/l	0,4	0,4
AOX**	mg/l	0,1	0,1
Минерална ulja	mg/l	10	20,0

* Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje отпадних вода, може да пропише и другачије вредности за одабране параметре оvisно од капацитета

** Не испитују се у случају отпадне воде од рударења

Прилог 28

Граничне вредности емисије отпадних вода из прераде и fine обраде метала

- (1) Одредбе овога Прилога односе се на технолошке отпадне воде настале током прераде и fine обраде метала.
- (2) Одредбе из става 1. овога Прилога односе се на отпадне воде из поступка:
- 1 - galvanizacija;
  - 2 - dekapiranje;
  - 3 - anodizacija;
  - 4 - bruniranje;
  - 5 - toplo prevlačenje cinka, toplo kalajisanje;
  - 6 - kaljenje;
  - 7 - proizvodnju štampanih kola;
  - 8 - proizvodnja baterija;
  - 9 - emajliranje;
  - 10 - radionice za obradu metala;
  - 11 - brušenje i
  - 12 - farbanje.
- (3) Одредбе овога Прилога не односе се на sljedeće изворе онечишћења:
- rashladne отпадне воде,
  - санитарне отпадне воде.
- (4) Граничне вредности емисија отпадних вода које су предмет овога Прилога наводе се у Табела 1. ове таčke.

Табела 1. Граничне вредности емисија у отпадним водима - опći параметри

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIONI SISTEM
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI			
Температура	°C	30	40
pH вредност		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Сuspendиране твари	mg/l	35	400*
Таложиве твари	ml/l на sat	0,5	10
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI			
Токсичност на дафније	% разблажења отпадне воде	> 50%	-
ORGANSKI POKAZATELJI			
HPK	mg O ₂ /l	Табела 2	700*

** Operator koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje отпадних вода, може да пропише и другачије вредности за одабране параметре оvisно од капацитета и ефикасности постројења

Tabela 2. Granične vrijednosti emisija u otpadnim vodama koje se ispuštaju u površinski vodotok ili kanalizacijski sistem - specifični parametri

POKAZATELJI (JEDINICA)	PROCES*											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Aluminij mg/l	3	3	3	-	-	-	-	-	2	3	3	3
Amonijak mg/l	100	30	-	30	30	50	50	50	20	30	-	-
HPK mgO ₂ /l**	400	100	100	200	200	400	600	200	100	400	400	300
Željezo mg/l	3	3	-	3	3	-	3	3	3	3	3	3
Fluoridi mg/l	50	20	50	-	50	-	50	-	50	30	-	-
Nitrati mg/l	-	5	5	5	-	5	-	-	5	5	-	-
Mineralna ulja mg/l	10											
Fosfor mg/l	2 (10 osjetljiva područja)											
AOX mg/l	1											
Arsen mg/l	0,1	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	-	-
Barij mg/l	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Olovo mg/l	0,5	-	-	-	0,5	-	0,5	0,5	0,5	0,5	-	0,5
Kadmij mg/l	0,2	-	-	-	0,1	-	-	0,2	0,2	0,1	-	0,2
Slobodni hlor mg/l	0,5	0,5	-	0,5	-	0,5	-	-	-	0,5	-	-
Ukupni hrom mg/l	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-	0,5	-	0,5	0,5	0,5	0,5
Hrom VI mg/l	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	0,1	-	0,1	0,1	0,1	0,1
Kobalt mg/l	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Cijanidi mg/l	0,2	-	-	-	-	1	0,2	-	-	0,2	-	-
Bakar mg/l	0,5	0,5	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nikl mg/l	0,5	0,5	-	0,5	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Živa mg/l	-	-	-	-	-	-	-	0,05	-	-	-	-
Selen mg/l	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Srebro mg/l	0,1	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-
Sulfidi mg/l	1	1	-	1	-	-	1	1	1	-	-	-
Kalaj mg/l	2	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Cink mg/l	2	2	2	-	2	-	-	-	2	2	2	2

* Procesi navedeni u stavu 2 ovoga Priloga

- (5) Industrijama se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
- Tretman procesnih kupki, u smislu pogodnih metoda, kao što su membranska filtracija, jonska izmjena, elektroliza i termalni procesi, u cilju maksimizacije radnog vijeka procesnih kupki;
  - Zadržavanje sastojaka kupki, u smislu pogodnih metoda, kao što su smanjen ulaz sirovina, optimizirani sastav kupke;
  - Višestruka upotreba vode za ispiranje, u smislu pogodnih metoda, kao što je kaskadno ispiranje i recirkulaciona tehnologija korištenjem jonske izmjene;
  - Vraćanje pogodnih sastojaka kupki, iz kupki za ispiranje u procesne kupke;
  - Vraćanjem EDTA (etilendiamintetrasirćetna kiselina) i njene soli iz hemijskih kupki za bakar i odgovarajućih kupki za ispiranje.

Prilog 29

Granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz proizvodnje sode

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na objekte i postrojenja iz kojih se ispuštaju tehnološke otpadne vode nastale u procesima proizvodnje lake i teške sode, te sode bikarbone.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovoga Priloga odnose se na otpadne vode koje nastaju u procesu:
  - destilacije (regeneracije) amonijaka,
  - pripreme slane vode,
  - pripremu kotlovske vode.
- (3) Odredbe ovoga Priloga se ne odnose na sanitarne i oborinske vode koje nisu u kontaktu sa tehnološkim procesom.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke.

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura	°C	30
pH vrijednost		5,5 - 9,0
Suspendirane tvari	mg/l	35
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Sulfati	mg/l	2000
Hloridi	mg/l	3000
Olovo	mg/l	0,3
Kadmij	mg/l	0,05
Hrom	mg/l	0,5
Nikl	mg/l	0,5
Živa	mg/l	0,01

- (5) Industrijama se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
- Racionalna upotreba vode u svim tehnološkim procesima, gdje god je to moguće;
  - Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
  - Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
  - Maksimalna iskoristivost sirovina iz matičnih lugova za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
  - Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontrolisanim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom izvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;
  - Primijeniti suhe postupke čišćenja pogona, strojeva i opreme, gdje je to moguće;
  - Instalacija taložnica koje omogućavaju efikasno uklanjanje suspendovanih materija do 2 kg/t sode.

Prilog 30**GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA OTPADNIH VODA IZ PROIZVODNJE KUHINJSKE SOLI**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na objekte i postrojenja iz kojih se ispuštaju tehnološke otpadne vode nastale u procesima proizvodnje kuhinjske soli (NaCl).
- (2) Odredbe ovoga Priloga se ne odnose na sanitarne i oborinske vode koje nisu u kontaktu sa tehnološkim procesom.
- (3) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koji su predmet ovoga Priloga navode se u Tabela 1. ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE
FIZIKALNO - HEMIJSKI POKAZATELJI		
Temperatura	°C	30
pH vrijednost		5,5 - 9,0
Suspendirane tvari	mg/l	35
EKOTOKSIKOLOŠKI POKAZATELJI		
Toksičnost na dafnije	% otpadne vode u razblaženju	> 50%
ANORGANSKI POKAZATELJI		
Hloridi	mg/l	3000

- (4) Industriji se preporučuje primjena sljedećih mjera sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Racionalna upotreba vode u svim tehnološkim procesima, gdje god je to moguće,
  - Minimalizirati mogućnost kontaminacije procesnih voda sa sirovinama, proizvodima i otpadom;
  - Maksimalna ponovna upotreba pročišćenih otpadnih voda u tehnološkom procesu;
  - Maksimalna iskoristivost sirovina iz matičnih lugova za ponovnu upotrebu u tehnološkom procesu;
  - Hemikalije čuvati u nadzemnim spremnicima u vodonepropusnim zaštitnim bazenima s kontroliranim zasunskim oknima, dvostijenski podzemni spremnici sa svjetlosnom izvučnom dojavom procurivanja, zabranjena su bilo kakva ispuštanja u tlo i/ili podzemlje;
  - Primijeniti suhe postupke čišćenja pogona, strojeva i opreme, gdje je to moguće.

Prilog 31**Granične vrijednosti emisije otpadnih voda iz proizvodnje konditorskih proizvoda**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode čije zagađujuće supstance potiču uglavnom od proizvodnje konditorskih proizvoda.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovog Priloga odnose se na:
  - proizvodnju pekarskih proizvoda,
  - proizvodnju biskvita i keksa,
  - proizvodnju kaka za napitke,
  - proizvodnju čokolada,
  - proizvodnju kuhanih slatkiša itd.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode koje potiču od:
  - prerade krompira u destilerijama,
  - fabrika škroba,
  - kao ni na otpadne vode koje potiču od indirektnog rashladnog sistema i procesne otpadne vode.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u Tabela 1. ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
Suspendirane tvari	mg/l	35	400*

Taložive tvari	ml/h	0,5	10
ORGANSKI POKAZATELJI			
BPK ₅	mgO ₂ /l	25	250*
HPK	mgO ₂ /l	125	700*
ANORGANSKI POKAZATELJI			
Amonijak (NH ₄ -N)	mg/l	10,0	-
Nitrati dušik (NO ₃ -N)	mg/l	10,0	50,0
Ukupni fosfor	mg/l	2,0 (1,0 osjetljiva područja)	5,0*

* Operater koji upravlja sistemom javne kanalizacije sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda, može da propiše i drugačije vrijednosti za odabrane parametre ovisno od kapaciteta i efikasnosti postrojenja;

- (5) Za tehnološke otpadne vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisija za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode
- (6) Industriji se preporučuje primjena o mjeru sprječavanja zagađivanja voda, kao što su:
  - Racionalna upotreba vode u tehnološkom procesu za čišćenje i pranje (npr. visokotlačno pranje, recirkulacija vode za pranje i čišćenje, te recirkulacija sredstava za pranje i dezinfekciju; suho čišćenje opreme, radnih površina, podova pogona i svih prostora za rad prije pranja),
  - Racionalna upotreba sredstava za pranje i čišćenje, kao i upotreba dezinfekcijskih sredstava, koja ne izlučuju hlor,
  - Uklanjanje čvrstih tvari iz otpadnih voda nastalih u tehnološkom procesu proizvodnje,
  - Ponovna upotreba djelomično pročišćenih tehnoloških otpadnih voda za manje zahtjevne postupke u tehnološkom procesu i
  - Pravilno odlaganje svih vrsta otpada koji nastaju u tehnološkom procesu proizvodnje.

Prilog 32**Granične vrijednosti emisije otpadnih voda iz proizvodnje ploča od drvenih vlakana**

- (1) Odredbe ovoga Priloga odnose se na tehnološke otpadne vode čije zagađujuće supstance potiču uglavnom od proizvodnje ploča od drvenih vlakana.
- (2) Odredbe iz stava 1. ovog Priloga odnose se na:
  - proizvodnju ploča od drvenih vlakana (ploče za izradu namještaja, lesonit, iverica, furnir, termoizolacione ploče od drveta i slični proizvodi od impregniranih drvenih vlakana i piljevine),
  - uređaje za loženje u krugu postrojenja (uključujući motore) u kojima nastaju vrući gasovi za direktno zagrijavanje sušnica,
  - proizvodnju smolom impregniranog papire.
- (3) Odredbe ovoga Priloga ne odnose se na otpadne vode koje potiču od:
  - uređaja za loženje u krugu postrojenja (uključujući motore) u kojima ne nastaju vrući gasovi za direktno zagrijavanje sušnica,
  - laminiranje, lakiranje ili bojenje neobrađenih ploča,
  - indirektnog rashladnog sistema i procesne otpadne vode.
- (4) Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje su predmet ovoga Priloga, navode se u Tabela 1. ove tačke:

Tabela 1. Granične vrijednosti emisija

POKAZATELJI	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	KANALIZACIJSKI SISTEM
FIZIKALNO HEMIJSKI POKAZATELJI			
Temperatura	°C	30	40
pH vrijednost		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5

